Cena egz. 20 groszy. Nakład 34000 egzemplarzy. Dziś 12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Do „Dziennika“ dołącza się co tydzień „SPORT POMORSKI“.
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 5—6 po południu.
Redaktor naczelny przyjmuje od godziny 11—12 przed południem.
Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 30.
Filje: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 2 — w Toruniu, ul. Mostowa 17.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agencjach 2.75 zł. miesięcznie, 8.25 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.11 zł. miesięcznie, 9.33 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 5.00 zł., do Gdańska 4.00 guld., do Niemiec 4.00 mk., do Francji i Ameryki 7.50 zł. miesięcznie. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci niemają prawa do odszkodowania.

Telefony: Redakcja 326, Naczelny redaktor 316, Administracja 315, Buchalterja 1374, — Filje: Bydgoszcz 1299, Toruń 800.

Numer 153. BYDGOSZCZ, piątek dnia 8 lipca 1927 r. Rok XXI.

M. ŁEMPICKI.

Pomyślne wyniki gospodarcze.

(W roku ubiegłym.)

(Z cyklu: Przed rokiem a dzisiaj).

I.

(Wzrost produkcji krajowej. — Liczba zatrudnionych pracowników wzrasta, a bezrobotnych spada. — Ilość znaków pieniężnych w obiegu jest jeszcze niewystarczająca. — Bank Polski zwiększył swoje zapasy złota. — Stabilizacja złotego; kursy pożyczek państwowych i akcji. — Wkłady oszczędnościowe teraz i przed wojną).

Jak to przedstawiliśmy w poprzednich artykułach, wzrost cen wszystkich towarów na rynkach wewnętrznych postępował bez przerwy w ciągu roku ubiegłego: fala ogólnej drożyzny znacznie się podniosła. W związku z tem, **warunki handlu zagranicznego** kształtowały się też coraz mniej pomyślnie; przyczynił się do tego także słaby urodzaj 1926 r. Szczególnie, **pogorszenie bilansu handlowego** uwydatniło się w roku bieżącym. Jeżeli porównamy sytuację w naszym handlu zagranicznym z przed roku i w chwili obecnej, to dziś jest ona niewątpliwie gorszą. Za pierwszy kwartał roku ubiegłego saldo czynne naszego bilansu handlowego, t. j. przewyżka wartości wywozu nad wartością przywozu, wyniosła 120,1 milj. złotych w złocie; za pierwszy kwartał roku bieżącego — spadła do 13 milj. W kwietniu bilans handlowy się załamał, stał się biernym: deficyt za ten miesiąc wyniósł już poważną sumę około 29 miljon. zł w złocie. Taki stan rzeczy powstał wskutek **ogromnego wzrostu przywozu artykułów żywnościowych** roślinnych, przedewszystkiem zaś **pszenicy;** w jednym tylko kwietniu br. przywieźliśmy jej przeszło 45 tysięcy ton za sumę około 23 milj. zł. Jeżeli porównamy pierwsze cztery miesiące roku ubiegłego z tym samym okresem roku bieżącego, to się okazuje, że wartość przywozu do Polski produktów rolnych podniosła się z 28 milj. zł w r. 1926 do 123 milj. w r. 1927, czyli o 95 milj. zł w złocie na niekorzyść roku bieżącego.

* * *

Poza powyższemi dwoma dziedzinami: ceny wewnętrzne i handel zagraniczny, w których warunki kształtowały się niepomyślnie — na innych polach życia gospodarczego zaznaczył się, w ciągu roku ubiegłego, wyraźny postęp.

Produkcja krajowa niezaprzeczenie się wzmogła; przyczyniły się do tego **stabilizacja złotego** (prawda, na poziomie znacznie niższym od parytetowego) i pewna zmiana na lepsze w warunkach kredytowych: **potanienie kredytu** i większa łatwość w jego uzyskaniu; wpłynęły także dodatnio pewne okoliczności zewnętrzne, jak np. kilkumiesięczny strajk węglowy w Anglji w r. 1926. Szczególnie, wzrost produkcji zaznaczył się **w t. zw. przemyśle ciężkim:** górnictwie i hutnictwie; postępuje on i w roku bieżącym (z pewnem osłabieniem dla produkcji węglowej). Porównanie pierwszego kwartału 1926 r. z tym samym samym okresem roku bieżącego, uwidocznione jest w poniższej tabliczce:

1-szy kwartał 1926 r.:
Wydobyto węgla w tonach: 6.900.000.
Wytopiono surówki w ton.: 82.500.
Wytopiono stali w tonach: 157.800.

1-szy kwartał 1927 r.:
Wydobyto węgla w ton.: 10,100.000.
Wzrost w procentach: 46,4%.
Wytopioo surówki w ton.: 133.000.
Wzrost w procentach: 61,6%.
Wytopiono stali w tonach: 308.000.
Wzrost w procentach: 95,2%.

Równolegle z ożywieniem przemysłu **zwiększała się liczba zatrudnionych pracowników, a zmniejszała liczba bezrobotnych;** w marcu 1926 było zatrudnionych robotników w przemyśle — 515.000, w marcu 1927 — 637.000 (oprócz zatrudnionych w zakładach wojskowych, zakładach komunalnych i przy robotach publicznych); w tym samym czasie liczba bezrobotych spadła z 346.000 do 206.000. Z ogólnej liczby robotników, pracuje: w górnictwie — 22,6%, w hutnictwie — 8,5% i w rozmaitych gałęziach przemysłu przetwórczego — 68,9%.

O postępie w rolnictwie, świadczy wzmożony przywóz sztucznych nawozów. W pierwszym kwartale 1926 r. przywieziono 56.500 ton za 5,9 milj. złotych w złocie; w pierwszym kwartale 1927 r. — 175.200 ton za 18,9 milj. zł, czyli **przeszło trzy razy więcej.**

Obieg pieniężny powiększył się w ciągu roku, ale jeszcze nie w stopniu dostatecznym dla potrzeb życia gospodarczego. Wzrost obiegu uwidacznia poniższa tabliczka (miljony złotych):

na 31 marca 1926:
Bilety Banku Polskiego — 389,4 milj.
Bilety zdawkowe — — — 284,5 milj.
Bilon — — — — — — — 141,3 milj.
Razem 815,2 milj.

na 31 marca 1927 r.:
Bilety Banku Polskiego — 668,4 milj.
Wzrost w proc.: +71,7%.
Bilety zdawkowe — — — 286,9 milj.
Wzrost w proc.: +0,1%.
Bilon — — — — — — — 135,6 milj.
Wzrost w proc. —4%.
Razem 1.090,9 milj. Wzrost +33,9%.

Jak niedostatecznym jest nawet obecny zwiększony obieg pieniężny, wynika z następującego prostego obliczenia. **Cała suma obiegu** wynosi 1,090 miljonów złotych obecnie zdewaluowanych; po przeliczeniu jej na złoto, według dzisiejszego kursu, wypadnie **630 milj. franków złotych, czyli na jednego mieszkańca Polski — około 22 fr.,** tymczasem przypada na jedną głowę ludności: W Anglji i Szwajcarji — 213 fr. zł, we Francji — 204, w Rumunji — 92, w Czechosłowacji — 81 i nawet w Rosji sowieckiej 31 fr. zł.

Po otrzymaniu pożyczki zagranicznej, prawdopodobnie pewna jej część będzie użyta na podniesienie kapitału zakładowego Banku Polskiego (obecnie tylko 100 milj .zł) i wtedy będzie mogła być **zwiększona emisja biletów Banku** — co niewątpliwie wpłynie dodatnio na rozwój życia gospodarczego.

Bank Polski powiększył swój zapas złota, oraz walut i dewiz. Od 31 marca 1926 r. do 31 marca 1927 r. zapasy tyle wzrosły: złota — ze 134,1 milj. zł do 154.2 milj.; walut i dewiz — z 49,6 milj. zł do 234,6 milj. Tym sposobem pokrycie złota (kruszcowo-walutowe) biletów Banku podniosło się z 32,7 do 54,8% (na d. 31 macra 1927 r.).

Kurs złotego w pierwszym kwartale 1926 r. był znacznie wyższy, niż jest obecnie: za jeden dolar płacono wtedy przeciętnie 7,65 złotych obiegowych, obecnie płaci się 8,92 zł. W maju 1926 r. złoty spadł chwilowo do relacji: 1 dol. — 11 zł; wkrótce jednak się podniósł i **od lipca 1926 r. nastąpiła w rzeczywistości stabilizacja złotego,** według relacji: 8,92 — 1 dol.; to znaczy, że **obecnie za 100 zł w złocie płaci się 172,3 zł obiegowych.**

W ciągu ubiegłego roku **podniosły się kursy naszych dolarowych pożyczek państwowych na giełdzie w Nowym Jorku** z 89,4 do 97,2 (pożyczka 8%) i z 67,7 do 83,1 (pożyczka 6%); **kursy akcyj,** przemysłowych i bankowych, ulegają dotychczas znacznym wahaniom i stoją na giełdzie o wiele niżej kursu nominalnego; pod tym względem, w ciągu roku nastąpiła pewna poprawa; w marcu 1926 przeciętna cena giełdowa akcji wynosiła 13 proc. nominalnej obecnie podniosła się już do 32 proc.

Wielce dodatnim pod każdym względem objawem jest **wzrost wkładów oszczędnościowych prywatnych** w rozmaitych instytucjach kredytowych; przedstawia się on jak następuje (w miljonach złotych):

Suma wkładów:	na d. 31. marca: 1926 r.	1927 r.
Poczt. Kasa (P. K. O.)	17,6	32,0
Komun. Kasy Oszcz.	33,0	78,0
Spółdzielnie	6,0	14,2
Bank Gospod. Kraj.	94,2	241,3
Banki prywatne	158,1	243,3
Razem	308,9	608,8

Jakkolwiek wkłady w ciągu roku znacznie wzrosły (niemal się podwoiły), to jednak przedstawiają **zaledwie piątą część** tych oszczędności, jakie przed wojną posiadała ludność na obecnym obszarze Rzeczypospolitej i które w przybliżeniu są szacowane na 3.100 milj. złotych. Obecne wkłady oszczędnościowe (przeszło 600 milj. zł) stanowią około **60% całej sumy znaków pieniężnych,** znajdujących się dziś w Polsce w obiegu (1.100 milj. zł).

Szczegóły pożyczki 15 miljonowej.

Banki amerykańskie otwarły nam konto na powyższą sumę bez zastawu.

Warszawa, 7. 7. (tel. wł.) Termin pożyczki krótko - terminowej upływa za pół roku. Pożyczka jest właściwie kredytem otwartym w wielkich bankach zagranicznych, a przeznaczoną jest dla Banku Polskiego jako rezerwa walut. Kredyt ten będzie wyczerpywany w miarę konieczności, przyczem procent w wysokości 6%, będzie opłacany tylko od podjętych sum. Tego rodzaju kredyt wyrobił swego czasu b. minister Grabski w banku angielskim celem podtrzymania złotego, lecz wówczas

to na powyższą sumę bez zastawu.

wysłano do Anglji na zastaw odpowiednią ilość złota, które dopiero rząd pomajowy wykupił. Podpisana wczoraj pożyczka, nie jest oparta na żadnym zastawie.

Co do zapowiedzianej pożyczki stabilizacyjnej, która według zapewnień banków amerykańskich ma być zrealizowana w jesieni, bo opcji finansistom rząd polski nie udzielił. Gwarancja dla nich wynika z paktu krótkoterminowej pożyczki 15 miljonów.

Warszawa, 6. 7. (PAT) W dniu dzisiejszym odbyła się dłuższa konferencja na Zamku w obecności Prezydenta Rzplitej, marszałka Piłsudskiego przy udziale wicepremjera Bartla i min. skarbu Czechowicza.

Po odbyciu tej konferencji p. minister skarbu przyjął niezwłocznie przedstawicieli konsorcjum amerykańskiego i po podpisaniu umowy o kredyt krótkoterminowy w wysokości 15 miljonów dolarów dokonał wymiany odnośnych dokumentów oraz listów stwierdzających zgodność poglądów stron na sprawę realizacji pożyczki stabilizacyjnej. Realizacja pożyczki stabilizacyjnej ma nastąpić niezwłocznie, gdy tylko rząd polski uzna, że warunki rynku amerykańskiego na to pozwolą.

Warszawa, 6. 7. (PAT) Ministerstwo Skarbu komunikuje, że za rozszerzanie nieprawdziwych i niepokojących wiadomości w związku z rokowaniami o pożyczkę zagraniczną dla Polski pociągnięta została do odpowiedzialności sądowej Polska Agencja Publicystyczna oraz dziennik „Polonja“.

Gen. Żymierski broni się!

Warszawa, 7. 7. (Tel. wł.) Przed przystąpieniem do rozprawy sądowej, odbyło się tajne posiedzenie, na którem postanowiono zarządzić rozprawę tajną przy omawianiu sprawy mobilizacji gazowej i sprawy związanej z wyrobem i jakością masek gazowych. Oskarżony generał Żymierski w 5-godzinnem przemówieniu obronnem do zarzucanej mu winy nie przyznaje się. Między innemi oskarżony podał fakt, że umowę z „Protektą“ zaakceptował Korpus Kontrolerów. Pod koniec, na życzenie generała Żymierskiego, który oświadczył, że chce zeznawać o sprawach związanych z obroną kraju, sąd zarządził tajne rozprawy.

Reichswehra — organizacja monarchistyczna.

Manifestacje na cześć warjata z Doorn. — Lewica domaga się pociągnięcia do odpowiedzialności burzycieli istniejącego porządku.

Berlin, 6. 7. (PAT) „Vorwaerts“ przytacza cały szereg faktów, obrazujących istnienie prądów monarchistycznych w Reichswehrze. Na kilku uroczystościach pułkowych w niektórych miejscowościach Pomorza pruskiego i Prus Wschodnich oficerowie Reichswehry wygłaszali przemówienia i wznosili okrzyki na cześć byłego cesarza Wilhelma. „Berliner Tageblatt“ żąda od ministra Reichswehry wytoczenia śledztwa inicjatorom tym demonstracji monarchistycznych w armji republikańskiej.

Dekret prasowy usmażony na policyjnym kunerolu.

Dwa sprzeczne ze sobą dekrety. — Wywołają one zamęt i bałagan w wymiarze sprawiedliwości. — Prezydent państwa nie może być nietykalny. — Cała komisja prasowa przeciw obu dekretom.

Warszawa, 6. 7. (PAT) Sejmowa komisja prawnicza pod przewodnictwem pos. dr. Marka (PPS) rozpoczęła dziś rozważanie obu dekretów prasowych z dnia 10 maja 1927 r. Referent pos. Liebermann (PPS) dał ogólny pogląd na charakter obu dekretów. Ponieważ dekret o prawie prasowem dopuszcza ewentualne zmiany i wymaga dłuższego czasu, przeto ograniczono się dziś tylko do rozważania dekretu o ogłaszaniu nieprawdziwych wiadomości i o zniewagach. Dekret ten, zdaniem referenta, jest przesiąknięty duchem policyjnym, odznacza się wielką surowością kar i bynajmniej nie odpowiada potrzebom państwa, ani społeczeństwa, gdyż obowiązujące ustawodawstwo zawiera dostateczne w tej mierze przepisy ochronne. Ponadto dekret jest wadliwie zredagowany i nie skoordynowany z dekretem o prawie prasowem, gdyż oba dekrety niektóre kwestje normują odmiennie, co doprowadzić musi do zamętu. Szczególnie referent skrytykował postanowienia, dotyczące ochrony czci Prezydenta Rzplitej. W myśl tych postanowień ubliżeniem powagi Prezydenta byłaby każda krytyka, a zatem byłaby ona wogóle niedopuszczalna.

Pos. Sommerstein (koło żyd.) zwraca uwagę na specjalne niebezpieczeństwo postanowień, które karzą nietylko za rozszerzanie wiadomości nieprawdziwych, ale nawet przekręconych. Również zdaniem mówcy niejasnym jest ustęp, dotyczący ochrony działalności urzędników w związku z obowiązkami służbowymi i urzędowymi. Wreszcie mówca zwalcza instytucję nakazów karnych tj. orzeczeń, wydanych bez wysłuchania oskarżonego, jak również postanowienie, przewidujące ściąganie kar pieniężnych nie orzeczonych jeszcze prawomocnie, a więc w toku postępowania odwoławczego.

P. Łypacewicz (Wyzw.) przychylił się do zdania referenta, że dekret nie da się utrzymać specjalnie co do art. 4 o ochronie czci i powagi Prezydenta Rzplitej. Pos. Matakiewicz (klub Kat.-Lud.) wnosi, aby podkomisja, która zajmie się dekretem o prawie prasowem, rozważyła zarazem przepisy o ochronie czci Prezydenta. Pos. Seyda (ZLN) zaznacza, iż stronnictwo jego zawsze wypowiadało się za ujęciem życia publicznego w surowe karby nietylko w teorji, ale i w praktyce, i uważa, że należy rozpatrywać ustawę nie pod kątem widzenia tego, czy innego rządu. W szczególności klub mówcy jest za ustaleniem ochrony czci Prezydenta Rzplitej, niemniej przyłączyć się musi do bezwzględnie ujemnej oceny omawianych dekretów.

Po ukończeniu dyskusji komisja przy obecności 22 posłów jednogłośnie uchwaliła uchylenie dekretu o rozszerzaniu nieprawdziwych wiadomości i o zniewagach. Sprawa ta znajdzie się prawdopodobnie już na jutrzejszem posiedzeniu Sejmu.

W czwartek przed południem komisja prawnicza przystąpi do rozpraw nad dekretem o prawie prasowem.

„Vorwaerts" o rokowaniach polsko-sowieckich w sprawie paktu gwarancyjnego.

Berlin, 6. 7. (PAT) Socjalistyczny „Vorwaerts", pisząc o zlikwidowaniu obecnego konfliktu polsko - sowieckiego oraz o podjęciu rokowań o pakt gwarancyjny polsko - sowiecki, zauważa, że szczególnie pocieszająca jest zapowiedź wznowienia rokowań o zawarcie paktu gwarancyjnego. Zdaje się, że powrót Cziczerina do Moskwy wpłynął uspokajająco na podniecone umysły w Rosji. Cziczerin, który w ostatnich czasach odbył szereg konferencji zarówno z Poincarem, jak i z Briandem, Marxem i Stresemannem — zdaje sobie lepiej sprawę ze sytuacji politycznej zagranicą, niż zamknięci na zamku w Kremlu politycy sowieccy, których niedorzeczne przemówienia i artykuły w ostatnich czasach były najwidoczniej podyktowane przez panikę, jaka ich ogarnęła. Zlikwidowanie konfliktu polsko - sowieckiego, a przedewszystkiem wznowienie rokowań o zawarcie paktu bezpieczeństwa i gwarancyjnego między Moskwą i Warszawą zada śmiertelny cios propagandzie międzynarodówki bolszewickiej przeciwko rzekomemu niebezpieczeństwu wojny.

Amerykanie potwierdzają 15 miljonową pożyczkę.

Warszawa, 7. 7. (tel. wł.) Przedstawiciele amerykańskiego konsorcjum bankowego, rozesłali komunikat własny do prasy polskiej, w którym stwierdzają, że amerykańskie konsorcjum bankowe z prawdziwem zadowoleniem współpracowało z rządem polskim w układaniu programów monetarnych i finansowych. Pozatem udało im się uzyskać międzynarodowych rzeczoznawców. Kredyt 15 miljonowy świadczy o ufności sfer bankowych w przyszłość Polski.

Dekret prasowy w ruchu!

Warszawa, 6. 7. (PAT) Ministerstwo Skarbu komunikuje, iż wiadomość, podana przez agencję „Varsovia" i umieszczona w jednym z dzienników w d. 5 bm. oraz powtórzona przez agencję Wolffa, o zmianie mającej rzekomo nastąpić na stanowisku ministra skarbu jest całkowicie fałszywa, i nie odpowiada zupełnie rzeczywistości.

Za podanie powyższej wiadomości do prasy agencja „Varsovia" pociągnięta zostanie do odpowiedzialności sądowej.

Z posiedzenia Sejmu.

Posłowie uciekają na urlop!

Warszawa, 6. 7. (PAT) Na wstępie dzisiejszego posiedzenia Sejmu marszałek przy załatwieniu urlopów oświadczył, że na przyszłość w sprawie udzielania urlopów postępować będzie z mniejszym liberalizmem, apelując do Izby, aby i ona w udzielaniu urlopów dłuższych również tak postępowała.

Następnie Izba przystąpiła do dalszej dyskusji nad ustawami samorządowemi. Dyskusję ogólną, w której zabierali głos posłowie prawie wszystkich odcieni, ukończono. Jutro dyskusja szczegółowa.

Warszawa, 7. 7. (tel. wł.) Poseł polski w Moskwie Patek przyjęty był wczoraj na dłuższej audjencji u Prezydenta Rzeczypospolitej.

Warszawa, 7. 7. (tel. wł.) Uprowadzony w swoim czasie przez graniczne władze sowieckie por. Jani, pozostaje nadal w Mińsku pod pozorem, że lokalna G. P. U., nie ukończyła jeszcze swych dochodzeń.

Warszawa, 6. 7. (tel. wł.) W wyniku konferencji w sprawie wzniesienia kościoła Opatrzności, postanowiono ogłosić komunikat na projekt gmachu, jaki powstać ma na starym cmentarzu kamionkowskim, tak ściśle związanym z przeszłością Warszawy. Przypuszczają, że w dniu 3 Maja przyszłego roku odbędzie się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego. Przypuszczalnie budowa tej świątyni potrwa 3—4 lata.

Karambol kolejowy pod Wałdowem.

Warszawa, 7. 7. (Tel. wł.) Wczoraj wieczorem między stacjami Gorzuchowo i Wałdowo na Pomorzu, zdarzyła się katastrofa kolejowa. Pociąg towarowy zdążający z Torunia do Grudziądza, wykoleił się. 13 wagonów, w tem 2 wagony z amunicją dla garnizonu grudziądzkiego spadło z nasypu, Jeden z kolejarzy jest poważnie ranny.

Poseł Blavier — ofiarą nacjonalistów.

Stronniczy wyrok sądu, skazujący posła na 3 miesiące więzienia. — Ludność witała serdecznie posła po wyroku, wręczając mu kwiaty.

Gdańsk, 6. 7. (PAT) Dziś rano zapadł w sądzie tutejszym wyrok w toczącym się od kilku dni i mającym wybitne polityczne podłoże procesie przeciwko posłowi na sejm gdański, byłemu wiceprezydentowi policji gdańskiej, dr. Blavierowi. Dr. Blavier skazany został na 3 miesiące więzienia za oszustwo oraz na 2.000 guldenów grzywny za obrazę prokuratorji. Przed gmachem sądu zgromadziło się kilkaset osób, które zgotowały burzliwą owację dr. Blavierowi, widząc w nim ofiarę obecnego nacjonalistycznego senatu gdańskiego, który wszelkimi środkami zwalczał posła. Skazanemu wręczono na ulicach miasta kwiaty.

Napad bandytów sowieckich na posiadłości rumuńskie.

Bandyci zastrzelili żandarma granicznego.

Bukareszt, 6. 7. (PAT) Na granicy Besarabji koło Chocimia doszło w nocy z 2 na 3 bm. do krwawego starcia wywołanego przez bandytów, którzy wtargnęli na terytorjum rumuńskie i zastrzelili jednego żandarma rumuńskiego. Bandzie udało się zbiec.

Z DNIA.

Głodomór.

Gdy na bogactwo wciąż jednaki pomór
I coraz rzadszy z pierogami baniak,
Więc i do Lwowa przyjechał głodomór,
Zwany „Kurokim", chociaż jest Poznaniak.

Typ w naszej Polsce doskonale znany,
Który zasłużył już dawno na odę —
Dwadzieścia ośm dni w swej klatce szklanej
Siedzi bez jadła, pijąc tylko wodę.

Aby pointa była zakończona,
Nie będę rymów wydobywać z komór:
Wszak urzędników mamy pół miljona,
A każdy w herbie ma signum: głodomór!...

HENRYK ZBIERZCHOWSKI.

O pobory nauczycieli szkół powszechnych.

Warszawa, 6. 7. (PAT) Sejmowa komisja oświatowa wysłuchała referatu pos. Nowickiego (Wyzw.) w sprawie nowelizacji ustawy o ustaleniu wynagrodzenia nauczycieli szkół powszechnych. Referent zaznaczył, iż w myśl dotychczasowej ustawy w dniu 1 sierpnia br. upływa termin, do którego nauczyciele szkół powszechnych winni byli złożyć egzamina kwalifikacyjne.

Komisja przyjęła w trzeciem czytaniu projekt noweli w tym sensie, że termin zdawania egzaminów przedłuża się do sierpnia 1929 r. a dla kresów do sierpnia 1920 roku.

Niemcy na Śląsku maltretują Polaków.

Katowice, 6. 7. (PAT) Jak nas informują, na terenie Śląska Opolskiego miały miejsce ponownie wypadki teroru, dokonanego na Polakach, a zorganizowanego przez Stahlhelm. Napady miały miejsce zwłaszcza w porze nocnej, gdy robotnicy wracają z pracy, i wydarzyły się 24 z. m. w okolicach Bytomia i Bobrku, gdzie pobito kilku Polaków, pochodzących z tamtych okolic. W dniu 20 z. m. w pobliżu Zabrza pobito dwu Polaków.

Faszyści w Berlinie.

Berlin, 6. 7. (PAT) Włoski podsekretarz stanu dla spraw lotnictwa, Stalo Balbo, przybył dziś o godz. 2 po poł. samolotem do Berlina. Na lotnisku berlińskiem powitał go ambasador włoski oraz przedstawiciele władz niemieckich. Na powitanie przybyła również grupa około 100 obywateli włoskich, zamieszkujących w Berlinie, w uniformach faszystowskich.

Byrd u premjera Francji.

Poincare odznaczył go krzyżem oficerskim Legji Honorowej.

Paryż, 6. 7. (PAT) Dziś rano Poincare przyjął komandora Byrda i jego towarzyszy, przyczem składał im gorące powinszowania. Podczas audjencji Poincare wręczył Byrdowi odznaki oficerskie Legji Honorowej.

Kronika telegraficzna.

Warszawa, 6. 7. PAT. Prasa stołeczna omawia mające się odbyć w Genewie dnia 20 lipca posiedzenie sekcji lotniczej stałej wojskowej komisji doradczej Ligi Narodów, gdzie mają być dyskutowane zagadnienia zniesienia ograniczeń przemysłu lotniczego w w. m. Gdańsku. Wszystkie pisma stwierdzają, że na terenie wolnego miasta niema dotychczas nawet zaczątków podobnej fabrykacji i że zabiegi senatu gdańskiego należy uważać za nowy etap dążeń wolnego miasta do usamodzielnienia się od Ligi Narodów przy równoczesnem zapewnieniu Niemcom zwiększonego wpływu.

Berlin, 6. 7. PAT. Synowiec b. cesarza Wilhelma ks. Fryderyk Zygmunt pruski, który brał udział w konkursach hippicznych w Lucernie, spadł w czasie treningu z konia, który przez dłuższy czas wlókł go po ziemi i dotkliwie potratował. Pomimo operacji, jaka odbyła się w ciągu nocy, ks. Fryderyk nad ranem zmarł.

Paryż, 6. 7. PAT. W czasie dyskusji nad projektem ustawy o poborze rekruta, izba deputowanych odrzuciła w głosowaniu 431 głosami przeciwko 110 kontrprojekt socjalistyczny, przewidujący 9-miesięczną służbę w wojsku.

Ateny, 6. 7. PAT. Policja wykryła tu spisek, skierowany przeciwko poselstwu włoskiemu. Dwie osoby zostały aresztowane, przyczem znaleziono 2 skrzynie dynamitu i dokładny plan budynku poselstwa włoskiego. Aresztowani nie przyznają się do winy.

Tokjo, 6. 7. PAT. Prócz oddziału 2000 żołnierzy, wysłane zostały do Tsing-Tao oddział saperów kolejowych i telegrafistów wojskowych. W razie potrzeby, rząd zdecydowany jest wysłać jeszcze dalsze oddziały.

PROGRAMY RADJOFONICZNE.

PIĄTEK, 8 LIPCA.

WARSZAWA 10 kw. 1111 m.

12,00. Komunikat lotniczo-meteorolog., komunikaty PAT, nadprogram.
15,00. Komunikat gospodarczy i meteorologiczny, nadprogram.
15,20—16,45. Przerwa.
16,45—17,00. Komunikat harcerski.
17,00—17,50. Audycja dla dzieci.
17,50—18,00. Nadprogram i komunikaty.
18,00. Koncert popołudniowy, kameralny.
19,00—19,20. Rozmaitości.
19,20—19,35. Komunikaty PAT.
19,35—20.00. Odczyt z działu „Sport i wychowanie fizyczne".
20,00—20,15. Komunikat rolniczy.
20,15—20,30. Przerwa.
20,30. Koncert wieczorny.
22,00. Komunikat lotniczo-meteorolog., sygnał czasu, nadprogram i komunikaty PAT.

POZNAŃ 270,3 m.

13,30—14,50. Koncert popołudniowy ork. wojs. płyt gramofonowych, z magazynu Kłosowski, ul. 27 grudnia. W przerwie o godz. 14 komunikaty giełdowe.
17,15—18,35. Koncert popołudniowy. Udział biorą: Zofja Fedyczkowska (sopran), Aleks. Karpacki (baryton), Olga Karpacka (fortepjan), prof. Fr. Łukasiewicz (akompanjament).
18,35—18,50. Nadprogram wygłosi p. Cz. Kaden, art. Teatru Nowego.
18,50—19,15. Odczyt p. t. „Przegląd najnowszych wynalazków i odkryć", wygł. inż. Rajkowski.
19,15—19,35. Komunikaty gospodarcze.
19,35—20,00 Pogadanka radjotechniczna, wygłosi dr. B. Lipiński.
20,00—20,25. Pogadanka, wygł. dr. M. Chełmikowski.
20,30—22,00. Transmisja z Warszawy.

Projekty ustaw samorządowych.

Ustawa o gminie wiejskiej.

I.

Po czteroletnich prawie obradach, naradach, konferencjach i uchwałach wchodzą na porządek Sejmu projekty ustaw samorządowych, a mianowicie: samorządu gmin wiejskich, samorządu gmin miejskich, wreszcie samorządu powiatowego. Projekty powyższe opracowane przez Komisję administracyjną Sejmu są wynikiem kompromisu większości stronnictw sejmowych, przyczem opozycja przeciw tym projektom nie była na komisji zbyt agresywna. Wobec tego, że projekty ustaw samorządowych zostały przez znaczną większość komisji administracyjnej uzgodnione, a temsamem przyjęcie ich przez plenum Sejmu jest zapewnione, zmiany zaś ewentualne będą drobne, należy zapoznać z niemi społeczeństwo, które żywo interesuje się sprawą ustroju samorządowego. Z tych też przyczyn podaję streszczenie projektów komisyjnych, zaczynając od projektu ustawy o gminie wiejskiej, bo nad tym projektem rozpoczął Sejm w dniu 1 bm. obrady.

Projekt ustawy o gminie wiejskiej uległ znacznym przekształceniom w stosunku do projektów poprzednich, o których swego czasu pisałem w „Dzienniku". Obecny projekt komisyjny zawiera w jednej ustawie tak przepisy o gminie wiejskiej, jak i ordynacji wyborczej do Rad gminnych. W trzynastu rozdziałach, a 189 artykułach ujęty jest całokształt zagadnienia samorządu gminy wiejskiej. Najważniejsze są: rozdział I. traktujący **o gminie wiejskiej w ogólności**, rozdział II. **o członkach i mieszkańcach gminy**, rozdz. III. **o radzie gminnej**, zawierający również przepisy o zakresie jej działania i ordynacje wyborczą, rozdz. IV. traktujący o **zarządzie gminy** i zakresie jego działania, rozdz. VII. **o majątku i gospodarce gminy**, rozdz. VIII. **o zleconym zakresie działania**, rozdz. X. **o nadzorze państwowym**, wkońcu rozdz. XI. obejmujący **postanowienia odrębne**, konieczne w okresie przejściowym, kiedy samorządy będą się dostosowywały do nowej ustawy.

Według projektu gmina, tak jak dotychczas jest osobą prawa publicznego. Pod względem terytorjalnym nie przewiduje projekt zasadniczych zmian, a natomiast umożliwia a nawet zaleca przeprowadzanie takich zmian terytorjalnych, by każda gmina wiejska zdolną była do życia. Z jednej zatem strony może nastąpić podział gmin wielkich, jak to ma miejsce na ziemiach b. zaboru rosyjskiego, z drugiej strony łączenie gmin małych, jednowioskowych, których dużą ilość mamy w dwóch innych b. zaborach. Tego rodzaju zmiany terytorjalne wymagają zgody wydziału powiatowego (dziś wydziału sejmikowego), jeśli zaś zmiana dotyczyłaby gmin położonych w różnych powiatach lub województwach, potrzebne jest zezwolenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

W postanowieniach zawartych w rozdziale II. określa projekt ustawy członkostwo gminy, sposoby jego nabycia, oraz prawa i obowiązki członka gminy. Mieszkańcem gminy może być każdy, kto osiedli się w gminie; członkiem gminy może być tylko obywatel Rzeczypospolitej, który nabył prawo członkostwa: 1) albo przez zamieszkanie w danej gminie od roku, 2) albo przez wyjście zamąż za członka gminy, przyczem dzieci zyskują członkostwo w gminie ojca, 3) albo przez objęcie w odnośnej gminie posady funkcjonarjusza państwowego, samorządowego lub wojskowego. Istotne prawa członka gminy polegają na tem, że przysługuje mu czynne i bierne prawo wyborcze do Rady i zarządu gminy. Pozatem ma prawo swobodnego pobytu w gminie, które przysługuje również nieczłonkom gminy. Tych ostatnich gmina może wydalić, podczas gdy członek gminy nie może z niej być usunięty. Obowiązki członka gminy, podobnie jak i mieszkańca gminy, streszczają się w ponoszeniu ciężarów na rzecz gminy.

Zadania swoje spełnia gmina za pośrednictwem Rady gminnej i Zarządu. Radę gminną wybierają członkowie gminy posiadający czynne prawo wyborcze, które nabywają po ukończeniu 21 lat życia, o ile na podstawie innych ustaw tego prawa nie są pozbawieni. — Liczba radnych gminnych zależy od liczby mieszkańców danej gminy. Wynosi ona:

w gminach do	100 mieszk.	4 radn.
w gminach do	500 mieszk.	8 radn.
w gminach do	1000 mieszk.	12 radn.
w gminach do	1500 mieszk.	16 radn.
w gminach do	2000 mieszk.	20 radn.
w gminach do	2500 mieszk.	24 radn.
w gminach do	3000 mieszk.	28 radn.
w gminach do	4000 mieszk.	32 radn.
w gminach do	5000 mieszk.	36 radn.
ponad	5000 mieszk.	40 radn.

Kadencja Rady gminnej trwa 5 lat.

Radnymi mogą być wybrane osoby, które są członkami gminy, posiadają czynne prawo wyborcze i ukończyły 25 lat życia. Nie mogą być radnymi: pracownicy gminy oraz zakładów gminnych, pracownicy wydziału powiatowego, pracownicy Starostwa, policji państwowej, stra-

Jak będzie wyglądać nasza ustawa samorządowa.

Miasta podzielone na 3 grupy. — Powiększenie ilości radnych. Kadencja trwa 5 lat. — Nad Bydgoszczą nadzór sprawować będzie minister spraw wewnętrznych. — Powiatowy związek komunalny będzie związkiem gmin. — Żydzi z ustawy niezadowoleni. — Enperowcy za ustawą.

Warszawa, 6. 7. (Pat.) Na wstępie wczorajszego posiedzenie Sejmu marszałek odczytał listę 66 rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej, wniesionych przez rząd do Sejmu. Następnie przystąpiono do dalszego ciągu sprawozdania komisji administracyjnej o ustawach samorządowych.

Jako referent pos. Jaworowski (PPS) zaznaczył, iż ustawa została opracowana przez komisję samodzielnie. Według projektu miasta podzielone zostały na trzy grupy: miasta nie wydzielone z powiatu, miasta wydzielone z powiatu i miasta wydzielone z województwa. Dwie pierwsze grupy dzielą się na kategorje stosownie do tego, od jakiej władzy nadzorczej miasta te zależą. Zadania gminy miejskiej dzielą się na samorządowe i zlecone. Odpowiedzialność za zadania zlecone spada na władze, które je zleciły. Organa gminy miejskiej są dwojakie: 1. uchwalające i kontrolujące, tj. rada miejska i 2. za rządzające i wykonawcze, tj. magistrat.

Liczbę radnych powiększono w stosunku do stanu obecnego np. w Warszawie ze 120 do 150. Kadencję rady miejskiej uchwalono na lat 5. Szereg przepisów upodobniono do przepisów ordynacji wyborczej do Sejmu. Biernego prawa wyborczego nie posiadają urzędnicy, pełniący władzę kontrolującą, prokuratorzy i funkcjonarjusze policji. Każde miasto stanowi jeden okręg wyborczy. Dla zabezpieczenia czystości wyborów postanowiono, że w miastach wydzielonych z powiatu prezesem komisji wyborczej będzie sędzia, w miastach zaś nie wydzielonych burmistrz. Rada miejska stanowić ma o wszystkich sprawach ustawowo nie zastrzeżonych magistratowi. Członek rady miejskiej, który został członkiem magistratu mandat radziecki ma zawieszony. Co do nadzoru państwa ustawa jest liberalna. Nadaje się prawo nadzoru samorządom wyższych stopni nad samorządami niższych stopni. Jedynie nad Warszawą, Łodzią, Krakowem, Poznaniem, Lwowem, Lublinem i **Bydgoszczą** sprawuje nadzór minister spraw wewnętrznych, nad innemi miastami wydzielonemi województwa i wydziały powiatowe..

Wkońcu pos. Kozłowski (ZLN) zreferował trzecią i ostatnią z ustaw, przedłożonych przez komisję administracyjną, a mianowicie ustawę o powiatowych związkach komunalnych. Ustawa ta jest bardziej jednolita, niż dwie poprzednie. Ponadto komisji udało się szczęśliwie stworzyć pewną ideę zasadniczą, mianowicie oprzeć projekt na tej zasadzie, iż powiatowy związek komunalny jest związkiem gmin, a nie osób fizycznych. Organem uchwalającym i kontrolującym jest rada powiatowa, zaś wykonawczym wydział powiatowy.

Następnie przystąpiono do dyskusji ogólnej. Pierwszy zabrał głos poseł Insler (koło żyd.), stwierdzając, iż skutkiem wprowadzenia projektu ustaw samorządowych będzie połączenie się w jeden front obronny wszystkich mniejszości narodowych, co nie wyjdzie na korzyść państwa. Mówca zapowiada, iż klub jego zwalczać będzie projekty ustaw, gdyż ubliżają one godności Sejmu i wniesie o ich odrzucenie.

Poseł Herz (NPR) oświadcza, iż stronnictwo jego jest za uchwaleniem ustaw samorządowych, lecz nie za cenę pogrzebania tych zdobyczy, które już posiadają samorządy niektórych dzielnic. Mianowicie projekty nie uwzględniają zupełnie potrzeb Pomorza. Ustawa o gminie miejskiej nie przewiduje istniejącego w województwach zachodnich długiego czasokresu urzędowania, co jest konieczne ze względu na ciągłość pracy w samorządach.

Dr. ANTONI MARCZYŃSKI 22

„Wyspa Nieznana"

Film fantastyczno-egzotyczny w 2 częściach.

(Ciąg dalszy).

Grupę trzystu więźniów, na ciężkie roboty skazanych, otaczało dwudziestu łuczników, rozstawionych daleko jeden od drugiego. Oprócz tej straży kręciło się w pośrodku kilkunastu dozorców z długimi batami w rękach. Łucznicy pilnowali, by który ze skazańców nie umknął w dżungle. Dozorcy znów dawali baczenie, by żaden z przymusowych robotników nie lenił się w pracy. To też ilekroć jakiś więzień zmęczony zapasami z upartą skałą, lub znużony upałem, przystanął na chwilę dla otarcia potu z czoła, natychmiast bat cerbera zakreślał zygzak w powietrzu i cienki pasek skórzany rzeźbił krwawą pręgę na ciele opieszałego. Skarcony wydawał wtedy jęk boleści, zbierał resztki sił i zaraz do pracy powracał.

Aż kiedy słońce stanęło całkiem prostopadle do ziemi, kiedy znikał wszelki ślad cienia, jaki rzucały stojące postacie, nadchodziła chwila upragniona, chwila odpoczynku, chwila południowego posiłku.

Tak było i tym razem.

Kiedy główny dozorca dał znak rogiem, że pora nadeszła, ruch wielki wszczął się wśród więźniów. Najbardziej zmęczeni padli na ziemię w tem miejscu, gdzie pracowali do tej chwili, inni spieszyli w stronę kępy palm, a jeszcze inni szukali cienia w grotach, których bardzo wiele było w tej stronie gór.

Łucznicy pozchodzili się po trzech czterech razem, osłaniając się płóciennymi parasolami przed żarem słońca. Dozorcy mieli wielki, wspólny namiot, rozpięty tuż poniżej wierzchołka wzniesienia.

Najwięcej skazańców zebrało się w jaskini, z której wypływała cienka nika strumyczka. Ugasiwszy pierwsze pragnienie, porozkładali się wzdłuż chłodnych ścian pieczary i zabrali się do spożycia wysuszonych placków, które otrzymywali wychodząc o świcie do roboty.

Niebawem zaczęły się rozmowy:

— Hej, bracie! — zaczął starszy, zarośnięty więzień do towarzysza, który z wyraźnem obrzydzeniem oglądał swój placek i nie jadł. — Hej, bracie! Nie smakuje ci jeszcze nasza strawa. Przywykniesz. Szybko przywykniesz. Najgorzej z początku. I ja to przechodziłem i inni... No, no, nie martw się zbytnio. Lepiej opowiedz nam co słychać w mieście. Dawno nam nikt stamtąd nie przybył. Ostatni raz mieliśmy wiadomość od jednego skazanego rybaka, że jakieś olbrzymy wylądowały na naszej wyspie. Prawda-li to, czy łgał ów poławiacz ryb morskich?...

— Prawda, bracie.

— Podobno święty ptak bogini spadł w owym dniu, gdy przybyli.

— Nie. To miało miejsce znacznie później, w czasie święta zgody.

— Kapłani wykładali podobno, że nieszczęścia stąd spadną na miasto.

— Kapłani łżą zawsze! — zawołał gwałtownie nowy skazaniec.

Wszyscy osłupieli z przerażenia. Odezwanie się więźnia było niesłychanie zuchwałe. Nienawidzono powszechnie kapłanów jako zdzierców, chciwców, kłamców i okrutników, lecz nikt nie śmiał tego sądu publicznie wyrażać. Co najwyżej, w gronie najbliższej rodziny można było narzekać, pomstować.

Kiedy pierwsze wrażenie minęło, przysunęli się skazańcy do nowicjusza, nadsłuchując ciekawie dalszych nowin. A nieustraszony śmiałek prawił dalej:

— Kapłani boją się olbrzymów. Czują dobrze, że kres nadchodzi ich władzy, ich potęgi, panowania. Jestem pewien, że naumyślnie rzucili zdechłego gołębia, aby głupich straszyć.

— Czy to możliwe? — powątpiewał ktoś ze słuchaczy.

— Bardzo możliwe, mój bracie. Mógł ktoś z zauszników kapłańskich rzucić nieżywego ptaka z dachu świątyni, gdzie przedtem stały chóry chłopięt. Zresztą, uważcie sami. Kiedy gołąb spadł na marmurowe schody, prorokował Hanno kulawy, że przez tych olbrzymów rychło nieszczęścia straszne na kraj spadną. Hanno krakał tak co dnia, a inni kapłani mu wtórowali, I co?... Nic!

Cztery miesiące siedzą tu już owi przybysze, a żadna klęska na miasto nie przyszła. Owszem, zbiory zapowiadają się obfite. Z pracy przybyszów lud wielkie korzyści czerpie.

— Korzyści czerpie?

— Jako żywo! Ulepszyli nasze rzemiosła, naprawili wodociągi, a kiedy groźny pożar w mieście wybuchł, tak sprawnie ludźmi kierowali, że ledwie cztery domy spłonęły.

— Dziwy nam mówisz, bracie.

— Nie dziwy, lecz szczerą prawdę.

— Wierzymy, wierzymy... — zapewniały liczne głosy.

— Niejedno wam jeszcze opowiem.

— A cóż kapłani?

— Ano wściekają się, że lud przestaje wierzyć ich baśniom. Ci przybysze, to dobrzy ludzie. Powiadają, że w ich kraju równość panuje, a kapłanom zasię do rządów. Powiadają, że za długi nikt nie powinien iść do więzienia, jak to się mnie samemu przytrafiło.

— Więc za długi cię skazano?

— Za długi.

— Opowiedz nam swoją historję.

— Chętnie — rzekł nowy więzień i w krótkich słowach opowiedział towarzyszom niedoli, jak doszło do tego, że skazano go na pięć lat więzienia. Jego wierzycielem, któremu nie mógł uiścić swego zobowiązania, był oczywiście kapłan, zachłanny na dobro bliźniego, a inni kapłani wpływem swoim, uzyskali wyrok niesprawiedliwy i krzywdzący...

(Ciąg dalszy nastąpi)

ży celnej, wreszcie osoby pobierające wsparcie z funduszów gminnych.

Wybory odbywają się na podstawie równego, powszechnego tajnego i bezpośredniego prawa wyborczego. Projekt sejmowy **zrywa zatem poza wyjątkami z proporcjonalnością przy wyborach do Rad gminnych.** Pod względem **sposobu głosowania oraz przydziału mandatów** projekt komisyjny wprowadza różnice na poszczególnych obszarach Rzeczypospolitej. I tak:

W gminach na obszarach **województw wschodnich** (z wyłączeniem kilkunastu powiatów) wyborca oddaje tylko jedną kartkę z nazwiskami ¼ radnych, którzy mają być wybrani; wybranymi zaś są ci kadydaci, którzy w kolejnym porządku otrzymali największą liczbę głosów. W razie równości rozstrzyga los. Jest to tak zwany system bezwzględnej większości.

Ze świata.

Rękopis Napoleona I. Muzeum rewolucyjne w Moskwie nabyło niedawno cenny rękopis Napoleona I., pochodzącego z czasów okupacji Moskwy przez wojska francuskie.

Straszliwy orkan na Węgrzech. W okolicach Patahozy rozpętał się gwałtowny orkan, przerywając wszelkie połączenia telegraficzne i telefoniczne z zachodem. Orkan spowodował ogromne szkody w budynkach i zasiewach. Na bardzo znacznym obszarze orkan wyrwał z korzeniami mniejsze drzewa i potworzył leje, głębokości przenoszącej 10 metrów.

Burza na Kaukazie zniszczyła zasiewy. W tych dniach szalała nad okręgiem Adygiejskim na Kaukazie burza, połączona z gradobiciem, niszcząc zasiewy i burząc zagrody włościańskie.

Chemicy japońscy wynaleźli nowe gazy do celów wojennych. Szereg uczonych chemików przeprowadza w Tokio niezwykle ciekawe doświadczenia z dziedziny wojskowej nauki chemicznej. Dokonano szeregu sensacyjnych wynalazków. Specjalne zainteresowanie wzbudza nowowynaleziony typ gazów, które w sposób skuteczny przeciwstawiać się będą akcji aeroplanów i artylerji.

Zamach na dygnitarza bolszewickiego.

„Wozrożdienje“ donosi o zamachu, dokonanym na sekretarza Sowietów w Leningradzie Noimskiego, który został ciężko ranny 2 strzałami rewolwerowymi. Aresztowano szereg osób.

Bójka na zebraniu oficerów austrjackich.

W czasie zgromadzenia oficerów garnizonu wiedeńskiego wynikł burzliwy incydent wskutek tego, że gdy zebrani zaintonowali „pieśń pracy“ i wszyscy obecni powstali, 2 oficerów demonstracyjnie nie podniosło się z krzeseł. Doszło do bójki, obu oficerów mocno poturbowano i siłą usunięto z sali obrad.

Walki przedwyborcze w Serbji.

Na zgromadzeniu w Waljewo (Serbja) doszło do krwawej bójki pomiędzy zwolennikami różnych kandydatów wyborczych. Z początku walczono laskami, następnie kamieniami, wreszcie padło kilka strzałów rewolwerowych. Bójka trwała do późnej nocy. 30 osób zostało ciężko rannych, 3 osoby walczą ze śmiercią.

Pogrzeb bohaterskiego lotnika w Kanadzie.

W Ottawie odbył się uroczysty pogrzeb lotnika amerykańskiego, który pilotując jeden z 12 samolotów, towarzyszących Lindberghowi w jego wycieczce do Kanady w związku z obchodem 60-letniej rocznicy utworzenia dominium kanadyjskiego — zabił się, spadłszy na ziemię podczas dokonywanych przez samolot ewolucyj. W chwili odejścia pociągu z trumną lotnik Lindbergh, któremu towarzyszyło jedenaście innych samolotów rzucał z góry wieńce dla uczczenia zmarłego kolegi.

Z Rosji Sowieckiej.

Teror bolszewicki bez końca.

Donoszą z Charbina, iż aresztowany tam przez władze GPU przemysłowiec Zimmerman w czasie śledztwa, wobec stawiania mu fałszywych zarzutów, rzucił się na sekretarza GPU w Charbinie i wyrwawszy rewolwer, strzelił kilkakrotnie, raniąc ciężko oprawcę. Zimmermana skrępowano i wtrącono do więzienia.

Trybunał wojenny w Mikołajewie skazał na karę śmierci 5 oficerów armji carskiej. Skazani oskarżeni byli o uprawianie szpiegostwa na rzecz Wielkiej Brytanji. Jest to obecnie zwykły motyw egzekucji, dokonywanych przez sowieckie GPU (czekę).

Bolszewicy popełniają masowe zbrodnie na bezbronnych ofiarach.

Teror przybiera coraz jaskrawsze formy. Akcja terorystyczna przerzuciła się ostatnio na Syberję. W Tomsku, Tiumieniu i Władywostoku dokonano w ciągu dwóch dni ostatnich dwudziestukilku egzekucyj. Egzekucje nastąpiły również w Tyflisie i Achbazji na Kaukazie.

Kara śmierci za naruszenie „czci“ działaczki komunistycznej.

W Symbirsku okręgowy trybunał wojenny skazał na karę śmierci 4 żołnierzy armji czerwonej za zgwałcenie miejscowej działaczki komunistycznej. Pozostali sprawcy zgwałcenia w liczbie 6 skazani zostali na długoterminowe więzienie.

Klęska powodzi w Rosji.

Wołga zalała wielkie przestrzenie, zrywając mosty i wyrządzając olbrzymie szkody.

Wylew Wołgi przybrał bardzo poważne rozmiary. Zwłaszcza poważnym jest przybór wody w środkowym biegu rzeki. W okolicach Rybińska poziom wody osiągnął 7 metrów powyżej poziomu normalnego. Znaczne przestrzenie nizinne zalane zostały przez wodę. Kilkanaście mostów m. i. most na trakcie Rybińsk—Mołoga zostały zerwane. Mimo szybkiego przyboru wody w większości okolic zdołano przeprowadzić ewakuację ludności, dzięki czemu straty w ludziach nie są znaczne. Natomiast szkody materjalne bardzo wiel-

Wiadomości z kraju.

Zjazd techników. W roku bieżącym upływa 50 lat od założenia Polskiego Towarzystwa Politechnicznego. Z okazji jubileuszu odbędzie się we Lwowie w dniach 16—19 września 1927 r. II Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych z całej Rzeczypospolitej.

Serce Kościuszki i bibljoteka rapperswilska będą przewiezione do kraju.

Z Warszawy donoszą: Rząd projektuje w jesieni sprowadzenie do kraju bibljoteki polskiej w Rapperswilu.

Omawiane jest sprowadzenie przy tej okazji do Polski serce Kościuszki z tem, że zostałoby ono jako relikwja narodowa złożone w Warszawie, najprawdopodobnie w katedrze św. Jana.

W uzdrowiskach sezon w całej pełni.

Wobec ustalenia się jako-tako lata wzrósł nagle we wszystkich uzdrowiskach ruch gości. W Zakopanem bawi obecnie przeszło 3 tysiące osób zamiejscowych, a dziennie przybywa przeciętnie po 150 osób. Od 1 kwietnia do końca czerwca przyjechało do Zakopanego 5 000 osób. W Krynicy zameldowano dotychczas przeszło 8 000 gości.

11 000 chorych umysłowo w Polsce bez opieki.

Generalna dyrekcja zdrowia przeprowadziła ankietę na temat stanu opieki nad umysłowo-chorymi w Polsce. W całej Polsce zanotowano przeszło 21 000 umysłowo-chorych. Z tej ilości około 10 000 chorych znalazło przytułek w szpitalach, a reszta znajduje się poza nimi. Przeciętnie jeden umysłowo chory przypadał na 2 768 mieszkańców.

Groźny bandyta unieszkodliwiony.

W Jabłonowie pod Worochtą znaleziono zwłoki głośnego w tamtych okolicach bandyty Brosia, który zamordował komisarza Schulza w Worochcie. Rewizja zwłok bandyty doprowadziła do znalezienia pisma, zawierającego wyrok śmierci na komisarza Bohdanowicza, wydany przez grasującą w okolicach Worochty bandę. Dowiedziawszy się o tem, komisarz straży celnej Bohdanowicz popadł w silny rozstrój nerwowy, tak, iż musiano przewieźć go do szpitala.

Obraz polityczny miast b. zaboru rosyjskiego.

Rezultaty kampanji wyborczej do rad miejskich b. Kongresówki i Wileńszczyzny nie zostały dotychczas zebrane w całości. Na razie można wyrobić sobie pewien obraz po zestawieniu cyfr dotychczasowych.

Prawica otrzymała 304 mandaty.
PPS 255.
Blok żydowski 198.
Grupy rządowe (Partja Pracy i Związek Naprawy Rzeczypospolitej 71 mandatów.
Bund 60 mandatów.
Komuniści 33.
Poale Syon lewica 14.
Poale Syon prawica 8.
Monarchiści 4 mandaty.
NPR prawica 2.
NPR lewica 1 mandat.

Zabroniona walka byków.

Dyrekcja policji w Królewskiej Hucie zabroniła odbycia się walki byków, która miała mieć miejsce w niedzielę ubiegłą na placu sportowym pod Królewską Hutą. Zarządzenie policji spotkało się z niezadowoleniem publiczności.

Trzy ofiary toni.

Świeżo zdarzył się tragiczny wypadek, który wstrząsnął Rawą Mazowiecką. Administrator majątku Tatar, własności Władysława Strakacza — p. Łowczewski przewoził łódką przez rzekę Rawkę, robotników rolnych. Gdy łódka znajdowała się na środku rzeki, przewróciła się, a wszyscy w niej jadący wpadli do wody. Ponieważ w tem miejscu była głębia, p. Łowczewski, nie umiejąc pływać utonął, jak również uczenica 7 oddziału szkoły powszechnej Michalska i robotnica Twardowska. Dziewięcioletni syn śp. Łowczewskiego cudem ocalał. Topielców wyciągnęła z rzeki straż pożarna. Mimo zastosowania energicznych środków ratowniczych przez lekarza powiatowego p. dr. Olszewskiego, nikomu życia nie zdołano przywrócić.

Stomoniakow następcą Wojkowa w Warszawie.

Zwłokę w nominacji tłomaczą zwłoką w układach polsko-sowieckich.

Moskwa, (AW). Rząd sowiecki po raz drugi zaproponował członkowi kolegjum komisarjatu ludowego do spraw zagranicznych Stomoniakowi, stanowisko przedstawiciela sowieckiego w Warszawie. Dotychczasowa zwłoka w nominacji następcy Wojkowa w Warszawie tłumaczy się trudnościami, jakie istnieją w rokowaniach polsko-sowieckich, w sprawie paktu reasekuracyjnego. Z chwilą, gdy trudności te zostaną usunięte, obsada przedstawicielstwa sowieckiego w Warszawie zostanie ostatecznie zadecydowana. Faktyczny charakter zwłoki nie jest nawet przez koła sowieckie zaprzeczany.

Marny syn znakomitego ojca.

Młody Conrad oskarżony o oszustwo.

Londyn, w lipcu.

Prasa angielska podaje obszerne sprawozdania z procesu, wytoczonego synowi znakomitego pisarza Józefa Conrada-Korzeniowskiego — Alfredowi Borysowi Conradowi.

Jest to niesłychanie smutny proces. Młody Conrad, liczący lat 29, inżynier mechanik, oskarżony został przez 3 osoby o oszustwo, względnie defraudację. Sumą pretensji wynosi 1600 funtów szterlingów (8 tys. dolarów). Na sumę tę składa się pretensja pani Dorothy Lucy Beran o 1.100 f. szt., które wpłaciła oskarżycielka młodemu Conradowi, jako zadatek. Alfred Conrad miał jej dostarczyć manuskrypt znakomitego ojca. Po otrzymaniu manuskryptu, miała dopłacić 4.000 funtów. Ani manuskryptu, ani zwrotu zadatku nie otrzymała.

Pozatem pan Armitege i pani Green oskarżyli Alfreda Conrada o pobranie 500 funtów na kupno samochodów. Pieniędzy nie zwrócił, samochodów nie dostarczył.

Podczas przewodu sądowego okazało się, że Alfred Conrad już w sierpniu 1926 r. miał ogłoszone bankructwo z powodu nieuregulowania swych zobowiązań, wynoszących 6.727 funtów. Z tej sumy 6.000 funtów stanowiły zadatki, pobrane na kupno samochodów.

Jeden ze świadków, Thomas James Wisc, rzucił ciekawe światło na stosunki rodzinne zmarłego pisarza. Przed kilku laty J. Conrad podarował synowi Alfredowi manuskrypt "The Black Mate" („Czarny majtek".) Później, kiedy rękopis mu był potrzebny, musiał odkupić manuskrypt od syna za sumę 150 funtów.

List z Krakowa.

(Po uroczystościach ku czci Słowackiego. — Z Rady miejskiej. — Koło studjów chrz.-społ. — Z teatru).

Przebieg uroczystości połączonych ze sprowadzeniem i złożeniem między królami prochów Słowackiego, wywołuje rozmaite echa. O ile sama uroczystość była jednem pasmem uniesień, o tyle jej organizacja spotkała się nietylko na łamach prasy krakowskiej, ale i prasy zamiejscowej z pewną krytyką. Zarzuca się komitetowi, że do udziału nie dopuszczono szerokich mas ludności, a cała uroczystość miała rzekomo charakter jakiejś wojskowej parady, urządzonej według wschodnich wzorów. Gdyby i tak było, to winy nie ponosi komitet krakowski, który chcąc nie chcąc, musiał stosować się od dyrektyw idących z Warszawy. Wszak to rząd polski przeprowadził całą sprawę, a ponieważ mamy obecnie silny kurs wojskowy w działalności państwowej, więc też nic dziwnego, że w organizacji uroczystości widziało się przewagę czynników wojskowych nad cywilnymi. Powoływanie się na obchód grunwaldzki z roku 1910 jest niecałkiem słuszne. Wówczas cała inicjatywa obchodu spoczęła w rękach społeczeństwa, w obchodzie nie brały udziału ani czynniki wojskowe, ani też władze państwowe. Nie trzeba też było zarządzać specjalnych środków bezpieczeństwa, skoro żaden dygnitarz państwowy nie brał w obchodzie udziału, a urzędnicy Polacy występowali w charakterze prywatnym. Z tych i innych powodów, o których ze względu na dekret prasowy nie wspominam, obchód krakowski z 27 i 28 czerwca br. przybrał inny charakter, niż uroczystości grunwaldzkie. Stwierdzić jednak należy, że nastrój uroczystości nie był niższy, niż w roku 1910. Zresztą powaga przeżytych chwil nie nadaje się do podnoszenia drobnych usterek.

Ostatnie przed ferjami posiedzenie Rady miejskiej, odbyte w dn. 1 bm. poświęcone było w lwiej części debacie nad kwestją mieszkaniową w naszem mieście.

Sprawa ta wynikła przypadkowo, a to na skutek zgłoszenia przez senatora Adelmana z klubu Ch. D. wniosku o powołanie do życia spółdzielni mieszkaniowej. Członkowie takiej spółdzielni, wyłącznie mieszkańcy Krakowa, wpłacaliby udział w wysokości 100 zł. lub też dostarczali pracy nad budową domów mieszkalnych. Jakkolwiek projekt powyższy nie jest idealnym środkiem ożywienia ruchu budowlanego, to jednak zasługuje na rozwagę. To też wywołał on na Radzie miejskiej ożywioną dyskusję. Socjaliści zwalczając projekt zachwalali socjalistyczną gospodrakę mieszkaniową w Wiedniu. Polega ona na tem, że właściciel nieruchomości otrzymuje tylko część komornego, a za resztę oraz z podatku mieszkaniowego buduje gmina domy mieszkalne a raczej koszary. A ponieważ te źródła nie wystarczają, przeto czerpie się fundusze z innych podatków. System wiedeński spotkał się z krytyką nawet w kołach socjalistycznych, rządzących na ratuszu wiedeńskim. Stosowanie tego systemu w Polsce, zwłaszcza w Krakowie, nie dałoby żadnego rezultatu. Gmina winna raczej popierać inicjatywę prywatną tak, jak to się dzieje np. w Niemczech, gdzie w samych Prusach zbudowano w r. 1926 z górą 130 tys. mieszkań.

W dn. 4 bm. zakończył się piąty rok działalności Koła studjów chrześcijańsko-społecznych, instytucji powstałej i działającej przy Chrz. Demokracji. Koło studjów urządziło w sezonie zimowym i wiosennym 31 wieczorów dyskusyjnych, na których 17 referentów wygłaszało wykłady. Koło powołało do życia sekcję mówców i referentów, urządzało kursy teoretyczne w Krakowie, Tarnowie, Katowicach i Andrychowie, odbyło 29 wieczorów oświatowych w dzielnicach m. Krakowa, zainicjowało utworzenie Sekcji akademickiej, która odbyła 11 zebrań; wreszcie założyło w r. 1925 bibljotekę społeczną obejmującą dziś ponad 1000 dzieł wyłącznie z zakresu społecznego. Już te kilka cyfr, które w sprawozdaniu z działalności Koła za rok ostatni podał ks. patron Kasprzyk, główny inicjator i kierownik Koła — świadczy, jak wielką pomocą w rozwoju ruchu chrześc.-społecznego w Krakowie i Małopolsce zach. jest Koło studjów chrześc.-społ. Dodaję, że na wzór krakowskiego Koła studjów powstały podobne organizacje i w innych większych miastach polskich.

Teatr im. Juljusza Słowackiego zakończył tegoroczny sezon odegraniem „Księcia Niezłomnego" i „Balladyny". Od 2 lipca gości w gmachu teatru opera katowicka, zastępując operę lwowską, która w poprzednich latach zjeżdżała co roku do Krakowa. Ludność miasta, jakkolwiek przerzedzona wyjazdem na wakacje, chętnie jednak uczęszcza na przedstawienia sympatycznego zespołu katowickiego. **jp.**

Zwycięstwo Chrz. Demokracji w województwie białostockiem.

W Białostocczyźnie Chrześcijańska Demokracja w wyborach gminnych osiągnęła wspaniały sukces. Mianowicie na 26 gmin, w 15 przeszły całkowicie listy Chrześc. Dem., a w 11 przeszli kandydaci z list Ch. D. i Piasta.

Ruch emigracyjny z Polski.

Według danych tymczasowych Urzędu Emigracyjnego — emigracja z Polski w kwietniu rb. wynosiła 16.193 osoby. Z tego emigracja kontynentalna 10.737 osób: do Francji wyjechało 956 osób, do Niemiec — 9.407, do Rumunji 196. Emigracja zamorska wynosiła 5.456 osób: do Staów Zjednoczonych A. P. wyjechało 407 osób, do Kanady 3.404, do Argentyny 1.317, do Brazylji 240.

Złup Polskę a dostaniesz order!

Prasa warszawska notuje dziwną pogłoskę, że w niedługim czasie przyznane być mają wysokie odznaczenia za zasługi nad rozwojem przemysłu polskiego pp. Pennockowi i Van Rossumowi, przedstawicielom holendersko-międzynarodowej spółki cukrowniczej.

Prasa warszawska stwierdza, że panowie ci zasłużyli się chyba o tyle dla przemysłu polskiego, że pośredniczyli albo wykupili cały szereg cukrowni polskich, naturalnie na rzecz kopitału holenderskiego.

Gen. Żymierski przed sądem.

W uzupełnieniu wczorajszego sprawozdania donoszą nam z Warszawy:

Gen. Michał Żymierski na stawiane mu przez przewodniczącego pytania odpowiada, że urodził się w Krakowie w r. 1890, jest wyznania katolickiego, kawaler, zawodowy oficer.

Ukończył 8 klas gimnazjalnych i cztery kursy uniwersyteckie. Studjował prawo i nauki handlowe, ukończył przed wojną szkołę oficerską i po wojnie wyższą szkołę oficerską. Służył w legjonach, był wielokrotnie ranny.

Ppłk. Mączyński odpowiada również, że urodził się w Mędrzewie w Małopolsce w r. 1895, wyznania katolickiego, ukończył gimnazjum klasyczne, szkołę topograficzną, szkołę nauk politycznych i wyższą szkołę handlową w Warszawie. W roku 1914 wstępuje do legjonów, należąc od 1910 r. do drużyn strzeleckich.

Wnioski prokuratora i replika stron.

Po zaprzysiężeniu, prokurator Ruminski wnosi o zarządzenie tajności obrad w czasie, gdy będzie rozpatrywana sprawa jakości masek gazowych, aby nie poderwać do nich zaufania żołnierzy, oraz gdy rozpatrywana będzie kwestja pewnych odznaczeń generała Żymierskiego i sprawy „mobu".

Wnioskom tym sprzeciwia się gen. Żymierski, który domaga się dokładnego wyświetlenia kwestji jakości masek na posiedzeniu jawnem twierdząc, że prasa pisała już w tej sprawie na jego niekorzyść, musi zatem teraz poznać prawdę.

Punkt ten wywołuje gorącą dyskusję między prokuratorem a obroną. Przewodniczący postanawia odroczyć rozstrzygnięcie tej sprawy do czasu rozpoczęcia postępowania dowodowego.

Co grozi oskarżonym?

Prokurator odczytuje następnie akt oskarżenia, składający się z trzech ustępów, obejmujących przeszło sto stronic druku pisma maszynowego. Odczytywanie aktu oskarżenia trwało około 5 godzin; według niego oskarżonemu gen. Żymierskiemu grozi kara ciężkiego więzienia od lat 4 do 8 z art. 5 i 78 w. kod. karn. cz. 2-giej, grozi mu również pozbawienie praw noszenia orderów.

Ppłk. Mączyńskiemu grozi kara więzienia od jednego roku do sześciu z art. 5 i 78 w. kod. karn. (chęć zysku).

* * *

Nowe szczegóły z procesu, który jest **największą sensacją dnia,** znajdzie czytelnik wśród depesz. — Red.

Pogrzeb śp. Kazimiery Niewiarowskiej.

Przy udziale tysiącznych rzesz publiczności odbył się w Warszawie pogrzeb znakomitej artystki, Kazimiery Niewiarowskiej.

W kościele św. Krzyża odprawiono mszę żałobną. Na katafalku w powodzi kwiecia była ustawiona biała trumna ze zwłokami artystki. Na wieku trumny widniał olbrzymi wieniec z biało-czerwonego kwiecia z szarfami o barwach narodowych.

W czasie nabożeństwa pienia żałobne wykonali pp. Łuczkowski, artysta opery toruńskiej, Szerszyński i Janowski, oraz chór „Dzwon". Po ukończeniu egzekwji koledzy zmarłej wynieśli trumnę przed kościół.

Kondukt pogrzebowy otwierały liczne delegacje artystów, chórów i baletu, niosące 25 olbrzymich wieńców. Następnie w otoczeniu kolegów niesiono trumnę, pokrytą kwieciem. Za trumną postępowała najbliższa rodzina zmarłej, oraz artyści wszystkich teatrów warszawskich.

Na Bielańskiej przed teatrem „Nowości" kondukt się zatrzymał. W bramie teatru, przybranej czarnym kirem i portretem zmarłej, orkiestra odegrała marsza żałobnego Chopina.

Wszystkie ulice, przez które przeciągał kondukt, były zapełnione publicznością. Tak samo okna i balkony były szczelnie obsadzone. Z wielu okien posypały się na trumnę wiązanki kwiecia.

Od czwartej bramy cmentarza powązkowskiego aż do grobu rodzinnego zmarłej liczne rzesze publiczności tworzyły szpaler.

Droga przy grobie wysypana była różami i bratkami.

Po odprawieniu żałobnych modłów nad grobem przemówił wiceprezes ZASP., Freszel, oraz przedstawiciel Związku muzyków.

Połączone chóry operowy i „Dzwon" wykonały dwie pieśni żałobne.

Wreszcie trumnę złożono w grobie. W tej chwili ze wszystkich stron zarzucono mogiłę artystki świeżemi kwiatami...

Powojenna młodzież.

Uczniowie gimnazjalni popełniają samobójstwa! — W Białymstoku uczeń zabija nauczycielkę! — W Skierniewicach wybijają szyby, niszczą urządzenie w klasie i biją nauczyciela...

W Warszawie w oddalonej aleji Łazienek **popełnił samobójstwo** wystrzałem z rewolweru 20-letni uczeń 7 klasy szkoły Kulwiecia, Jan Czerski **z powodu nieotrzymania promocji** do klasy 8-ej. Samobójca zostawił list do rodziców, w którym pisze: „Społeczeństwo winno się składać z jednostek silnych, a ja jestem chorą duszą. Głupcy są ci, co myślą, że mają doświadczenie życiowe..."

Dn. 3 bm. do przechodzącej **w Białymstoku,** ul. Knyszyńską nauczycielki języka polskego w państwowej szkole rzemieślniczej Jadwigi Kondratowiczówny, lat 26, zbliżył się b. uczeń tejże szkoły, wydalony w ub. r. z I kursu — Muklewicz Józef, lat 18, **dając do niej z tyłu dwa strzały z rewolweru.**

Jedna z tych kul przeszyła kręgosłup i serce, powodując natychmiastową śmierć. Po dokonaniu zabójstwa Muklewicz **usiłował popełnić samobójstwo,** strzelając w lewą stronę piersi. Sprawcę zabójstwa przewieziono do szpitala św. Rocha w Białymstoku. Stan jego jest groźny. Przyczyny zabójstwa narazie nie stwierdzono, najprawdopodobniej była nią zemsta osobista.

W ubiegłym tygodniu w skierniewickiem gimnazjum państwowem uczniowie 4 klasy, z których **tylko nieliczni otrzymali promocję** do klasy następnej, **pobili nauczyciela matematyki, zdemolowali klasę i powybijali szyby w oknach.** Niesłychane to zajście spowodowało interwencję prokuratora.

Zaznaczyć należy, że przed miesiącem popełnił w Skierniewicach **samobójstwo** uczeń 8 klasy Sobczyński, nie dopuszczony do egzaminów maturalnych, a w tygodniu ubiegłym **otruł się uczeń** 6-tej klasy Wincenty Jachowski, który po raz drugi nie otrzymał promocji do 7 klasy.

Kronika kościelna.

Diecezja gnieźnieńska.

Święcenia kapłańskie z rąk najprzew. ks. biskupa Radońskiego odebrali w Katedrze Gnieźnieńskiej dnia 3 bm. nast. djakoni z seminarjum gnieźnieńskiego:

Ks. Wojciech Anioła, ks. Stanisław Badura, ks. Antoni Banaszak, ks. Tadeusz Golski, ks. Antoni Kozłowski, ks. Arnold Marcinkowski, ks. Gracjan Matysiak, ks. Jan Paczkowski, ks. Wiktor Sobecki, ks. Klemens Średziński, ks. Władysław Staniszewski, ks. Czesław Spychalski, ks. Eryk Szymkowiak, ks. Józef Taczała, ks. Jan Zaremba.

Zjazd adwokatów Ziem Zachodnich.

Z inicjatywy Związku Adwokatów Polskich, oddział w Poznaniu, odbędzie się dnia 9 bm. o godz. 11 w sali hotelu „Bazar" w Poznaniu ogólny zjazd adwokatów Ziem Zachodnich. Przedmiotem obrad będzie kwestja odłączenia notarjatu od adwokatury oraz zajęcia stanowiska wobec rozporządzenia, obniżającego deserwity adwokackie.

Z PROWINCJI.

GOŚCIERADZ. (Prymicje). We wtorek, dnia 4 bm. odprawił ks. neopresbyter Antoni Kozłowski, syn znanego i poważanego gospodarza p. Władysława Kozłowskiego i żony jego Marty z Szalów, w kościele parafjalnym we Wtelnie, swą pierwszą ofiarę Mszy św. Młodemu kapłanowi „Szczęść Boże!" w dalszej pracy.

KORONOWO. (Młode Polki ku czci Słowackiego). W ubiegłym tygodniu odbyło się zebranie Tow. Młodych Polek z bardzo bogatym programem. Pierwsza część poświęcona była pamięci Juljusza Słowackiego. Jedna z członkiń zadeklamowała udatnie „Smutno mi Boże", poczem patronka wygłosiła odczyt o nieśmiertelnym wieszczu. Następnie odczytano fragment z „Baladyny". W części drugiej zebrania m. in. wygłoszono deklamacje oraz nastąpiło odczytanie przez prezeskę sprawozdanie z wycieczki do Gniezna.

NAKŁO. (Program zlotu okręgowego „Sokoła"). W niedzielę, dn. 10 bm.: o godz. 6 rano: pobudka; o godz. 7,30: próba generalna; o godz. 11: Msza św. w kościele parafjalnym; o godz. 12,30: pochód na rynek i otwarcie zlotu, następnie pochód do Strzelnicy; od godz. 1 do 3,30: przerwa obiadowa; o godz. 4: początek zawodów i popisów.

Ogłoszenie zwycięzców i wydanie nagrod. O godzinie 8 wiecz. zamknięcie zlotu. Od godz. 8,30: zabawa taneczna w Strzelnicy i u p. Aleksiewicza.

Echa notatki. Urzędnik Kasy Chorych p. Antoni Nowak prosi nas o zaznaczenie, że z poturbowanym w pewnej restauracji „sędziwym p. Nowakiem" nie jest indentyczny.

MIEŚCISKO. (Nowy burmistrz). W ub. piątek, wprowadził w urząd p. starosta Siokało na uroczystem posiedzeniu rady miejskiej nowego burmistrza m. Mieściska, b. zastępca komendanta policji państw. w Wągrówcu. Odebrano przysięgę oraz wygłoszono szereg przemówień. Nowemu burmistrzowi „Szczęść Boże!" w pracy.

ŚRODA. (Pożar wskutek nieostrożności). Prawdopodobnie z powodu lekkomyślnego rzucenia palących się jeszcze resztek papierosa powstał pożar w biały dzień w zabudowaniach gospodarczych pewnego gospodarza.

WRZEŚNIA. (60-lecie Tow. Przemysłowców). Ub. niedzieli obchodziło miejsc. Tow. Przemysłowców uroczystość 60 rocznicy założenia. Miasto było bogato udekorowane. Po uroczystej Mszy św. ruszono pochodem do lokalu p. Bartkowiaka, gdzie w obecności 400 zebranych odbyło się posiedzenie. Marszałkował prezes okręgowy Tow. Przemysłowych p. Przybyszewski. — Z okazji jubileuszu wydało Tow. pamiętnik zjazdowy.

LESZNO. (25-lecie „Sokoła" leszczyńskiego). „Sokół" w Lesznie, liczący obecnie około 3660 członków, obchodził ub. niedzieli uroczystość 25-lecia istnienia i poświęcenia boiska. Tegoż dnia odbył się w Lesznie zlot okręgowy.

Święto zapoczątkowała akademja w przeddzień zlotu. Nazajutrz urządzono pochód do kościoła, na rynku następnie witano przybyłych gości a w Strzelnicy dokonano otwarcia zlotu. Po poświęceniu boiska rozpoczęto ćwiczenia i popisy.

Solec Kujawski.

Poświęcenie sztandaru Tow. Młodzieży.

Jak już donosiliśmy, odbędzie się w Solcu Kujawskim w niedzielę, dnia 10. bm. uroczystość poświęcenia sztandaru Stow. Młodzieży Polskiej św. Stanisława Kostki, według następującego programu: O godz. 6 pobudka. O godz. 10-ej zbiórka i powitanie gości w Hotelu Wielkopolskim. O godz. 10,20 wymarsz z orkiestrą wojskową do kościoła na nabożeństwo. Pochód głównemi ulicami miasta. O godz. 1 po poł. posiedzenie inauguracyjne, podczas którego wbijanie gwoździ pamiątkowych i wręczenie sztandaru chorążemu. Następnie wspólny obiad. O godz. 4 po poł. koncert i gry towarzyskie w ogrodzie Hotelu Wielkopolskiego. O godz. 8 wiecz. przedstawienie amatorskie „Bolszewicy". Po przedstawieniu zabawa taneczna połączona z rozmaitemi niespodziankami.

Niestrudzony patron, ks. prob. Makowski oraz wielce ruchliwy zarząd dokładają wszelkich starań, by uroczystość ta wypadła jak najokazalej i by za poparciem całego obywatelstwa przeobraziła się w wielką manifestację uczuć wzniosłych.

Koronowo.

Wiec Chrześc. Zjedn. Zawod. w sprawie drożyzny i zarobków. — Niefortunne wystąpienia Przedstawicieli Zjedn. Zawod. Polskiego.

W ub. środę odbyło się staraniem miejscowej filji Ch. Z. Z. wiec ekonomiczny, na który przybyli z Bydgoszczy jako mówcy sekr. okr. p. Gołąbek, i członek komisji organizacyjnej p. J. Stawicki. Wiec zagaił zastępca prezesa p. Łangowski, który też wiecowi przewodniczył powołując do pióra p. Przeniczkowskiego a na ławników pp. Polasika i Hamlinga.

Referat pierwszy na temat wzrostu drożyzny i niewystarczających zarobków wygłosił sekretarz okręgowy p. Gołąbek, który przedstawił w spokojny i rzeczowy sposób położenie gospodarcze w Polsce oraz trudne położenie materjalne warstwy pracującej. Referent na podstawie bliższych danych z życia rodziny robotniczej uwypuklił krzywdy i szkody wyrządzane warstwie robotniczej i wywnioskował w końcu swego referatu, że leży w interesie nietylko robotnika lecz całego społeczeństwa, by przystosować zarobki do kosztów utrzymania a tem samem podnieść siłę nabywczą szerszych warstw społeczeństwa.

Drugi referat na temat „Stanowisko związków zawodowych w sprawach zarobkowych" wygłosił p. J. Stawicki, który przedstawił wysiłki związków zawodowych, a szczególnie Ch. Zjedn. Zaw., które w zrozumieniu obrony słusznych żądań występuje śmiało i otwarcie przy każdej okazji i nie uchyla się od żadnych środków w walce przeciwko niesumiennemu wyzyskowi robotnika. Dążenie takie wymaga jednakże jednolitego frontu robotniczego i robotnik winien przystąpić do takiej organizacji, która broni robotników, kierując się sprawiedliwością.

Referaty wysłuchane zostały w spokoju, co nie podobało się w małej liczbie zastąpionym zwolennikom Z. Z. P., którzy z sekretarzem Roszakiem z Bydgoszczy zaczęli wymyślać na ruch chrześcijańsko-zawodowy. Sposób wystąpienia „demokratycznego obrońcy" (jak się sam nazwał) wywołał ogólne oburzenie. Referenci też w sposób stanowczy zastrzegli się przeciwko podobnemu załatwianiu spraw wynikających z radości i nienawiści. Po dyskusji w której pozatem przemawiali pp. Gordon, Simon i Mróz, zamknął przewodniczący zebranie.

Należy podnieść, że ataki p. Roszaka były tak ordynarne, że nawet przedstawiciele policji państwowej uważali za stosowne zwrócić jemu uwagę na niewłaściwe zachowanie się na wiecu, poświęconemu sprawom robotniczym.

Po wiecu odbyło się zebranie członków filji Ch. Z. Z., na którym wybrano w miejsce p. Mroza jako przewodniczącego p. Łangowskiego jego zast. zaś p. Simon. P. Mróz opuszcza na stałe Koronowo i osiedla się w powiecie. Placówka traci więc na terenie Koronowa dobrego współpracownika.

Wyrzysk.

Poświęcenie sztandaru inwalidzkiego. W dniu 5-tej rocznicy założenia koła miejscowego odbędzie się w Wyrzysku uroczystość poświęcenia sztandaru koła powiatowego Zw. Inwalidów Wojennych. Program jest następujący: W niedzielę, dnia 10 bm. o godz. 7 i 10 przyjęcie delegacyj zamiejscowych; o godz. 9.45 zbiórka w hotelu Dom Polski; o godz. 10,15: wymarsz do kościoła na nabożeństwo, poczem poświęcenie sztandaru, zbiórka na rynku, gdzie nastąpi doręczenie sztandaru i defilada, a następnie odmarsz do hotelu; o godz. 12,30 otwarcie uroczystego posiedzenia, udzielenie głosu rodzicom chrzestnym i zaproszonym przedstawicielom i delegatom oraz wbijanie gwoździ pamiątkowych; o godz. 1,30: wspólny obiad; o godz. 3 popoł.: wymarsz do parku miejskiego, koncert, gry i późne urozmaicenia; o godz. 8,30 wieczorem: pochód przez miasto; zabawa taneczna na sali Domu Polskiego.

Straszna katastrofa pożarowa w Pobiedziskach.

Pięć osób spalonych, trzy ciężko poparzone.

Pisma poznańskie donoszą:

W Pobiedziskach przy ul. Poznańskiej wybuchł w nocy na wtorek pożar w domu Stanisława Kłócikiewicza; spalił się dach domu oraz dwa mieszkania na piętrze. Ogień rozszerzył się z tak błyskawiczną szybkością, że ludzie z mieszkań już nie zdołali się uratować. **Poniosło tam straszną śmierć pięć osób:** cała jedna rodzina, złożona z matki i trojga dzieci, oraz dziecko, rodziny mieszkającej obok. Trzy osoby wydobyto z płomieni ciężko poparzone. Po ugaszeniu pożaru znaleziono w zgliszczach **spalone na węgiel 5 ofiar straszliwego pożaru.**

Straszna ta katastrofa dotknęła rodziny plutonowego rezerwy Wojciechowskiego, odbywającego obecnie ćwiczenia wojskowe w Biedrusku. Zginęli żona jego Bronisława z domu Grocholska, lat około 30 i jego dzieci dziewięcioletni Antoni, pięcioletni Łucjan i niespełna dwuletnia Salomea. Z mieszkającej obok rodziny Łądyczkowskich zginął w płomieniach 10-letni Tadeusz, zaś ojciec jego, matka i brat odnieśli tak ciężkie poparzenia, że wątpi się o ich utrzymaniu przy życiu. Całe Pobiedziska są dziś pod grozą tragedji przejęte serdecznem współczuciem dla nieszczęśliwych rodzin pogorzelców.

Echa zamordowania śp. Piernika w Szymborzu.

Z **Inowrocława** donoszą nam:

Jak się obecnie wykazuje, morderca Kazimierz Antczak prawdopodobnie sam dokonał tego okropnego czynu. Dochodzenia dotychczas nie ustaliły jakiejkolwiek współwiny innych osób. Wskazywane przez niego osoby nie brały udziału w morderstwie; chciał się on jedynie oczyścić podaniem nazwisk rzekomych wspólników.

Znaleziono u niego podcza rewizji w domu i w innych miejscach szereg wartościowych przedmiotów, które pochodziły z kradzieży m. i. pierścionki i inną biżuterję damską. Przyznał się do kradzieży u ks. proboszcza Niewiteckiego w Jaksicach, do napadu na kolejarza Błażejewskiego w Jaksicach, którego uderzył bagnetem w pierś, aby dostać się do chlewa i dokonać kradzieży trzody chlewnej, dalej przyznał się do kradzieży u kupca p. Hipolita Kaczmarka w Gniewkowie, podpalenia stodoły w Tarkowie, do kradzieży z włamaniem w oberży w Suchatówce oraz do napadu na Bank Ludowy w Kruszwicy, gdzie go przychwycono i oddano policji. Pozatem dokonał morderca szereg dalszych kradzieży z włamaniem w Kruszwicy i w Strzelnie.

Antczaka oddano do dyspozycji sędziego śledczego, gdzie oczekiwać będzie zasłużonej kary.

Liczba komunistów w armji czerwonej. Według ostatniej statystyki urzędowej ilość członków stronnictwa komunistycznego w armji czerwonej wynosi 209 000 osób.

Doroczny Zjazd śpiewaczy XX. okręgu (Nakło) Wielkp. Związku Kół Spiewaczych w Kcyni.

(Od własnego sprawozdawcy).

Osobliwa, prawdziwie uroczysta chwila zajaśniała ubiegłej niedzieli nad Kcynią i nad pobliską jej okolicą. Oto od kiedy Orzeł Biały, ów wspaniały symbol drogiej nam państwowości polskiej, nad wyniosłą kcyńską górą swe mocarne skrzydła rozpostarł, poraz pierwszy w sposób manifestacyjny i oficjalny, jak potężny głos trąby archanioła, zabrzmiała pieśń polska i dalekiem echem poleciała ponad dalekie, rozległe błonia, ponad łąki kwieciste i złote zbożowe łany, po których nie tak dawno jeszcze powstaniec wielkopolski w walkach o wolność, krew są przelewał, by o ściany okolicznych borów odbiwszy się, powrotną falą serca i dusze licznych rzesz śpiewaczych i gromady rodaków rozgrzać i swym czarownym dźwiękiem i lubem polskiem słowem upieścić je. Uroczysta! i prawdziwie osobliwa chwila!

Liczne rzesze śpiewaków i śpiewaczek zrzeszone w XX okręgu Wielkopolskiego Związku Kół Śpiewaczych, prowadzone karnie ręką drh. Pokrzywińskiego, jako prezesa okr., a szkolone umiejętnie i celowo przez drh. Wittstocka, jako dyrygenta okręgowego, pospieszyły karnie na zew zarządu okr., tak, że cały niemal okręg w ilości 10 kół (na 13) do apelu stanął.

Już wczesnym rankiem z różnych stron poczęły rannymi pociągami napływać liczne rzesze śpiewacze ze sztandarami, tak, że już o godzinie w pół do dziewiątej udano się do kościoła parafjalnego na uroczystą sumę, odprawioną przez Pwb. ks. kan. Opielińskiego (kazania nie było! poskąpiono śpiewakom słowa Bożego!) Po nabożeństwie otworzył zjazd drh. Pokrzywiński jako prezes uroczystą przemową, w której powitał przybyłe koła śpiewacze i zaproszonych gości, poczem udano się na dworzec kolejowy po dalsze drużyny i po spodziewanych gości. Mile powitano reprezentanta „Dziennika Bydgoskiego" w osobie podpisanego, który przywózł ze sobą ufundowaną przez „Dziennik Bydgoski" hojną, okazałą premję, mianowicie: duży, w bogatych ramach obraz Matejki: „Przysięga Kościuszki na Krakowskim rynku". Z dworca udano się w pochodzie przy dźwiękach marsza doskonałej orkiestry 15 p. a. p. z Bydgoszczy, do sali p. Gdańca, gdzie rozpoczęły się konkursowe zawody śpiewacze. Przedstawiają się one nasętpujące:

W kategorji I (chóry najlepsze) nie konkurowało żadne koło nakielskiego okręgu.

W kategorji II (chóry średnio wyszkolone). Zadane i wylosowane pieśni: a) na chór mięszany: „Niechcę cię Kasuniu" Wiechowicza, b) na chór żeński: „Daremna przestroga" Kwaśnika, c) na chór męski: „Wóz z sianem" P. Maszyńskiego.

1) **„Harmonja" Nakło** (chór żeński, dyr. p. Kowalski) otrzymała punktów 21⅓.

2) **„Harmonja" Nakło** (chór mięszany, dyr. p. Kowalski) otrzymała punktów 20⅓.

3) **„Halka" Wyrzysk** (chór mięszany, dyr. p. Wittstock) otrzymała punktów 17.

4) **„Moniuszko" Kcynia** (chór mięszany, dyr. p. Turowski) otrzymało punktów 16⅔.

5) **„Moniuszko" Kcynia** (chór żeński, dyr. p. Turowski), punktów 15⅔.

6) **„Lutnia" Miasteczko** (chór męski, dyr. p. Szajkowski), punktów 14⅔.

W kategorji III. (zespoły słabsze). Zadane i wylosowane pieśni: a) dla chóru mięszanego: „Gdy słoneczko", krakowiak, Moniuszki).

7) **„Lutnia" Miasteszko** (chór mięszany, dyr. p. Szajkowski) otrzymała punktów 17⅔.

8) **„Towarzystwo śpiewu" Polanowo** (chór mięszany, dyr. p. Wittstock), punktów 15½.

9) **„Jedność" Szaradowo** (chór mięszany, dyr. p. Wieruszewski), punktów 13⅓.

10) **„Harfa" Paterek** (chór mięszany, dyr. Iwicki), punktów 13.

Pozatem wzięły także udział w zawodach poza konkursem trzy koła śpiewackie z Bydgoszczy i jedno z Szubina, a wynik w dowolnie obranych przez nie pieśni przedstawia się w punktach następująco:

1) **Tow. śpiew. „Dzwon" (dyr. p. Lampkowski) Bydgoszcz;** za utwór „Barcarola" Münchheimera (chór mięszany) otrzymało punktów 24⅓.

2) **Tow. śpiew. „Halka" (dyr. p. Perl) Szubin;** za utwór Prosnaka „Burza" (chór mięszany) otrzymało punktów 19.

3) **Tow. śpiew. „Arjon" (dyr. p. Lampkowski) Bydgoszcz—Czyżkówko;** za utwór: „Rozmowa ze słowiczkiem" (chór mięszany), punktów 14⅓.

4) **Tow. śpiew. „Chór Bydg. Drukarzy" Bydgoszcz (dyr. p. Waligórski);** za utwór: „Rozpleciony warkocz" (chór męski), Nowowiejskiego), punktów 14.

Jakkolwiek żadne z kół nie otrzymało regulaminem wymaganej liczby punktów, popisy te były dowodem rzetelnej pracy w okręgu, jak i w poszczególnych kołach, co jest zasługą ich dyrygentów, jak i zarówno poszczególnych kół.

Nagród udzielono cztery, o czem już w jednym z numerów czytelników naszych powiadomiliśmy. Przeznaczono zatem:

Wędrowną nagrodę (ozdobny ryngraf) chórowi mięszanemu „Harmonja" (Nakło).

Na I nagrodę przeznaczono obraz fundowany przez „Dziennik Bydgoski" („Halka" Wyrzysk).

Na II nagrodę przeznaczono pełny garnitur skrzypiec („Lutnia" Miasteczko).

Na III nagrodę przeznaczono biust Chopina („Moniuszko" Kcynia).

Na IV nagrodę przeznaczono obraz („Towarzystwo śpiewu" Polanowo).

Po południu odbył się przy licznym udziale publiczności, w ogrodzie p. Gdańca popis zbiorowych chórów pod batutą p. Wittstocka, jako dyrygenta okręgowego, oraz popisy poszczególnych kół, poczem po ogłoszeniu wyniku konkursu, rozpoczęła się w sali p. Gdańca ochocza zabawa, która przeciągnęła się do późnej pory.

Z. G. Urbanyi.

Baczność, rzemieślnicy rolni powiatu żnińskiego!

Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę, dnia 10 bm. o godzinie 12,30 w południe (po nabożeństwie) w lokalu p. Rucińskiego **w Żninie** przy ul. Dworcowej.

O liczny udział uprasza

J. Czerniak, prezes.

Baczność, rzemieślnicy rolni powiatu wyrzyskiego!

Zebranie odbędzie w niedzielę, dnia 10 bm. w południe o godzinie 12 (po nabożeństwie) w lokalu p. Malickiego przy Rynku **w Nakle.**

Uprasza się o liczny udział kolegów.

St. Rzepka, prezes.

Płace robotników rolnych za czerwiec 1927.

Niżej podpisana komisja — wymieniona w par. 15 działu I kontraktu taryfowego na rok 1927/28 obliczyła płace dla deputatników i dla pozostałych robotników rolnych na miesiąc czerwiec 1927 na podstawie ustalonej **ceny 25,55 zł. za 50 kg. żyta** oraz odpowiednich paragrafów kontraktu taryfowego względnie kontraktu dla robotników sezonowych na rok 1927/28 jak następuje:

	Wojew. Poznańskie.		**Pow. inowrocławski i strzeliński**	
	żyta		żyta	
Ordynarj.	rocznie	mies.	rocznie	mies.
ręczniacy	7 ctr.	14,90 zł	8 ctr.	17.05 zł
skot. stróże	8 ctr.	17,05 zł.	8 ctr.	19.15 zł
fornale	8 ctr.	19,15 zł	10 ctr.	21,30 zł
włód. i st.	10 ctr.	21,30 zł	10 ctr.	21,30 zł
rzemieśln.	12 ctr.	25,55 zł.	12 ctr.	25,55 zł

W całem województwie:

Chałupnicy dziennie 4,40 zł, 4,40.
kobiety za 1 godzinę 0,50 zł, 0,50.

Zaciąg:

Kategorja Ia dziennie podług obopólnego porozumienia.

Kategorja Ib dziennie chłopcy i dziewczęta od 15—16 lat 1,20 zł.

Kategorja IIa dziennie chłopcy i dziewczęta od 16—18 lat 2,— zł.

Kategorja IIb dziennie dziewczęta ponad lat 18 2,40 zł.

Kategorja III dziennie chłopcy od 18—21 lat 2,80 zł.

Kategorja IV dziennie mężczyźni ponad lat 21 wykonujący wszelką pracę męską i do kosy 4,40 zł.

Robotnicy sezonowi miejscowi i zamiejscowi:

Kategorja III. dziennie dziewczęta i chłopcy od 16 —18 lat 2,20 zł.

Kategorja II. dziennie chłopcy od lat 18—21 wykonujący wszelką pracę męską oraz dziewczyny ponad lat 18 2,80 zł.

Kategorja I. dziennie mężczyźni ponad lat 21 wykonujący wszelką pracę męską i do kosy 4,40 zł.

Strawne za całą dobę	4.00 zł,
za obiad	1,60 zł,
za kolację	0,80 zł,
za sianie sztucznych nawozów od morgi magdeburskiej	0,10 zł.

Za Wielkopolskie Towarzystwo Rolnicze:
(—) St. Fragstein.

Za Arbeitgeberverband:
(—) Friederici.

Za Zjednoczenie Zaw. Polskie:
(—) Piotr Winowski.

Za Chrześc. Zjedn. Zawodowe:
(—) St. Bresiński.

Żydzi są wrogami Polski i Chrześcijaństwa. Żydzi są rozsadnikami bolszewizmu i szerzą zarazę moralną.

Kto u żydów kupuje, popiera wrogów Wiary i Narodu.

Z POMORZA.

GRUCZNO. (Samobójstwo starca). 70-letni Genrich popełnił w tych dniach samobójstwo przez powieszenie. Znaleziono go już martwego w lesie przy strzelnicy wojackiej.

ŁOWINEK. (Zawody strzeleckie Wojaków). W strzelaniu Wojaków najlepsze wyniki osięgnął p. Ignacy Burek, następnie p. por. rez. Pukrop. Wieczorem odbyła się zabawa w sali p. Weyny.

MAŁE GACNO. (Z życia Wojaków). Miejsc. Tow. Powstańców i Wojaków, którego prezesem jest p. Gawin, sprawiło sobie sztandar. Poświęcenie jego odbyło się jednej z ostatnich niedzieli nader uroczyście przy udziale licznych delegacyj i mieszkańców z okolicy.

CHEŁMNO. (Z życia Chrz. Zjedn. Zaw.). Ruch Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego stale się rozrasta. Robotnicy zrozumieli, że tylko pod sztandarem chrześcijańsko-społecznym mogą się spodziewać skutecznej obrony swych interesów. Dlatego, aby organizacja działała sprawniej, zostało otwarte biuro Chrz. Zjedn. Zawodowego w Chełmnie przy ul. Dworcowej 5, tel. 47, które będzie czynne w środy i soboty od godziny 8—1 w południe.

WĄBRZEŹNO. Egzamin mistrzowski w zawodzie fryzjerskim złożył w Toruniu p. Wacław Lewandowski z Wąbrzeźna.

WIELE, pow. Chojnice. (Poświęcenie sztandaru wojackiego). Ub środy obchodziło miejsc. Tow. Powstańców i Wojaków uroczystość poświęcenia sztandaru. Aktu tego dokonał ks. prob. Wrycza, który jest prezesem Tow. Przebieg uroczystości był wspaniały. Stawiło się 13 placówek wojackich z 300 członkami, kilka Stow. Młodzieży męskiej i żeńskiej oraz „Sokół“ z Brus. Razem było kilkanaście sztandarów i 4 orkiestry.

KOŚCIERZYNA. (Osobiste). W piątek, dnia 8 bm. obchodzi urzędnik kolejowy p. Jan Massow jubileusz 25-lecia pracy przy kolei. Ad multos annos!

WYSIN, pow. kościerski. (Nowo Kółko Rolnicze). Staraniem tutejszego kierownika szkoły p. Szütza zawiązało się w Wysinie Kółko Rolnicze. W skład zarządu wchodzą: p. Pozorski, właściciel majątku Iłownica, jako prezes, p. Pomierski — zastępca prezesa, p. Szüc — sekretarz, p. Bałachowski — skarbnik. Nowej tak ważnej organizacji „Szczęść Boże“.

KARSIN. (Tragiczny wypadek). Dnia 4 bm. zdarzył się śmiertelny wypadek z bronią w czasie polowania. Gospodarz Daszkowski z Karsina, wybrał się wraz ze swym przyjacielem do Borów Tucholskich na polowanie. W czasie odpoczynku obaj myśliwi ustawili broń pod drzewem. W pewnej chwili przyjaciel Daszkowskiego potrącił wskutek nieostrożności dubeltówkę, czem spowodował wystrzał, który ugodził Daszkowskiego w brzuch, zabijając go na miejscu.

GDYNIA. (Wycieczka nauczycieli). Statkiem „Gdańsk“ przybyła tutaj wycieczka nauczycieli szkół powszechnych, zrzeszonych w organizacji chrześcijańsko-narodowej. Ogółem przybyło około 600 osób. Gości powitał starosta morski generał Zaruski, następnie kapitan portu objaśnił wyczerpująco stan robót i urządzeń portowych.

Świecie.

Srebrne gody obchodzili pp. Agnieszka z Wagnerów i Wiktor Mindykowscy. Zacna ta rodzina pozyskała sobie szerokie koła życzliwych przyjaciół, którzy wraz z licznymi krewnymi składali życzenia. Ad multos annos!

Górą Świecie! Nasza dzielna ochotnicza straż ogniowa zdobyła na wszechpolskim zjeździe straży ogniowej w Poznaniu jedną drugą nagrodę.

Zwłoki w Czarnej Wodzie. Z Czarnej Wody pod Świeciem wydobyto zwłoki Marty Fisch z Niedźwiedzia w powiecie świeckim, która z powodu niesnasek rodzinnych już od dawna głosiła, że się utopi. Dnia 10 grudnia ub. r. wybrała się ona z domu na targ do Świecia i nie powróciła już więcej. Dopiero obecnie Czarna Woda zdobycz swą wydała.

Starogard.

Obchód wianków. Dnia 23. ub. mies. wiecz. odbył się tu na rzece Wierzycy staraniem Ligi Morskiej i Rzecznej obchód wianków. Olbrzymie tłumy ludu zapełniły cały plac nad Wierzycą tak, iż z trudem można było przedostać się z jednej strony na drugą. Obchód rozpoczął się koncertem orkiestry 2 p. szwol., poczem przemówił dr. Konieczny. Następnie odbyły się popisy „Lutni“ chóru żołnierskiego i gimnazjalnego. Na większe uznanie zasługiwał śpiew „Lutni“ pod batutą p. Bartliczka. Ogólnie podobał się korowód łodzi, barek, fantastycznie przystrojonych. W końcu odbyło się palenie ogni bengalskich i puszczanie rakiet. Sapery 2 p. szwol. zademonstrowali publiczności budowanie mostu przez rzekę.

Lista kandydatów do Rady Kasy Chorych ze strony pracodawców została już uregulowana. Na liście tej figurują z ramienia kupiectwa pp. Długoński i Główczewski, zast. pp. Kitowski i Guttmann, z ramienia rzemieślników samodzielnych pp. Lougear i Mirek, a zastępcy pp. T. Tiałowski i Kozłowski, z ramienia przemysłu pp. dyr. Czerwiński i Sutarski a jako zastępcy pp. Podkomorski i Pilar, z ramienia rolnictwa pp. Dunajski — Barłożno, Piński — Wysoka, Lewicki Jan — Pączewo, Würtz Fr. — Kokoszkowy, zast. pp. Ign. Delewski — Dąbrówka, Górski Jan — Mirotki, Chudzyński F. — Smoląg i Wilhelm Kamann — Bobowo. Z ramienia pracodawców nie odbędą się zatem wybory.

Kościerzyna.

Przyjęcie aspirantek na sodaliski i poświęcenie chorągwi Sodalicji Marjańskiej Panien.

Donosiliśmy już w kilku słowach o tej pięknej uroczystości, która była napewno najbardziej wzniosłą ze wszystkich, jakie dotąd odbywały się w stolicy kaszubskiej. Teraz wypada nam podać kilka szczegółów. Sodaliski w liczbie 81 zebrały się w Zakładzie N. M. P. Anielskiej, skąd ruszył piękny pochód do kościoła z udziałem wszystkich towarzystw miejscowych, przy dźwiękach orkiestry. Procesję prowadził ks. proboszcz Jan Krysiński, w otoczeniu ks. wikarego Lewandowskiego, moderatora Sodalicji i ks. wik. Jeki.

Przy wprowadzeniu do kościoła sodalisek, chór wykonał „Veni creator“, świątynia była wspaniale przybrana zielenią, każda zaś z aspirantek miała na głowie wianek mirtowy, w ręku świecę i ubrana w suknię białą.

Ks. moderator Lewandowski poświęcił medale Sodalicji i nałożył każdej z aspirantek, a przy tej ceremonji towarzyszyła mu niestrudzona działaczka, prezydentka Sodalicji, siostra Nikodema z kongregacji ss. Elżbietanek. Następnie ks. moderator przemówił do Sodalisek, oddających się Opiece Marji, poczem ks. prob. Krysiński poświęcił chorągiew Sodalicji. Matkami chrzestnemi były panie: przełożona zakładu N. M. P. Anielskiej Bolewska, starościna Kowalska, doktorowa Lemańczykowa i obywatelka ziemska Esden-Tempska z Sobącza. Po akcie poświęcenia chorągwi ks. prob. Krysiński odprawił uroczyste nabożeństwo z wystawieniem Najśw. Sakr., a na zakończenie zaśpiewano uroczyste „Te Deum“, po południu zaś odbyły się nieszpory z wystawieniem Najśw. Sakramentu.

Po uroczystościach kościelnych sodaliski zebrały się w ochronce, gdzie grono pań przygotowało skromne przyjęcie, przeplatane przemówieniami i śpiewem, poczem dokonano kilku zdjęć fotograficznych, na uwiecznienie tej wspaniałej uroczystości, która w Kościerzynie pozostawiła wrażenie niezatarte.

Należy tu podnieść, że do uświetnienia tej uroczystości przyczynił się wielce ks. moderator Lewandowski, oraz siostra Nikodema, która nawet przygotowała chór sodalicji, kierując nim osobiście podczas nabożeństwa i pierwsza asystentka Sodalicji panna Helena Piechowska. Tym osobom za ich niezmordowaną pracę należą się słowa szczerego uznania i wdzięczności. W.

Tczew.

Odznaczenie Krzyżem zasługi. P. Gustaw Kański, kapitan żeglugi i inspektor Szkoły Morskiej, oraz kierownik wydziału mechanicznego tejże szkoły p. Kazimierz Bielski zostali odznaczeni Krzyżem zasługi.

Uroczystość jubileuszowa. Uroczystość jubileuszowa na cześć p. Tadeusza Krzyżanowskiego, który obchodził 25-lecie pracy w kolejnictwie, przybrała imponujące rozmiary. Już od rana delegacje pracowników warsztatowych składały p. K. życzenia. Po południu w hali wagonowej, przybranej w zieleń, cały zastęp pracowników kolejowych z przedstawicielami władz składał w otoczeniu kolejowej straży ogniowej i orkiestry warsztatowej jubilatowi życzenia. Zakończono uroczystość wieczorem w Strzelnicy.

Z Tczewskiej Szkoły Handlowej. Dyrekcja Szkoły Handlowej w obecności całego ciała pedagogicznego i Kuratorjum Szkoły w osobach pp. Maciejewskiego, Kobylińskiego i Pawlikowskiego po egzaminach rozdała następującym absolwentom świadectwa dojrzałości: Breliński Jerzy, Brzeska Marta, Drozd Konrad, Fredzianka Marja, Groszewska Erna, Hołderna Helena, Jankowski Bolesław, Klonderówna Elżbieta, Krakowska Marja, Kaszubowski Leon, Kitowska Jadwiga, Majtkowski Alfons, Prejssówna Alicja, Pawlak Stefan, Pierz Kazimierz, Stormówna Gertruda i Trojan Wiktor. Wyróżnieni specjalnie zostali: Breliński, Kaszubowski, Klonderówna i Trojan. Bardzo pocieszającym faktem jest to, że wszyscy absolwenci dostają posady.

Na nowy kościół św. Józefa. Przygotowania do bazaru, który ma być urządzony w tym roku dnia 7 sierpnia, są w pełnym toku. Zbieranie fantów panie z komitetu już rozpoczęły. Cały dochód przeznaczony będzie na budowę kościoła St. Józefa na Nowem Mieście.

Poświęcenie figury Matki Boskiej w Bałdowie. W ub. niedzielę, we wsi Bałdowo poświęcona została figura Matki Boskiej Orędowniczki i Pocieszycielki Wiernych, wzniesiona kosztem pp. Stenclów. Poświęcenia dokonał ks. poseł Kupczyński z Tczewa.

Nieszczęśliwy wypadek. Przy wywindowaniu w porcie tczewskim zatopionego przed paru dniami parowca „Foka“ robotnik Antoni Konewka dostał się między burty prawą nogą, która została aż powyżej kolana zmiażdżona. Bezzwłocznie odesłano nieszczęśliwego do szpitala Wincentynek.

Kąpiel od niechcenia. W ub. środę, w czasie zakładania na Wiśle promów z beczkami na łódkę z robotnikami, najechał parowiec i ją wywrócił. Robotnicy uchwyciwszy się łódki zostali wydobyci, lecz marynarka z 45 zł. gotówki i buty popłynęły do Gdańska.

Banda łapigłupich w Tczewie. Od jakiegoś czasu grasują tu indywidua, niby dobroczyńcy ludzkości, którzy ludziom bez zajęcia obiecują postarać się o posady. — Szczególnie panienkom ofiarowują intratne kondycje. Zależy im jednak na kaucjach, których następnie nie zwracają.

Brak dostosowania się do wymagań życia. Niektóre ulice nasze, szczególnie w pobliżu Wisły i Parku Miejskiego wyglądają raczej na łąki aniżeli na ulice. Trawa bujna wyrasta ze szczelin między kamieniami. tak na chodniku, jak i na jezdni. Czyby władze miarodajne nie mogły tego nie porządku usunąć przez ostry nakaz nadany właścicielom przyległych parceli i domów.

Niejasna sprawa. Zaczadzoną w zamkniętem od-zewnętrznej strony mieszkania znaną na bruku tczewskim p. S., po wydobyciu jej z domu odwieziono do szpitala, gdzie odzyskawszy przytomność złożyła wobec władzy śledczej tak bałamutne zeznanie, że dopiero dochodzenia dokładne tą zawiłą zagadkę wyświetlą.

„Dobroczyńca“ ludzkości. Na ostatnim targu jakiś zamiejscowy gospodarz żądał za kartofle po 15 zł. za centnar. Ludzie ubolewając płacili, ale skoro po półgodzinnym postoju i sprzedaży pewnej ilości zażądał za centnar 18 zł., gosposie wzięły się za niego i tak mu niemiłosiernie zgarbowali skórę, że mocno poturbowany musiał zwiać z placu boju.

Niepoprawny żyd. Kilkakrotnie karany za naruszanie spoczynku niedzielnego, żyd Bajrych Katz, bławatnik z ulicy Pocztowej znów został przychwycony w ub. niedzielę w południe na gorącym uczynku. Posterunkowy zapisał sprzedającego i kupujące 3 kobieciny ze wsi.

Siodło, które czeka na właściciela. W magistracie w wydziale policyjnym jest do odebrania siodło za odpowiedniem wylegitymowaniem się. Siodło odebrano pewnemu złodziejowi.

Nie wiedział... Na targu ryb pociągnięto do odpowiedzialności pewnego sprzedawcę małych rybek nie mających przepisanej wielkości. Był to zarybek prawdopodobnie dopiero wpuszczony do stawu. Sprzedawca pochodził z Kościerzyny.

Miasto — a nie osada Tczew! Pewnego obywatela, który pozostawił na ulicy przed domem, z powodu braku w podwórzu miejsca, w nocy wóz bez oświetlenia, pociągnięto do odpowiedzialności.

Sodoma i Gomora. W ub. piątek, w nocy nawiedziła nas taka burza połączona z błyskawicami i piorunami, jakiej najstarsi ludzie tu w Tczewie nie pamiętają. Światło pogasło, syrena pożarna sygnalizowała pożar za pożarem. Całe miasto było na nogach. Istny koniec świata. Ta Sodoma - Gomora skończyła się dopiero po pół nocy.

Nareszcie wyszło szydło z worka. Władze śledcze, które od dłuższego czasu szukały zbiornika kradzionych metali tak z warsztatów kolejowych jak i z fabryki metalurgicznej „Arkona“ w tych dniach padły na trop pasera. Wykryto składnicę mosiądzu i cynku u pewneg handlarza starym żelastwem przy ul. Sambora. Wskazanem jest nie kupować od niepewnych osób towarów, albowiem sprawiedliwość karze i dostawców i odbiorców.

Pan Prezydent Rzeczplitej królem kurkowym Bractwa Strzeleckiego w Starogardzie.

Honorowy strzał oddał p. Wiktor Przybielski.

Ze Starogardu donoszą nam:

W ub. niedzielę oraz w poniedziałek odbyło starogardzkie Bractwo Strzeleckie nader okazale swoje doroczne święto strzelania o godność króla kurkowego.

Z pośród 6 najlepszych strzelców wylosowany został p. Wiktor Przybielski, który oddał strzał na cześć Prezydenta Rzeczypospolitej, osiągnąwszy 20 p. Nominalnym królem kurkowym został więc Prezydent Rzeczplitej, na którego cześć oddał p. Przybielski swój strzał. Faktycznym królem zaś jest p. Przybielski.

Wysłano do Warszawy następujący telegram (odpowiedzi dotąd brak):

„Pan Prezydent Rzeczypospolitej, Warszawa Przy tegorocznych strzelaniach oddał w imieniu P. Prezydenta Rzeczypospolitej najlepszy strzał brat Przybielski. Bractwo Strzeleckie prosi o łaskawe przyjęcie godności Króla Kurkowego. Starogard, ziemia kociewska. Zarząd: Czwójdziński, prezes. Szczodrowski, sekretarz“.

Pierwszym rycerzem został p. Jankowiak, a drugim p. Heldt. Ordery mistrzowskie zdobyli: 1) Leingartner, 2) Heldt, 3) Herrmann. Order 3 Maja zdobył p. Böhlke.

Dalsze rezultaty strzelania są nastepujące:

Na tarczy oficjalnej zdobyli: 1) Leingartner, 2) Lougear, 3) Böhlke.

Na tarczy pieniężnej: 1) Szczodrowski, 2) Nowoczyn, 3) Przybielski.

Na tarczy srebrnej: 1) Leingartner, 2) Staniszewski, 3) Herrmann.

Proklamacja króla kurkowego i rycerzy oraz rozdanie nagród odbyło się w sali Strzelnicy w sposób wielce uroczysty pod przewodnictwem p. burmistrza Czwójdzińskiego

Wkońcu odbyła się zabawa taneczna, która odznaczyła się wielką frekwencją.

Z Torunia.

Nocny dyżur ma do dnia 8 bm. włącznie auteka pod Lwem, Rynek Nowomiejski.

Teatr Miejski. W czwartek dnia 7 bm. dramat J. Słowackiego „Horsztyński“.

W sobotę dnia 9 bm. premjera operetki „Ewa“.

Czy Tow. śpiewu „Lutnia“ się rozpada? Tow. śpiewu „Dzwon“ i „Moniuszko“ wyjechały na zjazd śpiewaczy do Chełmna. Podpada, że Tow. śpiewu „Lutnia“ nie brało udziału, tem więcej, że utworzyło w ostatnim czasie chór mieszany, który po kilkunastu lekcjach jak pogłoski idą, znowu się rozwiązał. Prezes „Lutni“ i prezes związkowy p. Makowski, znany na polu rozwoju kół śpiewaczych, powinien przy swej przeszło 20-letniej prezesurze usunąć niedomagania. Materjał śpiewaczy jest w Toruniu wielki i trzecie najstarsze Tow. powinno intensywnie pracować ku rozwojowi pieśni polskiej.

Z wycieczki urzędników. Ub. niedzieli Tow. Niższych Urzędników pocztowych urządziło na salonowym parostatku „Tryton“ wycieczkę do Chełmna. Bawiono się ochoczo, lecz częsty deszcz przeszkadzał zabawie i uczestnicy chować się musieli do kabin. Statek zawinął także do Brdyujścia, gdzie zabrał jeszcze około 300 urzędników z rodzinami z Bydgoszczy na wycieczkę, powiększając liczbę osób do 700. Nad ranem wrócono do Torunia. Chociaż pogoda nie sprzyjała, wycieczkowicze byli z przejażdżki zadowoleni.

Zabawa Tow. Powst. i Wojaków. Ub. niedzieli odbyła się tu zabawa ogrodowa Tow. Powstańców i Wojaków. Publiczność toruńska przygotowała się do gremjalnego pochodu do parku „Cegielni“, aby posłuchac koncertu i coś zdobyć z licznych pięknych fantów, wygranych na loterji fantowej, kole szczęścia, strzelaniu itp. Jak w prawie każdą niedzielę, tak i w ostatnią padał deszcz, który jednakże nie odstraszył uczestników i zabawa po deszczu odbywała się w dalszym ciągu.

Wycieczka do Gdańska. Wojskowy klub sportowy „Gryf“ wraz z „Rodziną Wojskową“ urządza w dniach 9, 10 i 11 bm. salonowym statkiem „Tryton“ wycieczkę z Torunia do Gdańska. Wycieczka odbędzie się bez względu na pogodę. Podczas jazdy przygrywać będzie orkiestra wojskowa. Na statku urządzony zostanie wyborowy bufet. Noclegi dla uczestników są zapewnione tak na statku, jak i w Domu Polskim w Gdańsku. Uczestnicy zaopatrzyć się muszą w potrzebną legitymację i zgłosić muszą swój udział w biurach ogłoszonych na afiszach.

N. P. R. tworzy w Toruniu uniwersytet robotniczy. W ub. poniedziałek w sali parku „Wiktorja“ w Toruniu odbyło się zebranie ornizacyjne, celem założenia Tow. Narodowego Uniwersytetu Robotniczego. Na zebraniu tem prócz miejscowych przywódców N. P. R. był również obecny poseł Hertz z Poznania.

Bezrobocie się zmniejsza. Liczba bezrobotnych na Pomorzu w ostatnich dniach czerwca spadła z 3.168 na 2.855 osób. Ubyło zatem 335 bezrobotnych. W miastach poszczególnych stan bezrobocia przedstawia się następująco: Toruń 732, Grudziądz 694, Tczew 207, Starogard 166. Poza wymienionemi większemi osiedlami jest jeszcze Chełmża z 179 bezrobotnymi oraz Wąbrzeźno z 98. Inne miasta pomorskie mają zaledwie po 50, a nawet jeszcze mniej bezrobotnych.

Nowy zespół artystyczny w teatrzyku „Wodewil“. Obecnie popisuje się na deskach scenicznych sympatycznego teatrzyku „Wodewil“ zespół świeżo zaangażowanych artystów, którzy swojemi produkcjami, m. inn. świetnie wykonanemi prze dwie młodziutkie siostrzyczki tańcami, uprzyjemniają gościom pobyt. Na podkreslenie zasługują również popisy artystki p. Kwiecińskiej, która z elegancją salonową wykonuje nadzwyczaj udatnie swoje utwory.

Sanacja w Pow. Kasie Chorych w Toruniu.

Dowodem wysoce szkodliwych wpływów partyjno-politycznych w administracji kas chorych, które, po okresie olbrzymich nadwyżek budżetowych w okresie dewaluacji marki polskiej, jedna po drugiej popadają w znaczne długi — są losy Powiatowej Kasy Chorych w Toruniu i Inowrocławiu, a do których niezawodnie w czasie najbliższym przyłączy się Kasa Chorych w Gnieźnie. Kasa powiatowa toruńska np. do końca maja br. zadłużyła się do wysokości 63.000 zł. co spowodowało zawieszenie w urzędowaniu zarządu i rady nadzorczej kasy i mianowanie z urzędu komisarza dla przeprowadzenia sanacji instytucji.

Nadmienić jednak trzeba, że Zarząd wspomnianej Kasy Chorych już samorzutnie rozpoczął dzieło sanacji przez zawarcie korzystniejszych umów z aptekarzami oraz lekarzami, skutkiem czego w miesiącu czerwcu osięgnięto nadwyżkę kilka tysięcy — dokładnej cyfry wobec nieukończonego jeszcze za miesiąc ten bilansu, podać nie można — w miesiącu poprzednim t. j. w maju, nadwyżka wynosiła 17.000 zł. Wyeliminowanie wpływów postronnych skutkiem zawieszenia w czynnościach rady nadzorczej oraz zarządu pozwoli na dokonanie reform, dających większe jeszcze nadwyżki, co znowu pozwoli Kasie dokonać koniecznych inwestycyj umożliwiających wydajniejszą i skuteczniejszą opiekę nad chorymi. Nowo zawarte umowy z organizacjami lekarskiemi i aptekarskiemi, obniżyły koszta leczenia o 50%, że koszta te nie były niskie, świadczy fakt wypłacenia w miesiącu styczniu 1927 r. samym aptekom tytułem należytości za środki lecznicze aż 96.000 złotych, w czem za samą okowitę do nacierania przepisaną chorym na reumatyzm itp. dolegliwości około 50.000 zł. — Okres urzędowania komisarza projektowany jest na kilka miesięcy.

Z Grudziądza.

Repertuar teatru miejskiego. Czwartek, 7 bm. „Kobieta, która zabiła“. Ceny miejsc zniżone od 50 gr. do 2 zł. Abonament ważny bezprocentowy.

Piątek, 8 bm. teatr nieczynny.

Kino „Apollo“ wyświetla wspaniały film pt. „Wielka parada“.

Kino „Orzeł“. „Urwipołeć“ oraz Tom Mix w „Niebezpiecznym zakładzie“.

Dyżury aptek. Do dnia 8 bm. apteka pod Łabędziem, Rynek 20, tel. 142.

Filja redakcji i administracji „Dziennika Bydgoskiego“ mieści się w Grudziądzu przy ulicy Groblowej 5, tuż koło Banku Polskiego. Otwarta codziennie od godz. 9 do 12 przed południ. i od godz. 3 do 6 po południu.

Zmiany w 65 p. p. Dowództwo 3 bataljonu 65 p. p. objął major Zagórowski. Dotychczasowy dowódca major Kuliczkowski został kwatermistrzem.

Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ urządza w przyszłą niedzielę zabawę w ogrodzie pod Złotym Lwem. Program składać się będzie z występów gimnastycznych druhen oraz młodzieży — **razem** 100 osób. Przygrywać będzie orkiestra 61 p. p.

Tow. Sportowe „Olympia“. Kwartalne posiedzenie w piątek, dnia 8 bm. o godz. 8,30 wieczorem, w lokalu hotelu pod Złotym Lwem.

Ofiary na zakup instrumentów dętych dla młodzieży przy farze. Między licznymi ofiarodawcami ostatnio przesłał 50 zł ks. arcybiskup metropolita Andrzej Szeptycki ze Lwowa.

Z wyścigów kolarskich. Ub. niedzieli odbyły się w naszem mieście wyścigi kolarskie staraniem T. S. „Olympii“ na torze tegoż towarzystwa. Najciekawszym z programu był wyścig amerykański — parami, do którego stanęło pięć par. Wyścig zaciekawił publiczność przy każdej zmianie, gdyż cykliści robili stałe niespodzianki przy przejmowaniu od towarzysza dalszej jazdy i zastępstwa w wyścigu. Od umiejętnego bowiem przejmowania zależał wynik i pary starały się wyprzedzić w zdolnościach zawodników. Pierwszą nagrodę otrzymała para grudziądzka Bielitz — Gawroński, drugą nagrodę para Piekut — Grochowski z Inowrocławia, trzecią Pisarski — Waśkowski z Grudziądza. Nagrody wręczył cyklistom naczelnik sekcji kolarskiej T. S. „Olympia“ p. Marjan Winiecki.

Przymusowa licytacja. Odbyła się w tutejszym sądzie przymusowa licytacja realności p. Dunkera przy placu 23 Stycznia, którą kupiła dyrekcja kopalń ks. Pszczyńskiego za cenę 126 tys. zł.

Zmiany w szkolnictwie. Spodziewane są zmiany w wydziale personalnym gimnazjum matematyczno - przyrodniczem w Grudziądzu. M. in. ma objąć kierownictwo dyr. Exner.

Sprawa obrony powietrznej i przeciwgazowej w Grudziądzu.

Dwie organizacje pokrewne połączyły się w jedną pt. Liga Powietrzna i Przeciwgazowa.

Tutejszy oddział Tow. Obrony Przeciwgazowej pracuje nader owocnie nad rozwojem organizacji. Świadczą o tem cyfry. Roku ub. n. p. oddział miał blisko 1600 zł. dochodu, z którego wydał blisko 1500 zł. na cele organizacyjne i spodziewać się należy, że w tym roku praca oddziału przyniesie większe wyniki dla sprawy tak ważnej dla Państwa naszego, jaka jest obrona przeciwgazowa. Zwłaszcza na pograniczu pomorskiem społeczeństwo winno popierać akcję tą i nie szczędzić grosza na ten cel.

Oddział grudziądzki zastosował się do wymagań głównego zarządu w Warszawie i postanowił połączyć się z tutejszym oddziałem Ligi Obrony Powietrznej, by wspólnemi siłami działać skuteczniej w obranym kierunku.

W skład zarządu wspólnego wybrano znanych w Grudziądzu działaczy na niwie narodowej, jak dr. Sujkowskiego, dr. Ulatowskiego, A. Szubrycha i rektora Tkaczyka.

Złączone towarzystwa nosić będą nazwę, „Ligi Powietrznej i Przeciwgazowej“.

Wiadomości z Gniezna.

Zlot Sokołów okręgu gnieźnieńskiego. W dniach 9 i 10 bm. odbędzie się w Gnieźnie Zlot Sokołów okręgu gnieźnieńskiego łącznie z uroczystością 40-lecia gniazda gnieźnieńskiego. Program uroczystości jest następujący:

Sobota, dnia 9 lipca — o godzinie 7 rano nabożeństwo żałobne w kościele farnym za zmarłych członków. O 9 zawody okręgowe na boisku sokolem. Od 8-ej godz. koncert na boisku sokolem; powitanie przybywających na zlot drużyn.

Niedziela, dnia 10 lipca —od godz. 5,30 rano generalna próba ćwiczeń. O godz. 9 wymarsz drużyn sokolich z boiska na nabożeństwo O godz. 11 uroczysta akademja i otwarcie zlotu na sali hotelu Europejskiego. O godz. 3 po południu wymarsz drużyn sokolich z hotelu Europejskiego na boisko. Od godz. 3,30 koncert na boisku. Od godz. 4.30 popisy gimnastyczne. O godz. 7,30 ogłoszenie zwycięzców w zawodach, rozdanie nagród i zamknięcie zlotu. Od godz. 9 wiecz. zabawa taneczna w sali hotelu Europejskiego.

Wypadek z bronią. Podczas polowania na króliki w zagrodzie, należącej do probostwa w Modliszewcu, postrzelił się z flewera w prawą nogę organista Wincenty Domagała. Udał on się następnie do lekarza, celem wyjęcia śrutu.

Pożar. W ub. tygodniu wybuchł pożar u gospodarza Piwowara w Piaskach. Pastwą płomieni stała się stodoła i chlew. Przyczyny pożaru dotąd nie ustalono.

Na ostatnim targu płacono za masło 2,10—2,50 zł., jaja 2,20 zł., kury 3—5 zł., kaczki 3,50—6,00 zł., gęsi 7,50—11,00 [illegible]

5-lecie Zawodowego Związku Drużyn Konduktorskich. W niedzielę, dnia 10 bm. obchodzi Zw. Zaw. Drużyn Konduktorskich 5 rocznicę istnienia organizacji wraz z poświęceniem sztandaru. Program uroczystości jest następ.: Od godz. 8—9 koncert przed dworcem, przyjęcie delegacji i gości; o godz. 9,30 wymarsz na nabożeństwo, po którem nastąpi poświęcenie sztandaru przez ks. dziekana Zabłockiego. Następnie pochód do „Wenecji“, gdzie o godz. 11,15 wystąpi chór kolejowy „Halka“, o godz. 11,30 zagajenie uroczystości, powitanie delegacyj, przemówienie i wbijanie gwoździ pamiątkowych O godz. 1 po poł. wspólny obiad. Od godz. 3 po południu koncert w ogrodzie „Wenecja“, niespodzianki dla pań, panów i dzieci. O godz. 8 wiecz. zabawa taneczna. Wstęp do ogrodu 30 gr., dzieci do lat 14 bezpłatnie.

Ostre strzelanie Tow. Powstańców i Wojaków Okręgu III. odbyło się w ub. niedzielę na strzelnicy garnizonowej. Brało w niem udział 53 członków z Gniezna, Żdziechowy i Niechanowa. Po skończonem strzelaniu odczytał p. por. Pacek, ofic. instr. P. W. nazwiska najlepszych strzelców, poczem towarzystwa odmaszerowały pod dowództwem p. podp. rez. Sojki do Gniezna. Największą ilość punktów osiągnęli pp. Hołysz (54 pkt.), Bilski, M. Kujawski, Sojka, Krzyżaniak, Szewczyk, Wawrzyniak, Kowalski, Jaskulski i Strzelczyk.

Ze sportu. W przyszłą niedzielę, dnia 10 lipca, rozegra miejscowy K. S. Stella ostatnie zawody z serji I. o wejście do kl. A. z K. S. Wiktorja z Jarocina. Początek zawodów punktualnie o godz. 4 po poł. na dziedzińcu koszarowym 69 p. p.

Coś niecoś o działalności prezesa Dyr. Poczt i Telegr. w Poznaniu.

Wielkopolanie to „nieuki poznańskie i intruzy“. — Prezes przywłaszczał sobie rzeczy skarbowe.

Niezdrowe stosunki w poznańskiej Dyrekcji Poczt i Telegrafów były niejednokrotnie przedmiotem ostrej krytyki w prasie i tematem częstych interpelacyj poselskich różnych klubów parlamentarnych. Sprawą tą zajmował się swego czasu i „Dziennik Bydgoski“.

Organ związku pocztowców okręgu poznańskiego „Pocztowiec Wielkopolski“ zarzucał p. Urbańskiemu prezesowi Dyrekcji Poczt i Telegrafów winę wytworzonych stosunków chaotycznych. Ponadto „Pocztowiec Wielkopolski“ zarzucał p. Urbańskiemu, że traktuje urzędników tubylców jako intruzów, ludzi z ulicy i pracowników gorszych, że inspekcje urzędów odbywały się przez inspektorów okręgowych po sutym obiedzie, że pan Urbański w roku 1920 brał węgle z zapasów rządowych, szafy urzędowe polecił przerobić sobie do użytku prywatnego, przywłaszczył sobie 50 żarówek, oraz ramy od obrazów przejętych od Niemców.

Te ciężkie występki poruszyła i oświetliła w artykule jedna z gazet poznańskich, ale zarzutów podniesionych p. Urbański nie sprostował.

Gdy już stosunki w Dyrekcji Poczt i Telegrafów były nie do zniesienia, gdy „Pocztowiec Wielkopolski“ wyciągnął „sprawki“ pana prezesa na światło dzienne, ten ostatni poczuł się obrażonym i wytoczył sprawę karną redaktorce odpowiedzialnej „Pocztowca Wielkopolskiego“.

Na rozprawę, która się odbyła przed Izbą karną w Poznaniu, wezwano 17 świadków.

Podczas rozprawy wyszły na jaw następujące szczegóły: Pan Urbański **świadomie ze szkodą dla urzędników Wielkopolan, popierał Małopolan.** Pan Urbański lekceważył rozporządzenia ministerstwa poczt i telegrafów, **zatait poważne wykroczenia urzędnika Małopolanina, zwalniał urzędników Wielkopolan,** a od pewnego urzędnika przyjął parę królików i nie płacił za nie czas dłuższy.

Jeden ze świadków na tym procesie zeznał, że **zniewolony** był opinjować in plus (na korzyść) urzędników Małopolan, a in minus (na niekorzyść) Wielkopolan. Drugi zaś podał, jak go jako Wielkopolanina pokrzywdzono, przyczem stwierdził, **jakie przedmioty przywłaszczył sobie prez. Urbański.** Nazywał Wielkopolan „nieukami poznańskiemi“. Nawet wiceprezes Dyrekcji Poczt przyznał, że faktycznie w Dyrekcji były niezdrowe stosunki.

Gdyby chcieć umieścić sprawozdanie ze wszystkimi zarzutami, zabrałoby to przynajmniej całą stronę. Faktem jest, że **sąd po przeszło godzinnej naradzie uznał w większej mierze dowód prawdy za przeprowadzony,** atoli za obrazę formalną skazano redaktorkę odpowiedzialną tylo na 150 złotych grzywny.

Może teraz, po wyjściu na jaw brudnych sprawek p. prezesa Urbańskiego, p. minister Miedziński zrobi z nim należyty porządek?

Odroczenie rozprawy przeciwko bluźniercom.

Hajduk i Zawadzki mieli stanąć przed sądem bydgoskim.

Bydgoszcz, dnia 7 lipca.

Dwaj hodurowcy, Hajduk i Zawadzki mieli stanąć onegdaj przed sądem okręgowym, oskarżeni o bluźnierstwo, bezprawne używanie tytułu księdza i t. d. Rozprawa, która miała się odbyć w poniedziałek, pod przewodnictwem sędziego Radłowskiego i przy współudziale prokuratora Turasiewicza, została odroczona z powodu **nieprzysłania na czas aktów z sądu okręgowego w Grudziądzu.** Połączone w jedną, wszystkie sprawki tych wyrzutków objęte są kilkunastoma aktami oskarżenia. Dodać należy, że Hajduk jeszcze przed 4 laty był zwykłym pielęgniarzem chorych.

KRONIKA

Bydgoszcz, dnia 7 lipca 1927 roku.

KALENDARZYK.

Dziś w czwartek Cyryla.
Jutro w piątek Elżbiety.
Wschód słońca o godzinie 3.47.
Zachód słońca o godzinie 8.21.

DYŻUR NOCNY W APTEKACH.

Do 11 bm. dyżurują następujące apteki
1) Apteka pod Aniołem, ul. Gdańska.
2) Apteka Kużaja, ul. Długa.
3) Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska.

Wypożyczalnia książek Lektora, ulica Gdańska 141, otwarta codziennie od godz. 8 rano do 6 wieczór. Telefon 1739.

— **Wielki koncert Związku kół śpiewaczych okręgu bydgoskiego** odbędzie się w niedzielę, 10 lipca w „Strzelnicy“, ulica Toruńska. Oprócz chórów ogólnych zaprodukują się osobno: „Chopin“ (dyryg. p. Waligórski), „Dzwon“ (dyr. Lampkowski), „Odrodzenie“ (dyr. p. Noskiewicz), „Drukarze“ (dyr. p. Waligórski), „Lira“ (dyr. p. Ober), „Harmonja“ (dyr. p. Jaworski), „Moniuszko“ — (dyr. p. Masłowski), „Św. Wojciecha“ (dyr. p. Mulorz). Część instrumentalną wykona orkiestra kolejarzy bydgoskich. Chórami ogólnemi dyryguje p. Waligórski w zastępstwie dyrygenta okręgowego. Po koncercie zabawa taneczna.

TEATR MIEJSKI.

Dziś i w dni następne komedja Tristana Bernarda **„Kawiarenka“,** w której niezrównany w kreacji kelnera Alberta — Antoni Fertner każdą mimiką i gestem wywołuje u publiczności wybuchy śmiechu i wesołości. Licznie zgromadzona publiczność po każdem zapadnięciu kurtyny darzyła grokiemi oklaskami naznajkomitszego komika w Polsce. Znakomity gość wystąpi w otoczeniu pp. Morozowiczowej, Maassównej, Piekarczykówney, Sarneckiej, Sokołowskiej, Zastrzeżyńskiej, Zahorskiej, Andrzejewskiego, Dominiaka, Dębowicza, Klimaszewskiego, Lenka, Strzeleckiego, Wrońskiego (reżyser sztuki), Witoldowicza, Zastrzeżyńskiego i Zonera. Dekoracje pendzla St. Węgrzyna.

TEATR POPULARNY

Teatr Popularny, wierny swym zapowiedziom wystawia dziś po raz pierwszy aktualny przegląd pt. **„Coś dla dam“.** Oryginalna wystawa, humor i urok tego wspaniałego kalejdoskopu będzie nowem źródłem wrażeń dla bywalców letniej sceny. Szereg sketchów, między innemi ostatnie nowości scenek warszawskich, ukraszony tańcami „girls“ pod wodzą baletmistrza Szymańskiego, otrzymał niepoślednią szatę zewnętrzną dzięki kostjumom i dekoracjom według wzorów F. Sydora. Stroną muzyczną kieruje kapelmistrz p. Sommerfeld. Bilety do nabycia w księgarni p. Gieryna.

Warszawska wesoła piątka w osobach świetnych artystów nadscenek lit.-artystycznych: pp. **Heleny Bekeffi,** primabaleriny Teatru Wielkiego w Warszawie, **Zofji Tarbowskiej,** recytatorki, **Gustawa Cybulskiego,** komika Qui-Pro-Quo, **Karola Hanusza,** ulubionego piosenkarza i wreszcie **prof. Alek. Piotrowskiego,** znanego kompozytora; wystąpi w przyszłym tygodniu raz jeden w sali Teatru Popularnego.

Frekwencja Muzeum Miejskiego w czerwcu.

Muzeum Miejskie zwiedziły następujące szkoły:

Korpus Kadetów nr. 2 Chełmno 3 oficerów i 100 kadetów.		
Szkoła Przemysł. Dokształcająca	87	uczni
Szkoła Powszechna Nakło	62	„
Gimn. Humanistyczne Bydgoszcz	52	„
Szkoła Powsz. Nowodw. Bydg.	34	„
Szk. Powsz. Trzeciewnica p. Nakł.	34	„
Szkoła Wydziałowa Brodnica	26	„
Szk. P. Trzepczyk p. Chełmno	16	„
Razem	414	uczni

W miesiącu tym zwiedziło Muzeum ogółem **600 osób.**

— **Za naszem pośrednictwem** prosi pewien młody człowiek o jakąkolwiekbądź pracę biurową. Pp. pracodawców prosimy o zgłoszenie się po informacje do naszej redakcji. Znajduje się on w takiem trudnem położeniu, że zasługuje na pomoc.

— **Wydobycie topielca.** Dnia 6 bm. o godz. 6 rano wydobyto z Brdy zwłoki Kosińskiego Mieczysława (Żmudzka 1), który dnia 1 bm. kąpiąc się, utonął.

— **Z zebrania Przewodnictwa Okręgu V.** W poniedziałek, 4 bm. odbyło się zebranie Przewodnictwa Okręgu V, które zagaił i przewodniczył prezes p. Malczewski, protokół pisał sekretarz p. Wallo. Najpierw zdał sprawozdanie ze zlotu naczelnik okręgowy, z którego wynika, że zlot pod każdem względem się udał i, że jest postęp od roku zeszłego na całej linji widoczny. Wiceprezes okręgu p. Żmudziński podnosi zasługi gospodarza p. Zwierzyckiego, którego staraniem było dać drużynie nietylko **obiad,** ale wyżywienie całodzienne i wszystko bezpłatnie. Dlatego Przewodnictwo wyraża najserdeczniejsze podziękowanie p. Zwierzyckiemu za pracę dla dobra sprawy sokolej.

17 lipca br. odbędzie się wycieczka okręgowa do Brzozy; zbiórka dla pieszych Plac Poznański o godz. 5-tej rano, a dla starszych koleją.

Uchwalono wysłać ćwiczących na koszt okręgu do Grudziądza, dając im wolną podróż w obie strony. Zaś strawne ponieść powinne gniazda (będzie ono minimalne, bo o wyżywienie postara się Grudziądz).

Wyrażono pochwałę żeńskiemu Tow. gimn. „Sokół“, które bardzo dodatnio wystąpiło na zlocie. Podobne uznanie należy się najmłodszemu gniazdu żeńskiemu w Witoldowie, które rzeczywiście zasługuje na pochwałę.

Na wniosek p. Żmudzińskiego uchwalono zwołać zjazd prezesów i naczelników na 24 lipca w lokalu Resursy Kupieckiej.

Na zlot do Nakła wydelegowano prezesa p. Malczewskiego i wiceprezesa p. Żmudzińskiego. Zachęcić należy gniazda okręgu V do jaknajliczniejszego obesłania i wzięcia udziału w zlocie okręgu VIII, który, jak wiadomo, odbędzie się w niedzielę, dnia 10 bm. Zbiórka o godz. 10 przed poł. przed gł. dworcem, odjazd o godzinie 10.45.

Z zebrania Tow. Obywateli Wilczaka i Miedzynia.

5 bm. odbyło się w sali p. Jarusela zebranie obywateli przedmieść Miedzynia i Wilczaka pod przewodnictwem prezesa p. Kralla, na którem omawiane były bolączki tej dzielnicy, jak: brak światła, kanalizacji, wodociągów, chodników, opieki policyjnej itd. Szczególnie daje się odczuć brak kanałów, gdyż ścieki, zanieczyszczające ulice nie mają gdzie spływać; również brak chodnika przy ul. Nakielskiej, w stronę ul. Św. Trójcy, czyni przejście tą drogą niemożliwem, zwłaszcza w czasie słoty. Niemniej dotkliwie odczuwają mieszkańcy Wilczaka i Miedzynia brak opieki policyjnej. Przytoczono fakt skradzenia mocno przyśrubowanej deski z pod ławki ogrodowej, panujące zaś ciemności, sprzyjają gromadzeniu się różnych szumowin i urządzaniu awantur nocnych. Poruszono i to, że niektórzy obywatele odmawiają wezwaniu magistratu o przyłączenie się do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, mimo, że magistrat udziela długoterminowych, na dogodnych warunkach pożyczek, na ten cel; wyrażono jednak żdziwienie, że magistrat dotychczas nie przyłączył do sieci miejskich budynków, jak np. szkoły na Wilczaku.

W sprawie bolączek na Wilczaku, rada miejska wyłoniła z pośród siebie 5 członków, celem zbadania tych niedomagań na miejscu; badanie odbędzie się w sobotę, dnia 8 bm. Podnoszono konieczną potrzebę boiska dla dzieci; wysłano wprawdzie wniosek w tej sprawie do magistratu, lecz dotychczas niema odpowiedzi.

W czasie zebrania p. Kral wygłosił odczyt o życiu i twórczości Juljusza Słowackiego, po którym rozwinęła się na ten temat dyskusja. Ubolewano, że 100 tysięczne miasto Bydgoszcz nie miało szczęścia, aby w niem bodaj na chwilę zatrzymano statek z prochami Wieszcza.

Baczność, Tow. Powst. i Wojaków obwodu budgoskiego! W niedzielę, 10 bm. odbędzie się strzelanie w wojskowej strzelnicy w Jachcicach. Zbiórka o godz. 7,40 w strzelnicy wojskowej. Obecnośc wszystkich członków pożądana.

Konny „Sokół“. W piątek, 8 bm. o godzinie 8 wieczorem odbędzie się w „Resursie Kupieckiej“ zebranie miesięczne, na które powinni się stawić **punktualnie wszyscy członkowie czynni i ćwiczący.** Porządek dzienny przewiduje **przyjmowanie nowych członków. Wszystkich byłych kawalerzystów i tych, którzy pragną nauczyć się jazdy konnej, a w kawalerji nie służyli, prosi zarząd o jak najliczniejsze przybycie.** Ci, którzy **pośrednio wyrazili chęć wstąpienia w szeregi „Sokoła“ konnego, proszeni są o punktualne zgłoszenie się na owem zebraniu.** Zarząd.

— **Wczorajszy występ Antoniego Fertnera w Teatrze Miejskim.** Zapowiedziane występy gościnne świetnega farsowego aktora, Antoniego Fertnera, rozpoczęły się w Teatrze Miejskim „Kawiarenką“ Tristana Bernarda. Gra Ant. Fertnera pierwszorzędna, miejscami wprawdzie, co zresztą w farsie nie razi, przeszarżowana, ale zawsze, w każdym szczególe świetna. Najwybitniejszą cechą tej gry jest lekka, swobodna dykcja i niezwykle żywa, urozmaicona, Fertnerowi tylko właściwa mimika (ruchy oczu i twarzy). Powodzenie pierwszego gościnnego występu Fertnera u publiczności wielkie, pomimo, że sztuka, którą z okazji jego gościny w naszym teatrze na repertuar wprowadzono, jest bez jakiejkolwiek wartości.

Brzmienie tekstu i ton „Kawiarenki“ Bernarda zupełnie niewybredny, w niektórych scenach drastyczny i ordynarnie pieprzny. Psychologja występujących tu postaci kawiarniana, dosłownie pusta i żadna, ujęcie mało treściwego tematu kabaretowe.

Trzyaktowa całość bez najmniejszego posmaku o wdzięku literackiego, jak zresztą inne sztuki Bernarda, które dawniej bawiły a dzisiaj mogą nawet mocno banalnym dowcipem swoim znudzić. Na występy tak świetnego, nieporównanego farsowego aktora można było wybrać coś lepszego i odpędzić od naszego Teatru Miejskiego złego ducha obniżania poziomu, który pod dach naszej sceny się zakrada.

„Kawiarenka“, „Zmartwienie pana Hammelbeina“ i „Chrześniak“ — trzy słabe sztuki, wybrane na występy świetnego, nawet w błahostkach dramatycznych Fertnera, mówią chyba dostatecznie za konieczną pomocą kierownika literackiego w naszym teatrze.

Ale więcej na ten temat i na temat premjery „Kawiarenki“ w następnym numerze. J. K.

KRONIKA POLICYJNA.

W Powiat. Kom. Policji Państwowej w Nakle znajduje się pług jednoskibowy ciężkiego typu, jaki zazwyczaj używają w większych majątkach i gospodarstwach rolnych, odebrany do Franciszka Włodarka, zamieszkłego w Łodzi, pow. wyrzyskiego. Pług pochodzi z kradzieży w niewiadomej miejscowości. Właściciele, którym pług taki skradziono, zechcą się zwracać do wymienionej Komendy P. P. celem rozpoznania i odbioru.

— **Czyj zegarek?** W komisarjacie V przy ul. Zamojskiego 8 znajduje się jeden zegarek niklowy, znaleziony na ulicy, który właściciel może w godzinach urzędowych odebrać. Zegarek damski, znaleziony obok ulicy Krakowskiej nad Brdą.

— **Gdyby nie stróż...** W nocy z dn. 6 na 7 bm. stróż Poznańskiego Towarzystwa Strzeżenie p. Przybyliński spostrzegł ogień w składzie firmy „Hermes“ przy ul. Długiej. Gdyby nie zaalarmował straży pożarnej, która przybyła natychmiast na miejsce wypadku, to niezawodnie spłonąłby cały skład. Jak się okazało, ogień powstał z powodu krótkiego spięcia kabla elektrycznego. Wzorowemu stróżowi należy się uznanie, bo uczciwie spełniając swój obowiązek, zapobiegł nieszczęściu.

— **Ujęto** 2 złodziei, 2 pijaków, 2 awanturników ulicznych, 1 pasera, 1 poszukiwanego przez władze i 1 włóczęgę.

— **W komisarjacie III** przy ul. św. Trójcy 18, znajduje się jeden zegarek srebrny 3 kopertowy, który znaleziono nad śluzami.

— **Kradzież motocyklu.** Putschbach'owi Ottonowi z Trzeciewa pow. bydgoskiego, skradziono motocykl (rower z motorem) z szopy. Motocykl był znaczony 1. P. S., na tylnym błotniku napis „Gericke“, na przedzie tablica z napisem „Bromberger Fahrratverein“.

— **Kradzież kwiatów.** Przy ulicy Cichej 1 znajduje się willa hr. Tolla, okolona bardzo ładnym ogrodem. Na noc w obawie przed złodziejami spuszczony jest zły i czujny pies. Mimo to, kilka dni temu dostali się do wymienionego ogrodu złodzieje, zarzucili na psa siatkę, w którą się omotał. Złodzieje tymczasem pościnali wszystkie kwiaty i zbiegli. Zauważyć przy tem należy, że w okolicy ulicy Cichej brak jest posterunku policji, któryby czuwał nad mieniem obywateli.

— **Ujęto** 4 kobiety za przekroczenie przepisów sanitarno obyczajowych, 2 pijaków, 1 za awantury i odgrażanie się rodzinie swej zabiciem, 1 włóczęgę.

ZMARLI.

Ś. p. **Tadeusz Grzeszkowiak,** ułan 18 p. ułanów z Grudziądza, w Strzelnie.

Ś. p. **Irena Anna Pujankówna** w Janikowie.

Ś. p. **Halina Nieduszyńska,** stud. fil. w Grudziądzu.

Ś. p. dr. med. **Alfred Laskiewicz,** emer. lekarz powiatowy, w Poznaniu.

Ś. p. **Stanisława z Ginterów Rudnicka** w Buku.

Ś. p. **Franciszek Hoppe,** obwodowy mistrz kominiarski w Sierakowie.

Z sali sądowej.

Urzędnik pocztowy fałszerzem i sprzeniewiercą.

W inowrocławskim urzędzie pocztowym zatrudniony był w charakterze urzędnika Leon Osiński. Przywłaszczał on sobie różne kwoty pieniężne, które w charakterze urzędowym odbierał od klientów jako dodatki za budowę telefonów, ryczałty telefoniczne itd. Suma ogólna sprzeniewierzonych pieniędzy wynosi 2.963 złote. Osiński przez przywłaszczenie sobie pieniędzy skarbowych — fałszował księgi rozchodu i przychodu.

Izba karna w Inowrocławiu skazała Osińskiego na 1 rok więzienia i utratę praw obywatelskich przez lat 3.

TARGOWICA MIEJSKA

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 5. 7. 1927 roku.

Spędzono 74 wołów, 251 buhaii, 242 krów 567 bydła, 2051 świń, 585 cieląt, 300 owiec — kóz, — prosiąt.

Razem 4270 zwierząt

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

Bydło:

A. Woły:	
b) pełnomięsiste, wytuczone woły od lat 4 do 7	168—170
c) młode mięsiste nie wytuczone i starsze wytuczone	146—148
B. Stadniki:	
b) pełnomięsiste młodsze	144—148
c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione starsze	124—130
C. Jałówki i krowy:	
b) pełnomięsiste wytuczone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7	168—172
c) starsze wytuczone krowy i mniej dobre krowy młodsze i jałówki	150—158
d) miernie odżywione krowy i jałówki	126—130
e) licho odżywione krowy i jałówki	85 — 95
Cielęta:	
b) najprzedniej. cielęta tuczne	140—150
c) średnio tuczone cielęta i najprz. ssaki	126—130
d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki	110—120
e) liche ssaki	—
Owce:	
Opasy chlewne.	
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne	150—152
b) jagnięta tucz. i młodsze skopy gnięta tuczne i dobrze odżyw. młode owce	130—140
Świnie:	
b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	232—236
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg.	226—230
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg.	220—222
e) mięsiste świnie ponad 80 kg.	200—210
f) maciory i późne kastry	170—220

Przebieg targu spokojny.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

POZNAŃ, dnia 6 lipca 1927 roku.

Papiery procentowe.

5 proc Pożyczka konwersyjna	63,%
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kred. —93 1/8% (za 1 dolar).	
5 proc. Pożyczka premj. serja II.	53,50—54,—
Akcje bankowe.	
Bank Przemysłowców I—II em	2,50
Akcje przemysłowe.	
Cegielski H. I. em.	40,—
Herzfeld Viktorjus I em.	49,—
Lubań, Fabr. przet. ziemn. I—IV em.	82,—
Unja (dawniej Ventzki) I—III ex kup.	20,50
Wisła, Bydgoszcz I—III em.	10,50—11,—
Wytwornia Chemiczna em.	—0,90

Tendencja niejednolita.

Bank Polski płacił dnia 7 lipca za:

dolary amerykańskie	8,88
funty szterlingów	43,24
franki szwajcarskie	171,43
franki francuskie	34,85
marki niemieckie	210,58
guldeny gdańskie	172,11
szylingi austrjackie	125,32
liry włoskie	48,65

Notowania Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu.

Poznań, dnia 4. 7. 1927 roku.
płacono za 100 kg. w zł.

Żyto	49,25—50,25
Pszenica	50,25—53,25
Jęczmień	46,00—48,00
Owies	40,50—41,50
Mąka żyt. 70 proc. z wor. stan.	—72,00
„ „ 65 „ „ „ „	—73,50
„ pszen „ „ „ „	77,75—80,75
Peluszka	—
Otręby żytnie	31,00—32,00
„ pszen.	—27,00
Wyka latowa	—

Na nowy sezon teatralny.

Lipiec jest w świecie teatralnym właśnie tym miesiącem, w którym w każdym żywotnym teatrze organizacja nowego sezonu dobiega końca i już się wyraźnie rysuje tło całej artystycznej, na przyszły rok teatralny planowanej pracy.

Artyści podpisują w tym miesiącu definitywnie na nowy sezon zawieranie kontrakty, dyrekcje teatrów angażują i ostatecznie ustalają potrzebny im do dalszej, nowej pracy zespół. Nierzadko już w tym miesiącu wyznacza się najpierwsze przyszłego repertuaru sztuki i rozdaje się aktorom poszczególne, większe, głębszego przemyślenia wymagające role.

Publiczność teatralna wyczekuje z ogromną niecierpliwością zapowiedzi rozpoczęcia nowego sezonu, świat teatralny w skupieniu poważnem przygotowuje się do nowych występów.

Jak nam sylfy i chochliki teatralne z za kulis naszej sceny donoszą, zanosi się u nas w organizacji nowego sezonu na wielkie zmiany. Przedewszystkiem zespół aktorski poddany będzie radykalnemu odświeżeniu.

Z sił męskich opuszczają progi teatru bydgoskiego wszyscy dotychczasowi artyści z wyjątkiem panów: Wrońskiego, Dominiaka i Andrzejewskiego.

Z pań pozostają na przyszły sezon: Morozowiczowa, artystka znakomita, ulubienica naszej publiczności teatralnej, Podgórska-Dybizbańska, Sarnecka, Piekarczykówna, Andrzejewska i Mąasówna.

Niech publiczność sama oceni, czy dobór trafny i czy czasem nie należałoby głębiej zastanowić się nad zatrzymaniem dla naszej sceny niektórych z wyżej wymienionych sił żeńskich.

Do sił męskich, z kończącego się sezonu pozostałych, należy jeszcze wliczyć dyr. L. Dybizbańskiego, który jednak jako aktor beź teki (nie grał ani razu) mało wchodzi w rachubę.

Jako nowe siły uzupełnią zespół naszego teatru pp. Korecka z Poznania, Korecki w charakterze głównego reżysera na miejsce p. Artura Kwiatkowskiego, Łuszczewski z Poznania, Kaden w charakterze reżysera operetki, Melina, Olędzki (z Poznania) i Sawicki z Krakowa. Dalsze pertraktacje w toku albo już na ukończeniu.

Wyżej wymienione siły nowe należą z małym wyjątkiem do lepszych sił aktorskich tych teatrów, w których dotychczas pracowały.

Fama głosi, że do operetki jest już zaangażowana, dobrze tu znana ze swoich dawnych występów p. Czernekówna, co bardzo podnosi wartość nowego zespołu.

Nie przypuszczamy, żeby fakt zaangażowania p. Kadena i pani Czernekówny wpłynął w repertuarze naszego Teatru Miejskiego na przewagę operetki i wodewilu nad dramatem, dramat bowiem jest podstawą teatru bydgoskiego jako placówki kresowej i o jego przewagę nad operetką z uporem walczylibyśmy aż do skutku.

W nowym sezonie Teatr Miejski musi odrobić zaniedbany obchód ku czci Słowackiego i dać w listopadzie przedstawienie na dwudziestą rocznicę zgonu St. Wyspiańskiego. Ma zatem nad czem myśleć i niech mu w tej jego pracy teatralne muzy pomagają. J. K.

Z ŻYCIA TOWARZYSTW.

Sokół I. Plenarne zebranie w czwartek o 8-ej wiecz. w sali p. Baeckera. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy oraz wykład ilustrowany przezroczami p. dr. Glińskiego, p. t. „Kilka słów o sprawie moralnego i fizycznego odrodzenia narodu". Prosimy również wszystkie panie jak i panów, którzy pragną do gniazda naszego należeć, o łaskawe przybycie, w celu zapisania. Zebranie zarządu jak zwykle o godzinie 7.

Towarzystwo Marynarzy. W czwartek, 7 bm. o 7,30 w sali Resursy Kupieckiej zebranie miesięczne. Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy, jak: sprawozdanie ze zjazdu delegatów w Poznaniu, ostateczne załatwienie kwestji organizacyjnej, uchwała wzorów czapek, emblematów i mundurów, składek członkowskich. Przemawiać będzie także delegat Ligi Morskiej. Uprasza się o punktualne przybycie wszystkich członków i o zapłatę zaległych składek miesięcznych. Członkowie, którzy nie uiścili od 3 miesięcy składek, zostaną skreśleni. Byłych marynarzy marynarek wojennych i handlowych wzywamy o przybycie na nasze zebranie, celem zapoznania się z dążeniami naszego związku i ewent. wstąpienia jako członka. — Cześć Flocie! — Zarząd.

Baczność, lokatorczy! Zebranie miesięczne w sobotę, 9 bm. o 7-ej wiecz. w „Ognisku", ul. Jagiellońska 71.

Koło Absolwentów Szkół Handlowych donosi, iż sekretarjat czynny jest w poniedziałki, wtorki i czwartki od 7 do 9-ej. Tamże przyjmuje się zapisy na członków.

Tow. Pomocn. Fryzj. Kwartalne zebranie w czwartek o 8,30 w lokalu p. Mellera, Plac Piastowski.

Klub mandolinistów „Lirenka". Zebranie zarządu dziś o 8-ej u kolegi prezesa. — Zebranie plenarne odbędzie się jutro, dnia 8 bm. o 7,30 wiecz. w lokalu klubowym.

S, M. P. „Gwiazda" przy kościele w. Trójcy. Zebranie oddziału starszego w czwartek, oddziału młodszego w piątek o 7,30, na które się szczególnie zwraca uwagę tym, którzy w tym roku opuścili szkołę.

Tow. gimn. „Sokół" IV, Bielawy. Zebranie konstytucyjne celem założenia przy gnieździe oddziału Sokolic; odbędzie się dzisiaj, w czwartek, 7 bm. o 8-ej, w sali p. Gańcza (restauracja rzeźni miejskiej), ul. Jagiellońska.

Tow. Powst. i Wojaków Okole-Wilczak. W czwartek, 7 bm. o 7-ej wiecz. zebranie plenarne w „Złotym Rogu". Zebranie zarządu pół godziny wcześniej.

Tow. śpiewu „Odrodzenie", Bielawy. Półroczne walne zebranie w piątek, 8 bm. o 8-ej wiecz., na salce p. Ferenca przy ul. Senatorskiej 76. Z powodu bardzo ważnych spraw, jak omówienie obchodu 5-lecia itd. uprasza się o gremjalne przybycie wszystkich tak niecz. i czynnych członków.

Koło śpiewu „Chopin" przy Tow. Osw. Rel. pod opieką św. Ignacego. Lekcja śpiewu dziś, w czwartek o godz. 7,30 wiecz. w lokalu Kleinerta. Uprasza się o punktualne przybycie wszystkich członków.

Klub Mandolinistów „Lutnia". Miesięczne zebranie w piątek, 8. bm. o godz. 8 wiecz. w lokalu Domu Czeladzi przy ul. Zygm. Augusta. Zebranie zarządu tamże o godz. 7 wiecz.

Związek Młodych Drogerzystów. Nadzwyczajne walne zebranie w czwartek, 7 bm. o 9-ej w salce „Resursy Kupieckiej". Z powodu bardzo ważnych spraw i przybycia delegacji, stawienie się wszystkich kolegów jest pożądane.

K. S. A. „Siła". Dziś, w czwartek, zbiórka wszystkich członków sekcji pływackiej w kąpielni wojskowej o godz. 5. Obecność wszystkich członków koniecznie pożądana.

Klub sport. „Astorja". Trening I i II drużyny piłki nożnej odbędzie się 8 bm. o godz. 5 po poł. na boisku 62 p. p. ul. Warszawska. Po treningu schadzka celem ustawy drużyn na niedzielne zawody.

Tow. Czeladzi Kat. przypomina, że opłata za przejazd do Krakowa w wysokości 37 zł., musi dziś u skarbnika p. Rafińskiego, ul. Poznańska 32 I p. albo wieczorem o godz. 7 w Domu Czeladzi, ul. Zygm. Augusta Nr. 8, być zapłacona. Ci, którzy mają wolną jazdę koleją muszą 3 zł. na koszta administracyjne w wyżej wymienionych miejscach wpłacić.

Kalendarzyk zebrań Ch. Z. Z.

Nadzwyczajne zebranie Związku Właśc. Auto-Dorożek w Bydgoszczy w czwartek, o 8-ej w lokalu posiedzeń „Harmonja" ul. Marcinkowskiego 1. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy oraz referat o sprawach podatkowych wygłosi p. red. St. Sokołowski. O liczny udział uprasza zarząd.

Zebranie Ch. Z. Z. filji prac. komunalnych w piątek, 8 bm. o 6,30, w lokalu „Ogniska", ul. Jagiellońska 71. Na porządku obrad sprawy dot. ostatnich wniosków i sprawy organizacyjne.

Zebranie Ch. Z. Z. filji metalowców oddziału prac. aparatów elektrycznych, odbędzie się w piątek, 8 bm. w lokalu posiedzeń „Ognisko" o g. 5-ej.

Zebranie Chrześc. Z. Z. oddziału prac. cegielń w piątek, o 5,30 w lokalu „Złoty Róg", przy ul. Grunwaldzkiej. Uprasza się o liczny udział wszystkich pracowników zatrudnionych w tutejszych cegielniach.

Zebranie Ch. Z. Z. filji prac. fabr. „Kauczuk" w sobotę, o 6,30 w lokalu p. Scheerbartha w Zimnych Wodach, ul. Toruńska. Na porządku obrad wybór zarządu oraz sprawy organizacyjne, o których referować będzie sekretarz okręgowy drh Gołąbek.

POLECENIA

Fotografja
pospieszna 1,50 poleca „Wiol", Sienkiewicza 44. (F-7483

6 fotografji
3 zł. poleca „Wiol", Sienkiewicza 44. (F-7481

SPRZEDAŻE

500 mórg
pszennej ziemi, inwentarz kompletny, 90.000 zł., wpłaty 50.000 zł. sprzeda biuro Centralne, Dworcowa 69, Nowakowski. (F-7472

Kamienicę
bardzo rentowną tanio i na dogodnych warunkach sprzeda „Planer", Sienkiewicza 44. (F-7482

Kamienica
II-piętrowa, 2 składy, ogród 30.000 zł. sprzeda biuro Centralne, Dworcowa 69, Nowakowski. (F-7471

Majątek
400 mórg pszenno-buraczanej ziemi korzystnie na sprzedaż. „Stella", ul. Dworcowa 64. (F-7475

Sprzedam
tanio ale zaraz mało używane samochodowe opony balonowe 29×4—40 oraz stalowy ochraniacz (zderzak) Grudządzka 4. 15110

Stosowne
dla rzeźnika, dom narożny z dwoma składami rzeźnicki i skład kolonjalny przy wpłacie 13.000 zł na sprzedaż. Wiad. Grundtke, Bydgoszcz Śniadeckich 33. (15303

Wila
ze ślicznym ogrodem owocowym blisko lasu i wody cena 14.000 zł. i wielki wybór w domach handlowych, prywat., młynów, fabryk poleca na korzystnych warunkach „Stella" Dworcowa 64. (F-7474

Okazja
270 mórg 120 tys., 170 mórg 65 tys. oraz większe i mniejsze majątki, młyny wodne i parowe, kamienice z komfortem i wile poleca i przyjmuje Wacław Poszwa, Bydgoszcz, Zduny 6. II p. (15287

Dom
nowoczesny w centrum miasta z składami z powodu wyjazdu korzystnie na sprzedaż. „Stella", ul. Dworcowa 64. (F-7473

Dom
z wolnem mieszkaniem przy wpłacie 5.000—7.000 zł na sprzedaż. Wiadomość Grundtke, Bydgoszcz, Śniadeckich 33, nar. Dworcowej. (15902

Najtaniej
zakupisz wszelkie artykuły sportowe do wszystkich sportów. Rakiety, piłki, siecie tennisowe oraz obuwie tennisowe i do chodzenia na ulicy. Długa 50, telefon nr. 948. (15293

Samochód
4 osobowy w bardzo dobrym stanie, gotów do jazdy na sprzedaż. Cena 2.300 zł. Adres wskaże Dziennik Bydgoski. (15290

Rower
męski z wolnym biegiem na sprzedaż. Pomorska 58, warsztat ślusarski. (F-7476

Uprząż
homonto luksusowe na jednego konia oraz dokart na sprzedaż. Obejrzeć można Wełn. Rynek nr. 1, w podwórzu. Adres wskaże także adm. Dz. Bydg. (15285

Sprzedam
ul, maszynkę gazową, stół, krzesła. Warszawska 21, p. prawo. (15296

Rower
w dobrym stanie sprzedam bardzo tanio. Wilczak, Czarneckiego nr. 5, I ptr. (15318

2 wozy
robocze 2 cal. na sprzedaż. Pomorska 71. (F-7477

Wózek
ręczny i blacha cynkowa na sprzedaż. Hetmańska nr. 30, skład. (15324

Piesek
na sprzedaż. Bocianowo nr. 27a, II p. prawo. (15327

KUPNA

Mleczarnię
kupię lub poszukuję dzierżawy. Zgł. z podaniem warunków. Stefan Jankowski, Czermin, pow. Pleszew. (F-7470

POSADY WOLNE

Posadę
stałą otrzyma pan z kapitałem 700—5.000 zł. „Pośrednictwo", Hetmańska nr. 15. (15300

Dzielnych agentów
na większe miasta Pomorza na pensje i prowizje poszukuję zaraz. Zgł. osobiście przyjmuje w Inowrocławiu Hotel pod Lwem od 10—12 i 3—5 w dniach od 8—11 bm. Kosztów podróży nie zwraca się. (18316

Poszukujemy
zaraz biegłą stenotypistkę władającą językiem polskim i niemieckim. Molkerei—Baugesellschaft, Bydgoszcz, Dworcowa 49. (15326

Poszukuję
bufetowej władającej językiem polskim i niemieckim. Z praktyką ma pierwszeństwo, również kucharkę i uczennicę kucharską. Oferty Królewski Dwór, Grudziądz. (15317

Pomocnika
fryzjerskiego poszukuje Paweł Kroenka, Dworcowa 1a. (15336

Chłopak
starszy do pracy może się zgłosić. Plac Piastowski 7, Wytwórnia obrazów. (F-7478

Stolarza
na okna i drzwi poszukuję. R. Łaganowski, budowniczy, ul. Gdańska 102. (15306

Uczni
murarskich i ciesielskich przyjmuje R. Łaganowski, budowniczy, Gdańska 102. (15305

Służąca
potrzebna. Niedźwiedzia nr. 4, II p. (15289

Uczenica
z lepszej rodziny do szycia może się zgłosić Grunwaldzka 142. (15268

Pokojowa
potrzebna na wieś do dworu z dobremi świadectwami. Zgłoszenia ul. Gdańska 139, III piętro. (15291

POSADY POSZUKUJĄ

Dziewczyna
z dobrej rodziny z dobremi świadectwami, poszukuje miejsca do 1 osoby albo bezdzietnego państwa do wszelkich prac domowych od 15. 7. Łask. zgłoszenia uprasza do Dz. Bydg. pod „D. R." (15309

Inteligentna
gospodyni znająca kuchnię warszawską oraz pieczenie rozmaitych ciast, konserwowanie i szycie szuka posady od 15 lipca lub później. Zgłoszenia przyjmuje Wanda Warczak, Toruńska 175. (15281

Pokojowa
znająca kuchnię, z dobremi świadectwami poszukuje posady. Łaskawe oferty pod „C. G." do filji Dziennika Bydgoskiego Dworcowa nr. 2. F-7453

Absolwentka
z ukończoną 3 letnią państwową szkołą handlową poszukuje od 15. bm. ewentualnie 1 sierpnia posady jako kasjerka (najchętniej na majątek). Wynagrodzenie podług umowy. Zgłoszenia do Dzien. Bydgosk. pod „Absolwentka". (15310

Inteligentna
panna szuka posady bony i opiekowania się chorym. Łaskawe zgłoszenia do filji Dziennika Bydgoskiego Dworcowa 2, pod „Uczciwa B". F-7452

Sekretarz
z 7-letnią praktyką w komisarjacie obw., młody, energiczny, z dobremi świadectwami i referencjami poszukuje odpowiedniej posady. Przy odpowiedniem stanowisku złoży gwarancję na kwotę kilku tysięcy złotych. Łask. zgłoszenia kierować do Dz. Bydg. pod „88". (15283

Technik - dentysta
obeznany w pracach złotych i kauczuk. poszukuje posady od 1. VIII. 27. r. lub później, miejscowość obojętna. Oferty pod „B. B". do Dziennika Bydgoskiego. (15294

DZIERŻAWY

Lokalu
możliwie w centrum miasta nadającego się na skład galanteryjny poszukuje chrześcijanin. Zgł. do filji Dziennika Bydgoskiego Dworcowa 2, pod „999". F-7444

MIESZKANIA

Poszukuje
3—4 pokojowego mieszkania z wygodami najchętniej wprost od gospodarza bezdzietne małżeństwo. Zapłaci z góry i remont. Oferty pod „Pewność 9" do filji Dz. Bydgoskiego Dworcowa 2. F-7466

Mieszkania
3—4 pokojowe odda „Pośrednictwo", Hetmańska nr. 25. (15299

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnia z meblami tanio sprzedam lub wydzierżawię. Wiadomość: Gospodarz, Grudziądzka 4. (15295

3—4 pokoje
z kuchnią w centrum, wprost od gospodarza poszukuję, płacę komorne za rok naprzód. Oferty do Dziennika Bydgoskiego pod „O. P". (15292

Który
z panów urzędników kolejowych z urzędu ruchu chciałby zamienić mieszkanie w domu prywatnym na takowe w domu urzędowym 2 pokoje, kuchnia, korytarz i komora. Zgł. upr. się do składu kolonjalnego ul. Nakielska 8. (15323

POKOJE

Pokój
do wynajęcia. Urocza 2. I ptr. lewo. (F-7467

Pokój
umebl. do wynajęcia dla panów lub pań. Długosza nr. 14, ptr. (15298

Pokoje
2 i 1 do wynajęcia z używaniem kuchni. Naruszewicza 1a, parter lewo. (15280

Pokój
dla 2 panów do wynajęcia. Długa 60, podwórze, I ptr. (15286

Pokój
umeblowany od 15. bm. do wynajęcia. Jagiellońska 54, I piętro lewo. (15288

Pokój
dobrze umebl. zaraz do wynajęcia dla solidnego pana. Kołłątaja 11, I ptr. prawo. (F-7298

Pokój
do wynajęcia dla 2 panow ulica Dworcowa 18c, III ptr. lewo. (F-7479

Wygodnie
umeblowany pokój dla inteligentnego pana zaraz do wynajęcia. Bydgoszcz, ulica Sw. Trójcy 12c, II l. (15325)

RÓŻNE

Reumatyzm
newrlagję, artretyzm, ischias, leczy radykalnie bez przerwy w pracy, nawet tam, gdzie kąpiele nie pomogły. „Papuanatee" Rheumaheilteegesellschaft Berlin. Prospekty i szczegóły: Else Ullrich, Bydgoszcz, ul. Sniadeckich 7. F-7468

Portret
2 zł. poleca „Wiol", Sienkiewicza 44. (F-7484

Do wiadomości
osób zainteresowanych podaje się, że Sekretarjat Spółdzielni Kredytowo - Oszczędnościowej Stanu Średniego w Bydgoszczy mieści się czasowo przy ul. Piotra Skargi nr. 6, II piętro lewo. (15271

Dla Amerykanki
przystojnej 17 letniej blondynki posiadaj. 2.000 dol. poszukuje odpowiedniej partji. Piotr Mrówka, Kojarzenie małżeństw, Bydgoszcz, Gdańska 24. od godz. 10—1 i 3—7. (15282

Poszukuje
się pożyczki 1000 zł na dobrze zaprowadzony interes za wysokim procentem pod zastaw. Zgłoszenia do Dziennika Bydgoskiego pod „Y. 664". (15328

Poszukuję
pożyczki 3—4.000 zł do rozszerzenia interesu handlowego. Gwarancja zapewniona. Of. do filji Dziennika Bydgoskiego Dworcowa 2, pod „Ergo". (15329

Ostrzeżenie!
ostrzegam przed odstąpieniem mojego mieszkania przy ul. Pomorskiej 49/50, I ptr. przez żonę moją Helenę Funkiewiczową wrazie mojej nieobecności. Marceli Funkiewicz. (F-7469

Baczność!

Jutro w piątek 8. b. m. i w sobotę 9. b. m.
sprzedawać będę dobre (15332

kartofle jadalne

na dworcu Bydgoskiej Kolejki Powiatowej
w większych i mniejszych ilościach. Początek sprzedaży o godz. 8-mej rano. **Bigalke.**

Konkurenc. gdańska fabryka oleju i pokostu
poszukuje pierwszorzędnego, dobrze zaprowadzonego

zastępcy

na rejon Bydgoszczy. Oferty pod **„590"** do ekspedycji ogłoszeń **„Devera" Gdańsk, Langgasse 75.** (15254

Chłopiec
do roznoszenia gazet potrzebny zaraz. Księgarnia Dworcowa „Ruch". (15269

Pomocników
i uczni malarskich poszukuję zaraz Słomski i Syn mistrze malarscy, Wysoka 3—4. (15274

Poszukuje się zaraz

młodszego pomocnika

z branży żelaza. Łaskawe zgłosz. z podaniem pensji i odpisem świadectw uprasza
Hipolit Kotliński
Grudziądz, ul. Mickiewicza nr. 24.
Składy żelaza, artykuły budowlane i rolnicze. (15237

Młodszego

książkowego

mogącego wykazać się praktyką w większych przedsiębiorstwach, przyjmie (152
Centrala Rolnicza Wejherowo.

Podróżującego

dobrze zaprowadzonego na Poznańskiem do sprzedaży samochodowej poszukuje (F-7480
Fabryka cukrów i czekolady „CARMEL", Bydgoszcz, Dworcowa 65.
Telefon 1782.

Biuralistka i stenotypistka

biegła w języku polskim i niemieckim, stenografująca i pisząca biegle na maszynie, do większego tartaku zaraz poszukiwana. Zgłoszenia z odpisem świadectw i życiorysem pod „U. Z. 1927" do Dz. Bydg. (15243

Ucznia

syna uczciwych rodziców przyjmie (15319
Mleczarnia w Chodzieży Czesław Kabat.

Podróżujący

z kilkuletnią praktyką, obeznany z klijentelą w Poznańskiem lub na Pomorzu zaraz poszukiwany. Posada stała. Zgłoszenia
„Import", ul. Kościelna nr. 11. (15284

Poszukuję celem kupna

motor elektryczny

prąd stały 220 wolt 6—10 P. S. (15278
Hugo Chodan, dawniej Paul Seler, Poznań, ul. Przemysłowa 23

Kartofle

żółtomięsne bardzo dobre sprzedaje się u firmy Wodtke, Gdańska 131 od 9—12 i 3—6 niżej cen targowych. (15124

Przeprowadzki

każdego rodzaju w mieście i poza miastem uskutecznia wozami meblowemi (14067
Władysław Poczekaj, dom ekspedycyjny, **Pomorska 38. Tel. 65.**

Szczypce do gazu

1/2—2"

Kleszcze do rur

Szczypce do skrętów

kupią (15668
[Bra]cia Schlieper Gdańska 99.

3 stogi

słomy

owsianej i żytniej ma na sprzedaż w całości lub wozami, waga wozowa na miejscu i

400 ctr. owsa

oddam w większych i mniejszych ilościach.
Wojtanowski, maj. Kamieniec p. Strzelewo, telefon Strzelewo 16. F-7428

Na sprzedaż natychmiast pod bardzo korzystnemi warunkami (15258
motor elektryczny 48 P. S.
motor elektryczny 55 P. S.
Zgłoszenia przyjmuje **Minicki, Inowrocław, Św. Ducha 31.**

POLECENIA

Manikurzystka
przyjezdna przyjmuje prywatnie po cenach przystępnych. Sniadeckich 27, II ptr. lewo. (F-7427

Walizki
Torebki damskie ostatnia nowość, nessesery, manicury, teki do akt, teki szkolne, portfele, portmonetki, plecaki, parasole, laski, zawsze w wielkim wyborze po niskich cenach poleca (dla odsprzedających wysoki rabat) specjalny magazyn wyrobów skórzano-galanteryjnych (11627
Zygmunt Musiał, Bydgoszcz, Długa 52. Tel. 1133.

Meble!
Przy dogodnych warunkach polecam: kompl. jadalnie, sypialnie, kuchnie jako też pojedyncze meble, szafy, stoły, łóżka, krzesła, kanapy, fotele, biurka, lustra, salon mahon. i inne przedmioty, Piechowiak, Długa nr. 8, tel. 1651. (18573

Tanio i dobrze!
Golenie 30 gr., strzyżenie 90 gr., ondulacja 1.50 zł. Pierwszorzędna obsługa. Budziński, Jagiellońska nr. 65/66, naprzeciw kościoła Klarysek. (11142

SPRZEDAŻE

Wielki wybór
majątków ziemskich większych i mniejszych młynów wodnych, parowych, motorowych, tartaków, gościńców, kamienic, interesa handlowe itp. posiada Biuro „Pogoń" Dworcowa 80 tel. 18—15

Piękna
resztówka 350 mórg pszennej ziemi w tem łąki 30 morg. Dom, wila nowsza 15 pok. z komfortem w parku i ogrodzie, budynki masywne, urodzaje bardzo ładne, szosa od stacji kolejowej 3 klm. z kompl. inwentarzem żywym i martwym 125 tys. zł wpłaty do umowy, jak również wiele innych poleca i przyjmuje biuro „Pogoń", Dworcowa 80, tel. 1815. (7387

Gospodarstwo
70 mórg pszenno-żytniej ziemi, budynki i inwentarze dobre za 36.000 zł, łąka z torfem, 1 klm. od stacji, miasto blisko. Zgł. do Dziennika Bydgoskiego pod „G. 70". (15263

600 mórg
z żywym i martwym inwentarzem i pełnem żniwem zaraz na sprzedaż. Wiadomość Nalazek, Chrobrego 13. F-7442

Okazja!
80 morgowe gospodarstwo ziemia pszenno-żytnia, żywy i martwy inwentarz natychmiast na sprzedaż cena 30000 zł. Wiadom. udzieli Nowicki kowal, Wilcza, stacja Wilcza-Góra pow. Bydgoszcz. (15276

3-piętrowy
murowany, ładny, nowy dom o 60 ubikacjach, (w tem 2 sklepy, stajnia, warsztat rzeźnicki i t. p.) w kuracyjnej miejscowości Inowrocławia, z powodu wyjazdu tanio sprzedam. Dom nowoczesny, bez długu. Cena 35.000 złotych. Wiadomość u właściciela Inowrocław ul. Św. Ducha 83. (15245

Dom
w Kcyni do tego $^3/_4$ mórg ziemi bez długu natychna sprzedaż, cena 3200 zł. Zgłosz. Gunia Stanisław Kcynia, Krzywa 4. Pośrednicy nie wykluczeni. (F-7461

Dom
z interesem rzeźnickim z kompletnem urządzeniem korzystnie na sprzedaż. Wiadomość Niedźwiedzia 4, w składzie czapek. (15198

Dom
II piętrowy cena 30000 zł, wpłaty 20000 dochód 600 zł miesięcznie „Renoma", ul. Pomorska 1. (F-7464

Skład
pierwszorzędny z mieszkaniem w Bydgoszczy sprzedam z powodu wyjazdu. Adres wskaże Dz. Bydgoski. (15164

Samochód
„Renault" w najlepszym stanie 10/30 H. P., nowe opony sprzeda Apteka Radzyn (Pomorze). (15060

Piec
kuchenny kaflowy, ozdobny piec pokojowy kaflowy i winda do kuchni kompletna są korzystnie na sprzedaż. Pitak i Ska, Zduny 18. (15087

Kurtkę
damską skórkową, mufkę sobolową sprzedam. Rzeczy te są w dobrym stanie. Zgł. do Dz. Bydg. pod „A. B". (15154

Bufet
i kredens modnego stylu tanio na sprzedaż. Mazowiecka 10, w podwórzu parter lewo. (F-7443

Korzystnie!
Z powodu likwidacji mego interesu komisowego sprzedam bardzo tanio używane rzeczy, obuwie i 2 kiszki samochodowe rozmiaru 32×4½ i 30×5. Wilczak, Na Wzgórzu 40. (15165

2 calowy
dobry wóz roboczy 120 zł. Chrobrego 12, Homma. F-7431

Rower
damski, niski zaraz kupi firma „Universal", Sienkiewicza 44. (F-7454

Wóz
rzeźnicki (Geschäftswagen) na sprzedaż. Zbożowy Rynek 10. (15259

Auto
marka Stoewer gotowe do jazdy jest bardzo korzystnie na sprzedaż. Zgłosz. do filji Dz. Bydg., Dworcowa 2. pod „Auto 105". F-7450

Sprzedaż
wagi decymalnej na 200 kg. bez ciężarków. Of. do filji Dz. Bydg., Dworcowa 2. pod „C. R." (F-7449

Masaż
kosmetyczny gabinet, ul. Cieszkowskiego 20. (F-7457

Biurko
dębowe tanio na sprzedaż. Śniadeckich 8 a I. (F-7445

Ostry
czujny pies, (Dobbermann) na sprzedaż. Hetmańska nr. 12, parter lewo. (15119

Krowa
dojna na sprzedaż. Jachchcice, Srednia 40. (F-7455

Osiołka
uprząż i wózek sprzedam za 350 zł. Opławiec nr. 7 u Sommerfelda. (F-7448

KUPNA

Rogacze
kupuje Leon Jankowiak, Gdańska 29. Tel. 194 i 446. (14069

Kupię
w mieście dom w którym się znajduje interes kolonjalny z restauracją (z pewną koncesją). Wpłata podług ugody. Łaskawe zgłoszenia upraszam pod nr. „152" do Dz. Bydg. (14852

Warsztat
stolarski lub stelmacherski kupi „Herkules", Dworcowa nr. 77. (F-7101

LEKCJE

Praktyczne kursy
handlowe, Bydgoszcz, ul. Chrobrego 7, przyjmują zapisy na półroczny kurs handlowy dzienny i wieczorny. Podczas wakacji pisanie na maszynach. Zgłoszenia 5—6. Dyrekcja. (15248

Dorosłym
i dzieciom udzielam tanio lekcji francuskiego. Adres w filji Dz. Bydg., Dworcowa 2. (F-7355

POSADY WOLNE

Chcesz otrzymać posadę
musisz ukończyć kursa fachowe korespondencyjne profesora Sekułowicza Warszawa, Żórawia 42. Kursa wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. (14767

Wolna posada
samodzielna na Wołyniu, 1000 zł kaucji. Mieszkanie i utrzymanie zapewnione dla samotnych. Oferty do Dziennika Bydgoskiego pod „Wołyń". (15262

Młodego
pomocnika fryzjerskiego poszukuje zaraz. Kaczor, Łabiszyn - Rynek. (15223

Pomocnik
fryzjerski może się zaraz zgłosić. Warunki 40%. Inowrocław, Toruńska 25. (F-7462

Pomocników
fryzjerskich poszukuję zaraz. Sienkiewicza 54. (F-7385

Fryzjer
porządny i przystojny, biegły w czesaniu włosów damskich i męskich zaraz potrzebny. Pensja miesięczna 160 zł. Salon fryzjerski, Sokołowski, Tczew ul. Mickiewicza 14. (15044

Pomocnika
fryzjerskiego poszukuję zaraz lub od 15. lipca br. Paweł Rożyński, fryzjer Starogard, Paderewskiego nr. 10. (1560

Dzielny
szofer, uczony ślusarz samochodowy może się zgłosić od 15 lipca 1927 r. Odpisy świadectw i wysokość pensji skierować należy do A. Dargatz, Tczew, ul. Zamkowa 28. (15240

Dzielnych rzeźbiarzy
w drzewie poszukuje zaraz Herbert Matthes, fabryka mebli, Garbary 20. (15192

Nadmłynarz
ew. czeladnik młynarski dzielny w swym zawodzie potrzebny zaraz do mniejszego młyna. F. Kotowski, młyn parowy, Inowrocław. (15261

Pomocnik ogrodowy
doskonały w swym zawodzie, samodzielnie pracujący poszukiwany. Oferty z podaniem warunków. przesłać do E. Schützler, Koronowo, ogrodnictwo. 15230

Kowala
ogniomistrza, lakiernika, pierwsze siły, stała praca. Fabryka powozów Sperling, Nakło. (F-7100

Poszukuję
starszych monterów oraz ślusarzy i kowali. W. Mikołajczyk, fabryka maszyn Chełmża. F-7303

Czeladnika
piekarskiego młodego i silnego potrzebuję zaraz. Zgł. osobiste Stanisław Chojnacki, Grębocin, pow. Toruń. (15207

Zdolny młody
człowiek do inkasa i podróży potrzebny. M. Serejski, Matejki 7, tel. 905. (15173

Książkową
umiejącą pisać na maszynie poszukuje H. M. Schulz, Gdańska 25. F-7434

Panienka
młodsza, rzetelna, do składu kolonjalnego zaraz potrzebna. Of. do filji Dz. Bydg. Szubin pod „M. P." (15135

Panienkę
jako model do czesania za wynagrodzeniem poszukuje Zakład fryzjerski, Sienkiewicza 43. F-7413

Dzielną
ekspedjentkę do składu rzeźnickiego poszukuje B. Hojnacki, Orla 61. (15249

Gospodyni - kucharka
skromnych wymagań, do gospodarstwa na wieś potrzebna zaraz. Zgłoszenia do Państw. Urzędu Pow. Pracy do 8 lipca. (15159

Kucharka
dzielna potrzebna zaraz. Zgłosz. wraz z podaniem odpisu świadectw i pensji miesięcznej przyjmuje Hotel Dworcowy, Tczew, Pomorze. (15018

Natychmiast
potrzebna dobra kucharka Zgłoszenia Kartuzy Pensjonat, Wzgórze Wolności. 15253

Uczciwa
służąca znająca się na na kuchni może się zgłosić od 15 lipca lub 1-go sierpnia. Oferty do apteki pod „Białym Orłem" Sępolno, Rynek 3. 15030

Służąca
do wszystkiego do dwuch osób w średnim wieku z dobremi świadectwami od 15 lipca potrzebna. Wyczółkowski, Gościeradz, poczta Wtelno, pow. Bydgoszcz. (15277

Uczciwa
dziewczyna z dobremi świadectwami, która samodzielnie gotuje, może się zgłosić. Adres wskaże filja Dz. Bydg. Dworcowa 2. (F-7456

Służąca
znająca się na kuchni z dobremi świadectwami, potrzebna. Dworcowa 95, I ptr. (F-7447

Potrzebna
zaraz uczciwa dziewczynka lat 12—15 do 2 dzieci. Gogowska, ul. Senatorska 45, II ptr. (15247

Dziewczyna
14—15 lat na popołudnie potrzebna. Św. Trójcy nr. 16, skład kolonjalny. (15275

Dziewczyna
do domowej pracy może się zgłosić. Winklarz, Bielicka 36. (15265

Poszukuję
dziewczyny do wszelkich prac domowych i ogrodowych. Adres wskaże Dz. Bydg. (F-7460

Potrzebna
dziewczyna do usługi dziennej. Kr. Jadwigi 13a, I ptr. lewo. (F-7451

Chłopca
do posyłek poszukuje natychmiast „Impregnacja", Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 17. (F-15272

Poszukuję
ucznia z dobrej rodziny do mego składu kolonjalnego, połączonego z fabryką wód mineralnych i rozlewnią piwa. Zgłoszenia upraszam pod adresem Leon Nitka, Czersk (Pomorze). (1548

POSADY POSZUKUJĄ

Absolwentka
Miejskiej Szkoły Handlowej poszukuje posady początkującej biuralistki. Łask. zgłoszenia do Dz Bydg. pod „Z. B. M." (15600

Inwalida
wojenny, kupiec poszukuje pracy jako ekspedjent, magazynier, podróżujący lub jakiegobądź zajęcia. Łask. zgł. do Dz. Bydg. pod „Inwalida". (15062

DZIERŻAWY

Wydzierżawi
sie miejsca dla karuseli na strzelanie Okręg. Bractwa Strzeleckiego w Chodzieży w dniach 16, 17 i 18 lipca b. r. Oferty do skarbnika Bractwa w Chodzieży. 15136

Wydzierżawię
sad owocowy, wiśnie, jabłka i grusze. Zgłosz. przyjmuje Wiśniewski, Koronowo, Młyny wodne. 15100

Piekarnia
ze składem i mieszkaniem zaraz do wynajęcia. Jan Rutkowski, Chełmża, ul. Chełmińska 22. (15082

Interes
fryzjerski dobrze zaprowadzony do wydzierżawienia. Adres wskaże Dz. Bydg. (15089

MIESZKANIA

3-4 pokojowego
mieszkania poszukuję. Warunki podług umowy. Oferty składać pod „Lekarz" do Dz. Bydg. (15095

Poszukuję
3—4 pokoje z kuchnią i łazienką wprost od gospodarza. Oferty z podaniem warunków do Dz. Bydgoskiego pod „Z. P". (15267

Mieszkania
2—5 pokojowe wskaże „Renoma", Pomorska róg Gdańskiej. (F-7465

POKOJE

Pokój
na Wilczaku frontowy dla 1—2 panien z utrzymaniem lub bez od 1 lipca do wynajęcia. Nakielska nr. 19, II ptr. prawo. (14260

Pokój
umebl. duży dla 2 panów zaraz do wynajęcia. Stencel, Hetmańska 7, II ptr. wchód z bramy. (15250

Przyjmę
uczni szkolnych na stancję. Świętojańska 16 II p. lewo. (F-7383

Pokój
umebl. z telefonem na biuro do wynajęcia. Pomorska 3, parter. (F-7446

Małżeństwo
z dzieckiem poszukuje 1 lub 2 pokoje umeblowane. Zgłoszenia do Dz. Bydgoskiego pod „T. S. Z" (15266

ROZMAITE

Dancing
codziennie w ogrodzie Rèsursy Kupieckiej Jagiellońska 25. 14613

Młody
przemysłowiec lat 26, blondyn, 1.65 wysoki, z branży drzewnej, z kupieckiem wykształceniem, właściciel większego warsztatu wartości około zł. 50.000, pozna w celu matrymonjalnym pannę z szlachetnym charakterem, dobrą gospodynię z odpowiednim posagiem, ewentl. młodą wdowę z własnym interesem. Wyczerpujące oferty z fotografją do „PAR", Grudziądz, pod „Wł. 139". Dyskrecja pod słowem honoru zapewniona. (15242

Rolnik
kawaler lat 27 posiadający przeszło 260 morgowe gospodarstwo rolnicze poszukuje znajomości panienek w celu wstąpienia w związek małżeński. Panienki do lat 25 posiadający odpowiedni majątek raczą swe oferty z dołączeniem fotografji, którą się zwraca łask. przesłać do Dz. Bydg. pod „F. D. 124" Rzecz honorowa. 15257

Poszukuję
męża dla mej szwagierki panny lat 22 lat ciemnobl. praktycznie wychowanej znającej krawiecczyznę, (posag 10-15.000 zł w gotówce zależnie od partji). Panowie urzędnicy wyższej klasy etatowi lub kupcy posiadający niezadłużone przedsiębiorstwo w mieście pow. którym zależy na dobrej żonie, zechce swe oferty z fotografją i podaniem poważnych referencji łask. przesłać pod „International" Posterestante, Gniezno. 15255

500—1000 zł.
wypożyczę lub stawię kaucję za otrzymanie stałej posady. Handlowiec. Zgłosz. do „PAR", Grudziądz, pod „Wł. 139". (15241

Pożyczki
1800—2300 zł pod zastaw interesu i wysoko oprocentowanej zaraz poszukuję. Łaskawe oferty skierować do filji Dzien. Bydgoskiego Dworcowa 2 pod „B. Pilne 23". F-7463

Ostrzeżenie!
Niniejszem ostrzegam wszystkich Karolowi Schützler z Koronowa coś pożyczyć, ponieważ za długi przez niego zaciągnięte na naszą firmę nie odpowiadamy. Emilja Schützler i spadkob. 15229

Unieważniam
skradzioną książeczkę wojskową na nazwisko Leon Frydrychowicz. (F-7347

Unieważniam
dowód osobisty nr. 1375. Wacław Kraska, Bydg. (14971

Bezpłatnie!

Utwory

Alexandra Dumasa

Pod koniec miesiąca ukaże się nasze nowe wydanie dzieł Alexandra Dumasa. Dążeniem naszem jest rozpowszechnienie tych dzieł w najszerszych kołach. Postanowiliśmy zatem, oddać dużą część utworów tych bezpłatnie. Każdy czytelnik niniejszego pisma, który w ciągu 10 dni nadeśle do naszego biura niżej dołączony kupon, otrzyma bezpłatnie pełne wydanie

dzieł Alexandra Dumasa

w 24 tomach, zawierających około 4.000 stron druku.

Alexander Dumas jest największym narratorem światowej literatury. Romanse jego, pisane z niebywałym zapierającym dech napięciem, ożywiane cudownym humorem, nieporównaną fantazją oraz mistrzowską sztuką opowiadania, trzymają każdego czytelnika pod swoim przemożnym wpływem.

Dzieła jego ukażą się w tłomaczeniu bez zarzutu, ładnie wydane w zwykłym książkowym formacie. Wysyłkę uskuteczni się w kolejności nadchodzących zamówień. Jako zwrot kosztów, opakowania i ogłoszeń, żądamy po 50 groszy za tom. Następujące dzieła otrzyma się bezpłatnie:
Trzej muszkieterowie, Wicehrabia de Bragelonne, Kawaler de Maison Rouge, Mohikanowie paryscy, Kapitan Pamphile, Czarny tulipan, Chrabia Monte Christo, Kawaler d'Harmenthal, Żyd wieczny tułacz, Kobieta o aksamitnym naszyjniku etc.

Niniejsze ogłoszenie ma moc tylko dla kuponów otrzymanych w ciągu 10 dni.

Prosimy nie załączać pieniędzy wzgl. znaczków pocztowych.

„RODZINNY KSIĘGOZBIÓR"
Warszawa, Marszałkowska 124.

Kupon.
Podpisany życzy sobie otrzymać bezpłatnie dzieła Alexandra Dumasa.

Imię: ....
Miejsce: ....
Zawód: .... *Miejscowość:* ....

†

Dnia 6-go lipca zmarł po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz drogi, troskliwy ojciec, brat, szwagier, wuj, teść i dziadek

ś. p.

Jan Marjan Kress

emeryt. adjunkt kolej.

w 62 roku życia.

Zmarły był członkiem Żywego Różańca Ojców Parafji św. Trójcy.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 9. 7. o godz. 4-tej z domu żałoby ul. Chwytowo 17 na stary cmentarz o czem donosi krewnym i znajomym w ciężkim smutku i nieutulonym żalu

Żona z dziećmi i rodziną.

Msza św. żałobna w poniedziałek o godz. 7-mej rano w kościele św. Trójcy. (15313

Przetarg przymusowy.

W piątek, dnia 8 lipca 1927 o godzinie 12 w poł. sprzedam przy **ul. Parkowej 1, 2, 3**

2 konie, 4 wozy, 4 szory, 3 biurka, 1 regał, 6 krzeseł

za gotówkę najwięcej dającemu. (15301

Kowalski, kom. sądowy w Bydgoszczy, Długosza 8.

Ogłoszenie licytacji.

Dnia 9 lipca b. r. o godzinie 12-tej sprzeda się na ekspedycji towarowej **w Nakle n/Notecią** w drodze publicznej licytacji niepodjętą przesyłkę

14,760 kg. otrębów pszennych

najwięcej dającemu. Płacić należy gotówką na miejscu.

Kierownik ekspedycji towarowej
Kulczyk. (15264

CZEKOLADY
TA
Goplana
SĄ
NAJLEPSZE

†

W piątek dnia 1 lipca zmarł tragiczną śmiercią w falach Brdy mój ukochany syn, brat i szwagier

ś. p.

Mieczysław Kokosiński

w 21 roku życia, o czem donoszą w smutku pogrążeni 15273

Matka, bracia, siostry i bratostwo.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek dn. 7 bm. z kaplicy nowego cmentarza o godz. 6 po poł.

Obwieszczenie. Uchwałą Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 27 października 1926 oraz uchwałą Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 grudnia 1926 zostało postępowanie upadłościowe nad majątkiem dłużników **Rudolfa Beslera** i tegoż żony Elfrydy ur. Krüger w Brzozie pow. Bydgoszcz zniesione.
Bydgoszcz, dnia 21 kwietnia 1927. **Sąd Powiatowy.**

Ogłoszenie.

Okręgowy Urząd Ziemski w Grudziądzu podaje niniejszem do wiadomości, iż **dnia 4 sierpnia 1927 r.** odbędzie się w gmachu Urzędu o godz. 10-ej rano

licytacja maszyn, przyrządów i aparatów gorzelanych

znajdujących się w **maj. Lewinno**, pow. wejherowskiego. Dojazd z Wejherowa 25 km. lub st. Luzino 18 km.

Cena szacunkowa przedmiotów zdatnych do użytku **7.640.— zł.** Pozatem sprzedaje się **4820 kg. łomu żelaznego** stanowiącego zniszczone części maszyn według ceny wywoławczej rynkowej w dniu przetargu.

Reflektujący na nabycie winien zgłosić się w oznaczonym terminie i o oznaczonej godzinie w gmachu Okr. Urz. Ziem. i na ręce urzędnika przeprowadzającego licytację złożyć przed rozpoczęciem przetargu wadjum w wysokości 10% ceny wywoławczej.

Wydanie przedmiotów nastąpi po uskutecznieniu zgodnie z art. 72 ust. o ref. rolnej 25% ceny zaoferowanej. Reszta ceny kupna może być spłacona w terminach ustalonych odnośną umową, o ile resztująca kwota zostanie dostatecznie zagwarantowana.

Wystawione na licytację przedmioty można oglądać na miejscu w maj. Lewinno. (15239

Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Grudziądzu.

KOMARY I MUCHY ROZNOSZĄ ZARAZKI CHORÓB.

ZRODZONE w brudzie i śmieciach, muchy i komary roznoszą febrę, tyfus, paraliż, dyfteryt, gruźlicę i dyzenterję. FLIT oczyszcza w ciągu kilku minut mieszkanie od roznoszących zarazki much, komarów i wszelkiego rodzaju owadów i ich zarodków. FLIT jest czysty, bezpieczny, łatwy w użyciu i niezawodny.

FLIT TĘPI WSZELKIE INSEKTY.

FLIT niszczy muchy, mole, pluskwy, karaluchy i mrówki i dociera do szpar i szczelin, tępiąc kryjące się tam owady i ich zarodki. Można rozpylać Flitem ubrania nie plamiąc najdelikatniejszych nawet materjałów.

WYPRÓBOWANY ŚRODEK.

FLIT jest rezultatem starannych i długotrwałych doświadczeń entomologów i chemików i jest absolutnie nieszkodliwym dla ludzi i zwierząt. FLIT zastąpił wszelkie stare środki przeciwko owadom, ponieważ niszczy wszystkie bez wyjątku owady. Żądajcie wszędzie. — Sprzedaż we wszystkich składach aptecznych i drogierjach.

Generalne zastępstwo na Polskę
STANDARD-NOBEL W POLSCE S.A.
Warszawa, Al. Jerozolimska No. 57.

Żądajcie żółtej blaszanki z czarną opaską.

Sprzedaż Hurtowa Flitu na Pomorze:
Standard Nobel w Polsce. — Bydgoszcz, Promenada 27

Pianina

w pierwszorzędnem wykonaniu także na raty — poleca

B. Sommerfeld
Fabryka pianin
Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 56, tel. 883
Filja: **Grudziądz**, ul. Groblowa 4, tel. 229
(5454

Zarząd i Rada Nadzorcza podają do wiadomości p. p. członków
Spółdzielni Kredytowo-Oszczędnościowej Stanu Średniego w Bydgoszczy
Odpowiedzialność udziałami

że **dnia 19-go lipca 1927 r.** o godz. 8-mej wieczorem w lokalu hotelu Lenguinga przy ul. Długiej 56 odbędzie się

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

członków Spółdzielni z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie i wybór prezydjum Zgromadzenia w myśl § 33 Stat.
2. Odczytanie protokółu z ostatniego Walnego Zgromadz.
3. Wnioski Zarządu i Rady Nadzorczej Spółdzielni między innemi w sprawie zmian Statutu Spółdzielni.
4. Uzupełniające wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej.
5. Wolne wnioski, które zostaną zgodnie z § 32 statutu wniesione na 10 dni przed Walnem Zgromadzeniem za pośrednictwem Rady Nadzorczej.

W myśl § 31 Statutu Spółdzielni podaje się do wiadomości p. p. Członków, że gdyby o wyznaczonym powyżej terminie nie była dostateczna, wymagana § 30 Statutu, ilość członków Spółdzielni, to tego samego dnia i w tymże lokalu o godz. 8 m. 30 odbędzie się Walne Zgromadzenie w drugim terminie, którego uchwały będą prawomocne bez względu na liczbę obecnych na zebraniu członków.

W myśl §§ 12 i 18 Statutu prawo głosu na Walnem Zgromadzeniu będą mieli tylko ci członkowie, którzy wpłacili conajmniej jeden udział i nie zalegają z wpłatą rat oszczędnościowych za ostatnie 6 miesięcy. Lista uprawnionych do głosowania zostanie wywieszoną na sali w której się odbędzie Walne Zgromadzenie.

Wstęp na salę Walnego Zgromadzenia tylko za okazaniem legitymacji członkowskiej. (15372

Zarząd. **Rada Nadzorcza.**

Płachty żniwne

Siarczan amonu - Koks Gotthard

Towarzystwo Handlowe dla Przemysłu Koksowego z o. p.
Poznań, Aleje Marcinkowskiego 3a/b
Telefon 14-11 (15256
Adres telegraficzny: „Przemysł Koksowy"

Nadleśnictwo Państwowe Osie

poczta Osie, powiat Swiecie n. W.

sprzeda **w dniu 21 lipca 1927 r.** o godzinie 11 około
546 m³ budulcu sosnowego i około
4617 m³ kopalniaków sosnowych
z wyrębu drzewostanów uszkodzonych przez sówkę chojnówkę a pochodzących z roku gosp. 1926/27.
Bliższe szczegóły w „Rynku Drzewnym". (15252

Państw. Nadleśnictwo Gołąbek

poczta Cekcyn Polski

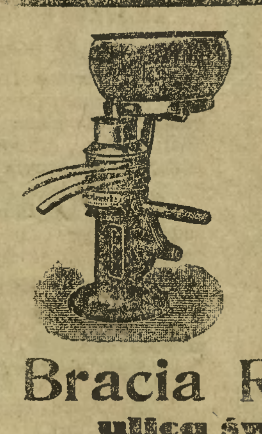
sprzeda w drodze submisji z cięć roku gospod. 1927

ca. 3890 m³ budulcu sosn.
I—IV kl.

„ 8700 m³ kopalniaków
I—III kl.

„ 400 mp. wałków świerk.
2 mtr. długich

Pisemne oferty należy wnieść do Nadleśnictwa do dnia 11 lipca 1927 r. do godz. 11. — Bliższe szczegóły w „Rynku Drzewnym" nr. 75 z dnia 4 lipca rb.
15244) **Nadleśniczy Państwowy.**

Wielki skład

Centryfug „Milena"

od 35 do 330 litr. wydajności na godzinę.

Cichy bieg
Najdokładniejsze odtłuszczanie 26576
Dogodne warunki spłaty

Bracia Ramme, Bydgoszcz

ulica św. Trójcy 14b. Tel. 79
Dzielni zastępcy pożądani.

Poszukujemy

2 jednoizbowe mieszkania

wprost od gospodarza lub za pośrednictwem. Czynsz zapłaci się za pewien czas z góry. Oferty do Dziennika Bydgoskiego pod „Rozbudowa". (15300

KSIĘGARNIA

w dużem powiatowem mieście w głównej ulicy **natychmiast korzystnie na sprzedaż.** Skład i mieszkanie na długie lata zapewnione. Zgłoszenia do ekspedycji niniejszego pisma pod „A. Z. 77". (15081

Dom restauracyjny

z masywnem wybudowaniem zaraz na sprzedaż. **Rudolf Klos, Zacharzyn p. Chodzież.** (15260

DOM

z dwoma sklepami i ogrodem, interes wirówek do mleka

dobrze zaprowadzony. na Pomorzu (10000 mieszk.) **natychmiast na sprzedaż.** Oferty pod „S. S. 100" do admin. tego pisma. (15214

Cena ogłoszeń: 20 groszy za wiersz szer. 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 50 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 90 gr., na dalszych stronach 75 gr. za wiersz szer. 76mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 20 gr., każde dalsze 10 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie zniżki upadają. — Ogłoszenia zagraniczne [illegible] opłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce ad[illegible] nie odpowiada. — Miejsce płatno[illegible] — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy, Bank [illegible] Krajowy [illegible] Bank [illegible] Stadthag[illegible] czekowe: P. K. O. 20371[illegible] Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Dr[illegible] Bydgoska Sp. Ak[illegible] w Byd[illegible] Redaktor odpowiedzialny: Kazimierz Turwin w Bydgoszczy.